

HVGONIS PLATTI
ARMIG: MANV-
ALE, SENTENTIAS

aliquot Diuinas & Mora-
les complectens:

Partim è Sacris
Patribus.

Partim è Petrarcha philo-
sopho & Poeta celebra-
rimo decerptas.

Melex floribus, non herbis.

Londini
Excudebat Petrus Short.

1594.

A
Acc
Act
Ad
Ad
Ad
Æd
2
9
Æg

Index Florum Petrarchæ.

A

- A**bsentia, 323
Abstinencia. plus vinum. 149
Accusatio. 151
Actio. 404
Adolescentia. vide Iuuentus.
Aduersitas, 125, 864
Adulatio. plus blanditiæ, 967
Ædes, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259,
262, 524, 525, 565, 822, 823, 824. 825,
907, 908.
Egritudo. 27, 30, 31, 32. plus sanitas,
380

Index.

380, 578, 579, 580, 960, 1039.

Ætas, 38, 241, 516, 517

Affectiones. vide Appetitus.

Agricola, 799, 803, 804, 805, 806, 809.

Alchimia, 221, 222, 223, 224, 502, 503
504, 505, 506.

Ambiguitas. 877

Amicitia. 125, 149, 312, 313, 315, 316,
317, 318, 319, 320, 321, 322, 325, 326
327, 328, 330, 415, 526, 662, 703, 713
714, 715, 730, 736, 786, 821.

Amissio. 29.

Amor, 65, 196, 197, 275, 344, 345, 346,
347, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 383
385, 682, 755, 774, 915.

Anima 31

Animus: plus corpus, 5, 32, 169, 170,
213, 317, 318, 343, 454, 860, 958,
1006, 1019

Antiquitas, 270

Appetitus, 437, 468, 786

Armen

Index.

Armenta. vide Greges.

Ars, 301, 342, 438.

Arx. vide Ædes.

Ascensus. plus descensus, 36, 61, 220.

Astutia. vide fraus.

Auaritia, 58, 191, 625, 668, 803, 805,
807, 808, 889, 900, 901, 947.

Audacia, 52, 53, 54, 260, 265.

Auditus, 956, 968, 969, 971.

Augurium, 508, 509, 510

Aurum, vide Diuitiæ.

Authores. vide Libri.

B

Bellum. plus pax, & victoria, 154,
472, 474, 476, 850, 851, 852, 854, 855,
874, 879, 1053, 1054.

Beneficium, plus ingratitude, & Li-
beralitas, 189, 191, 192, 193, 197

Index.

Bestia, 941, 953, 954

Blanditiæ, plus Adulatio, 5, 311

Bonitas, & Bonum, plus Malum, 69,
194, 655, 976

C

C Arcer, plus libertas, 424, 425, 426
826, 827, 828, 829, 830, 831

Castitas, plus forma, 177, 275, 392, 412
716

Charitas, 550, 776

Choræa. vide saltatio.

Christus, 626

Circus. vide Theatrum.

Collega, 856

Compulsio, 737, 738, 798, 848, 849

Concordia, plus Discordia, 555

Coniugium. vide vxor.

Conscientia, 67, 692, 707, 723, 832, 840
841

Con

Index.

Consolatio, 696

Constantia, 402, 505, 681, 856

9, Contemptus, 706, 743, 745

Contentio. vide Discordia.

Conuiuium, 121, 122, 123, 124

Corpus, plus Animus, & Robur, 35,

169, 534, 565, 566, 567, 568, 576, 827,

958, 972, 1006

26 Crapula, 630, 631, 632, 634

Credulitas, 324, 505

12 Cultus. vide vestis.

Cupiditas. vide Auaritia.

D

DAmnum, 895

Decor. vide Forma.

Delectatio. vide voluptas, & Gaudium.

340 Delitiæ. vide Conuiuia.

on

Dentes

Index.

Dentes, 956, 957, 959.

Descensus. plus Ascensus, 36

Deus, 74, 261, 610, 639, 669, 675, 739,
744, 877, 944, 946, 986, 987, 1025

Discordia, plus Concordia, 173, 342
551, 552, 553, 554

Diuitiæ, 280, 329, plus Paupertas,
331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338
339, 413, 448, 449, 454, 500, 535, 618
622, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658
659, 660, 661, 666, 667, 892, 985, 990
993, 1012, 1047, 1048

Doctrina, vide Eruditio.

Dolor 1000, 1006, 1028

Dominus, plus seruus, 414, 415, 416,
417, 604, 605.

Domus, vide Ædes.

Dos 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370,
371, 372, 373, 374, 650, 651

Dubia, 853

Durabilitas, 325

Dux 859.

Index.

E

Eloquentia, 50, 51, 978, 979
Error, plus vitium, 40, 175, 172,
711
Eruditio, 543, 609, 970
Exemplum, 96, 146, 153, 270, 271
Exilium, 843, 844, 845, 846, 847, 848,
849
Experientia, 864
Extranea, 280, 281

F

Fama, 44, 150, 511, 512, 513, 521, 522
705, 932, 933, 934, 1049
Fames, 283
Fertilitas, 806

Festina-

Index.

Festinatio, 468, 786.

Fides, 550, 717, 893

Fiducia. vide Audacia.

Filius, plus Parens, & Pater, 114, 386,
387, 388, 389, 390, 391, 400, 637, 638,
639, 640, 642, 643, 644, 649, 650, 651,
702, 758, 759, 762, 763, 764, 765, 766,
767, 768, 769, 771, 772, 773, 774, 775,
776, 884, 1050

Finis, 641

Fœlicitas, 429, 430, 435, 481, 482

Fœnus. vide vfura.

Forma, plus vxor, 17, 18, 19, 20, 21, 22,
23, 24, 25, 26, 358, 359, 360, 361,
364, 369, 392, 393, 394, 395, 396,
397, 556, 557, 559, 560, 561, 562,
563, 564, 569

Fortitudo, 262, 398, 399, 400

Fortuna, 2, 4, 83, 115, 116, 398, 419, 422

427, 432, 438, 513, 570, 621, 622

Index.

667, 865, 892

Forum, 540

Fratres, 411, 777, 779, 780, 781, 784, 819
820

Fraus, 71, 297, 497, 709

Frigus, 942

Furor, 1007, 1008, 1009

Furtum, & Fures, 816, 817,
818

G

GAudium, 63, 147, 162, 251, 379,
1000

Gemma, 269

Gloria, plus Nobilitas & Honor, 120,
135, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444,
524, 545, 546

Gratitudo, plus ingratitude 718

Greges, 344, 345, 346, 347

H

Index.

H

HÆreditas, & Hæres, plus Filius.
496, 498, 501, 769, 884

Histrion, plus ludi scenici, 163, 164,
165, 166, 167

Homo, 3, 320, 423, 521, 939, 953, 954,
955

Honestum, 384, 499

Honor, plus Nobilitas, & Gloria,
435, 436.

Hostis, 148, 451, plus inimicus, 458,
460, 464, 466, 777

Humilitas. 80

I

IGnauius, 97

Ignis

Index.

Ignis, 999

Ignobilitas. plus Nobilitas, & Pa-
rentes, 225, 230, 231, 232, 233, 234,
235, 236, 590, 594

Ignominia, vide Infamia.

Imitatio, vide Exemplum.

Imperator, vide Rex.

Indutiæ, vide Pax.

Infamia, 279, 703, 704, 975

Ingenium, 39, 40, 96, 543, 974

Ingratitudo. plus Beneficium, 29, 190
195, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724
725

Inimicus, plus Hostis, 149, 715, 735,
736

Iniuria. plus vindicta, 453, 754, 896

Innocentia, 1008, 1009, 1010

Intentio, 973, 1010

Inversio, 136

Invidia, 275, 994, 995

Ira. plus vindicta, 457, 460, 740, 996,
997

Index.

997

Iter, 711, 797, 798, 800, 801, 802

Iudex, Iudicium, & Iustitia, 323, 604

842, 418, 897, 898, 899

Iugum, 601, 603

Iuuentus, plus senectus, 8, 12, 16, 171,

240, 711, 768, 917

L

L Abor, plus Otium, 126, 134, 186,
648, 791, 792, 793, 794, 795, 796,

932,

Lasciuia, 702

Laus. plus vituperium, 66, 67, 200, 632

708, 709, 710

Liberalitas, plus beneficium, 558, 725

Libertas, 83, 85, 86, 87, 517, 518, 291

424, 662, plus Carcer.

Libri, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288,

289

Index.

289, 293, 294, 295, 617, 969, 976.

Lingua, 55, 167, 459, 980, 981, 983, 984,
986, 987

Lites, 947

Locus, 421

Lucrum, 678

Ludus, 145

Ludi scenici, plus Histrio, 176, 177,
178, 179, 181

Luxuria, 91

M

M Agister, 296, 298

M Magistratus, 8, 8, 902, 903

Malum, plus Bonitas, 30, 162, 251, 378
379

Maritus, 694, 695, 700

Materia, 404

A

Ma

Index.

Mathematica, 507

Maturitas, 36

Medicina, 554

Melancholia, 29

Memoria, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 48, 49

977

Mens, vide animus.

Mendacium, 512

Mensura, 2

Mercator, 446, 536, 537

Metus, 505, 518, 745, 748, 852, 853, 855

945, 946, 1054

Militia, 309, 440, 610

Miseria, 435, 482, 696, 749

Misericordia, plus vindicta, 455

Morbus, 27

Mores, 517, 935, 937

Mors, plus vita, 11, 37, 83, 84, 104, 120

140, 256, 257, 398, 399, 419, 430, 431

466, 467, 494, 495, 497, 770, 778, 782

783, 762, 768, 923, 960, 1013, 1014

1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1021,

1022

Index.

1022, 1023, 1024, 1026, 1029, 1030,

1031, 1032, 1034, 1035, 1036, 1037,

1038, 1040, 1041, 1042, 1043

Mortalitas, 292

Mulier. plus vxor, 126, 676, 377, 402,
681

Munditia, 126

Munus, vide Beneficium.

Mufica, 141, 142.

N

Atura, 290, 776, 943

N Naufragium, 787, 788, 789

Nauigatio, 422

Nausea, 283

Neceſſitas, & Neceſſarium, 607, 619

737, 738, 982

Nobilitas. plus Honor. Parentes, &

Ignobilitas, 98, 99, 100, 101, 102

A 2

10312

Index.

103, 104, 105, 106, 107, 109, 110, 111,
112, 113, 114, 23 1, 591, 592, 593
Nouerca, 751, 752, 753, 754, 755, 756,
757
Nuditas, 128
Numerus, 1001, 1002

O

Obliuio, plus memoria, 46, 453
Occasio, 816
Oculus, vide visus
Odium, plus Amor, 713, 741, 742, 743,
757
Opes, vide Diuitiæ.
Opinio, 61, 62, 64, 68, 69, 70, 79, 296, 297
440, 450, 946, 1018
Origo, vide Parentes.
Ostentatio, 59
Otium, plus Labor, 133, 702, 795, 796

Index.

P

P Alæstra, 168, 172

Pallatium, vide *Ædes*.

Parens, plus Filius & Pater, 101, 102,
225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 233,
234, 235, 236, 586, 587, 588, 589, 590,
595, 596, 597

Pater, plus Parens, & Filius, 237, 238,
239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 405,
406, 407, 408, 409, 410, 760, 761

Patientia, 928, 929, 1005

Patria, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 119
581, 582, 583, 584, 587, 847, 764, 866,
867, 868, 1039, 1041, 1042, 1052

Patrimonium, vide
Hæreditas.

Paupertas, plus *Diuitiæ*, 252, 447,
A 3 612

Index.

- 612, 613, 614, 615, 616, 623, 624, 625,
626, 627, 628, 629, 633, 635, 647, 903,
988, 1011
Pax. plus Bellum, 461, 469, 470, 472,
473, 474, 475, 476, 477, 547
Peccatum, plus vitium, 277, 384, 599,
690, 697, 721, 774, 951, 952, 1045
Pecunia, vide Diuitiæ
Perfectio, 61, 62
Perfidia, plus Fides, 714
Pericula, 1010
Perseuerantia, 992
Pestis, 949
Philautia, 61, 62, 69, 70, 71, 77, 733
Pictura, & Pictores, 271, 273, 274, 276
Pietas, 753
Podagra, 926, 927
Poena, plus tormentum, 838
Pœnitentia, 690, 1044, 1046
Pontificatus, plus Rex, 478, 479, 480,
481
Popu-

Index.

Populus, vide vulgus
Possessio, 266
Potentia, 435, 436, 437, 538
Præsentia, vide Absentia,
Procurator, 302, 303, 304,
Proditio, 893, 894
Promissa, 496, 506, 665, 746
Proportio, 7
Prosperitas, 49
Prouidentia, 1020
Prudentia, vide Sapientia,
Pudicitia, vide Castitas,
Pudor, 97
Purgatorium, 664

R

R Eformatio, 937
Religio, 81
Remedium, 30

Repul-

Index.

Repulsa, 747

Respublica, 219

Rex, 87, 107, 209, 210, 212, 213, 214, 217,
216, 217, 218, 219, 220, 278, 302, 303,
304, 307, 308, 311, 312, 313, 418, 420,
519, 520, 538, 539, 552, 606, 645, 646,
647, 842, 886, 888, 890, 891, 902, plus
Pontificatus.

Robur, 33, 35, 172, 571, 572, 573,
574, 575, 577

Ruina, 427

Rusticus, vide villicus, & Agrico-
la.

S

Sacra, 81

Saltatio, plus Musica, 142, 143, 144,
145, 147, 153

Sanitas, plus Agritudo, 27, 28, 31,
380

Index.

380,530

Sapientia, plus Stultitia, 77, 78, 79, 310

602, 608, 772

Scabies, 929

Securitas, 10, 261, 432, 433, 434, 748,

616, 877, 887, 904

Senectus, plus Iuventus, 12, 16, 909,

911, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919,

920, 921, 922, 924, 925

Sepulchrum, 84, 544, 825, 1051

Sermo, 381

Seruus, & Seruitus, plus, Libertas, &

Dominus, 86, 117, 118, 182, 183,

184, 185, 186, 187, 188, 246, 247, 248,

249, 250, 252, 598, 599, 600, 601, 602

603, 605, 606, 607, 609, 610, 611, 726

727, 729, 730, 731, 732

Solitudo, 683, 784

Somnium, 931

Somnus, plus Vigilantia, 1017

Spectacula, vide Histrionum Ludus.

Spectator.

Index.

Spectator, 148,
Spes, 63, 65, 221. 266, 483, 484, 485, 486,
487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 505.
523, 528, 529, 548, 549, 550
Sponsa, 672, 673, 674
Statuæ, vide Pictura.
Sterilitas, vide vxor.
Studium, 47, 617
Stultitia, plus Sapientia, 915, 1002
Superbia, 191, 268, 280, 281, 998
Superfluitas, 314
Suppellex, 263, 264, 266, 267

T

TAxillorum ludus, 154, 155, 156, 157
158, 159, 160, 161, 671
Temeritas, plus Audacia, 53
Tempus, 13, 428, 514, 515, 516, 525, 551,
666, 667, 668, 669, 670, 768

Terræ

Index.

- 86, Terræ motus, 948
95, Theatrum, 174
Thesaurus, vide Diuitiæ.
Timor, vide Metus.
Titulus, 299, 300
Tormentum, 832, 833, 834, 836, 837.
838, 839
Triumphus, vide victoria.
Turpitude, 138
Turris, vide Ædes
Tyrannus, 203, 204, 205, 206, 207, 208.
745, 749, 750, 902, 903, 905, 906

V

- 57, VAdimonium, 662, 663, 664, 665
1, Valetudo, vide Sanitas
Varietas, 421
Venatio, 181
Venia, plus vindicta, 451, 452, 453, 455,
Veri-

Index.

Veritas, 82, 1003

Vestis, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132
636, 936

Vicinitas, 66, 733, 734

Vicissitudo, 108

Victoria, 154, 306, 461, 462, 463, 464
465, 860, 861, 862, 863, 873, 1004

Vigilantia, 135, 137, 930, 931

Villicus, 810, 811, 812, 813, 814, 815

Vindicta. plus venia, Iniuria, & misericordia, 218, 451, 452, 453, 455, 458
460, 533, 737, 739, 740, 754

Vinum. plus Abſtinentia.

147, 152

Vir, 126

Vires. vide Robur.

Virtus. plus Vitium. 2, 6, 38, 57, 58, 59.
60, 68, 99, 151, 315, 382, 527, 531,
532, 566, 568, 570, 620, 621, 697, 707
712, 718, 790, 824, 857, 976, 988, 989,
991, 1055.

Visus.

Index.

Vifus, 180, 889, 961, 962, 963, 964, 965.

Vita, 1, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 37, 140, 429,
431, 432, 433, 480, 572, 596, 645, 646,
835, 876, 904, 910, 950, 1027, 1033,
1049.

Vitium. plus error, peccatum, & vir-
tus, 278, 281, 382, 620.

Vituperium. plus Laus.
710.

Vltio. vide vindicta.

Voluntas. 527.

Voluptas, 155, 378, 384, 555, 631, 601,
648, 912.

Vfura, 340, 341.

Vfus, 428, 608, 659.

Vtilitas, 499.

Vulgus, 72, 73, 74, 75, 76, 198, 199, 200,
201, 211, 278, 706. 707, 741,
742, 938.

Vulnus, 878, 879, 880, 881, 882, 883.

Vxor

Index.

Vxor, plus coniugium & Dos, 348
349, 350, 351, 352, 353, 354, 355
356, 357, 358, 360, 361, 362, 363
403, 412, 422, 541, 542, 677, 678, 679
680, 682, 683, 684, 685, 686, 687
688, 689, 691, 692, 693, 694, 695
697, 698, 699, 700, 701.

FINIS.

FLORES PE-
TRARCHÆ.

Nitium vitæ huma-
næ cæcitas, & obli-
uio possidet, progres-
sum labor, dolor exi-
tum, error omnia.

2 Perpetuum est quod cum for-
tuna gerimus bellum, cuius nos po-
terat facere virtus sola victores.

3 Homo est animal æui breuis-
simi, sollicitudinis infinitæ.

4 Insidiosior est fortuna blanda,
quàm minax.

5 Sæpe humani robur animi,
B quod

FLORES

quod minæ non fregerant, inflexere blanditiæ.

6 Habet hoc proprium virtus, vt in amorem sui bonos erigat, in stuporem malos.

7 Nihil est sine mensura, ac partiū proportionē formosum.

8 *Gaudium*. Florida est ætas. *Ratio*. Suaue gaudium, & breue, flos iste dum loquimur arefcit.

9 Nihil est incertius in vita, quàm ipsius vitæ modus.

10 Illa periculosior est vitæ pars, quam securitas nimia reddit incautam.

11 Nihil est alteri vicinius quàm mors vitæ, cum distantissimæ videntur, contiguæ sunt; semper illa præterlabitur, semper hæc instat.

12 Nihil mobilius Iuuenta, nihil insidiosius senectutte.

13 Vita

13 Vita brevis, tempus instabile,
furtim nullo pedum strepitu, inter
somnia & iocos effluit.

14 Vitam intrantibus infinitum
quiddam, exeuntibus nihil, & quot
secula videbantur, vix totidem sunt
momenta.

15 Vita minutissimis portiunculis,
dum datur, eripitur.

16 Quid est quod ita gaudeat ado-
lescens, cum sciat se dicto citius fu-
turum quod senex nunc est, vel si
nescit insanit?

17 Nihil velocius quàm forma,
quæ mox vt amœnum flosculum
ostenderit, ipsos inter oculos mi-
rantium, & laudantium euanes-
cit.

18 Forma subito, vel inimicæ ma-
nus vngue decerpitur, vel prætere-
untis morbi calce deprimitur.

FLORES

19 Quanta sit forma vivi hominis mors ostendit, nec mors sola, sed senectus, & paucorum spatium annorum, imo vel vnius lucis repentina febricula.

20 Per se stando, durandoque consumitur forma, & in nihilum redit, neque tantum gaudii veniens tulit, quantum fugiens fert doloris.

21 Non intelligo, quid tantopere expetendum habeat iste non solidus, nec in ipso homine nisi superficie teus fulgens decor.

22 Nec gratius quicquam decore, nec breuius.

23 Qui elegantissimam corporis formam possidet, habet velum oculis, laqueum pedibus, alis viscū, haud facile, seu vera discernere, seu virtutem sequi poterit, seu in altum euolare animo,

24 For-

PETRARCHÆ. 3

24 Formosus iuuenis habet hostem
suum domi (quodque peius est) de-
lectabilem, ac blandum, habet rap-
torem quietis & temporis, perpe-
tuumque tortorem, habet materi-
am laboris, vberriam discriminū
causam, fomenta libidinum, nec
minorem quærendi odii, quàm a-
moris aditum,

25 Formosus adolescens, fiet mu-
lierculis forsan amabilis, odiosus
viris, aut fortè suspectus.

26 Quid ita gaudet formosus? ve-
niet dies, quo, se in speculo non ag-
noscer,

27 Multis periculosa & pestilens
sanitas fuit, qui tutius ægrotas-
sent.

28 Grator est sanitas reddita, quā
retenta,

29 Ingratissimi sumus mortales,
b 3 qui

FLORES

qui vix bona nostra aliter quàm
perdendo cognoscimus.

30 Optabile malum, quod mali
remedium sit maioris.

31 AEgritudo præsens sæpe pro-
fuit, dum debilitatis viribus corpo-
ris, animæ sanitatem peperit.

32 Nusquam peius, quàm in sano
corpore, æger animus habitat.

33 Abundare viribus taurina est
gloria.

34 Quid gloriaris, quod ingens sit
robur corporis? Nemo Milone ro-
bustior, clariores multi.

35 Illud imprimis impossibile, vt
qui in corpore spem posuit, in altū
scandat.

36 Natura ferme rerum omnium
hæc est, vt cū ad summam perue-
nerint, descendant, idque nō æquo
gressu, ascensus enim lentior, des-
census

census præceps.

37 Currite mortales vt libet, cœli
velocitas vos præcurrit, & ad seniū,
& ad mortem applicat.

38 Prima ætas stimulos habet, fræ-
nos vltima, quicquid es, non eris
diu, & si esse cupis, cura vt sis bo-
nus. Senium virtus sola non me-
tuit.

39 Malo ingenium bonum, quàm
excellens, quod illud in malum
flecti nequit, hoc in diuersa volu-
bile est.

40 Rarò magni errores, nisi ex
magnis ingeniis prodire.

41 Cui memoria ingens data est,
amplam habet domum tædii, &
atrium fumosarum imaginum, vbi
multa displiceant.

42 In multarum rerum memoria,
pauca delectant, plurima cruciāt, &

FLORES

sæpe delectabilium molesta est recordatio.

43 *Gaudium*. rerum adest variarū memoria, *Ratio*. Si bonarum bene, si malarum quid hinc gaudes? parumne triste vel tulisse mala, vel vidisse, nisi vel quotidie recurrant, vel sub oculis sint semper?

44 Sola ignominia memoria in mediis licet honoribus tristis est, adeo nihil delectatius, vel incurabilius, quàm fama.

45 In recordatione multiplici, multiplex molestia: Quædam enim conscientiam vellicant, quædam pungunt, quædam vulnerant, alia confundunt, alia exterrent, alia decipiunt.

46 Quid memoriam iactas? unde hæc obliuio diei vnius? unde tui ipsius obliuio,

47 In hoc erramus omnes, quod dediscenda discimus, & discenda dediscimus.

48 In his tantum quorum utilis esset obliuio, memoriam exercemus, inque id naturæ finibus non contenti, insaniam arte laxamus.

49 Audi memoriam optimam, memento peccati tui, vt doleas: memento mortis, vt desinas; memento diuinæ iusticiæ, vt timeas; memento misericordiæ, ne desperes.

50 Lugubres Cometæ, & infesti gladii, & hostiles galeæ fulgent. Vt fulgor eloquentiæ gloriosus sit, sanctitate, & sapientia temperetur, oportet.

51 Non pluris est apud rectos Iudices, suauis, & compta viri fallacis oratio, quam vel meretricis fucus, vel mellitum virus, vel phrenetici robur,

FLORES

robur, vel auari aurum : quicquid est, quamuis appareat, ac mulceat, si principium essentiale defuerit, nihil penitus, aut nihilo proximum videri debet.

52 Magna sæpe fiducia magnis periculis viam fecit.

53 Magna fiducia si progressa liberius virium obliuisci cæperit, iam non fiducia sed temeritas, & audacia est, quo nihil est à sapientia remotius.

54 Sæpius audacia quos estimabatur promotura, præcipitat.

55 Mors, & vita in manus linguæ.

56 Nihil lingua mollius, nihil durius.

57 Proprium est virtutis, non quid actum, sed quid agendum sit; nec quid adsit sibi, sed quid desit attendere. vnde est quod sæpe illam,
non

PETARCHÆ. 6

non de quæsito gloriantem, sed
de quærendo sollicitam videamus.

58 Dicerem si liceret, auarā, aut
certè auaritiæ similem esse virtutē,
iugiter sitit, quotidie inardescit,
quo plus quæsierit, eò sibi pauperior
videtur & plus appetit, nullus
ei desiderii modus est. Nullus
sat magnus cumulus meritorum.

59 Non solet esse virtus iactatrix,
aut miratrix sui, sed imitatrix alieni.
Itaque semper anhelans, semperque
altius aspirans, dum se cōparat,
parui pendit.

60 Scit virtus, hoc tempus esse militiæ,
non triumphī, atque ideo
nunquam torpet, & semper in actu
est.

61 Quisquis ad summam peruenisse

FLORES

uenisse se credit, in hoc primum fallitur, quod ubi credit esse, non est: deinde quod illuc ferentem viam, aberrando deserit, dumque quod non habet anticipat, quod habere potuisset, sponte sua negligit,

62 Nihil tam profectui aduersum, quam perfectionis opinio, nemo studet agere, quod peregis se putat,

63 Si quid boni est, sentio vnde sit, & in illo gaudeo: quicquid autem deest, scio vnde poscendum sit, & de illo spero.

64 Opinio rem non mutat,

65 Nunquam vel amanti credideris, vel speranti.

66 Quid si vicini tui nomen tuum celebrent? alter alterum decipit, omnes te.

67 Noli civium testimoniis exultare,

tare, est intus in anima testis incorruptior, certiorque, conscientiam tuam interroga, illi crede.

68 Opinio ambiguae nomen est rei, certissima res est virtus.

69 Qui sibi ipsi videtur vir bonus, est malus, boni enim sibi displicent, seque accusant.

70 Videris tibi, & aliis bonus? Quid si tu malus, illi autem stulti?

71 Malum est alios, pessimum autem seipsum fallere.

72 *Gaudium.* Omnes me virum bonum dicunt. *Ratio.* Et tu credis omnibus?

73 Nulla pronior ad errorem, atque ad præcipitium via est, quam per vulgi vestigia.

74 Placere hominibus, displicere est Deo.

75 Qui in populo laudes suas collocavit,

FLORES

locavit, is feuit in agro arido, arbores caducas.

76 Quicquid vulgus cogitat, vanum est. Quicquid loquitur falsum est. Quicquid improbat, bonum est. Quicquid approbat, malum est. Quicquid prædicat, infame est. Quicquid agit, stultum est.

77 *Gaudium*. Sapiens sum. *Ratio*. Crede autem mihi, nunquam si verè esses, hoc diceres.

78 Bene irent res, si tot essent sapientes, quot sapientiæ professores.

79 Credere se sapientē, primus ad stultitiam gradus : proximus est, profiteri.

80 Nihil altius ascendit, quàm humilitas operosa.

81 Christianæ religionis sacra, sunt pia tantum, reliquarum omnium furores, ritusque sacrilegi.

82 Tanta

82 Tanta est veri vis, vt linguas sæpe hostium ad se trahat.

83 Non qui nascitur liber, sed qui moritur liber est: multum fortunæ licet in nascentem, in extinctum nihil.

84 Inexpugnabilis arx sepulchrū, illic regnū vermibus, non fortunæ.

85 Non est quod liberum te putes, quia dominum nullum habes. Nescis qua ætate Hecuba seruire cœpit, qua Cræsus?

86 Eò quisque miserior seruus est, quò fælicior liber fuit.

87 Noli libertate tumescere, quoniam non ex liberis modò, sed ex Regibus tam subitò serui fiunt.

88 Parum prodest clarissimæ patriæ ciuem esse, nisi idem sit etiam virtutum Hospes, vitiorum hostis.

89 Summa patriæ laus, sola virtus est ciuium.

90 Non

FLORES

90 Non tam infamis esset Catilina, nisi tam famosa in patria natus esset.

91 Qui nobilissima in patria viuit, is multorum aut contemptui subiicitur, aut inuidiæ, sine altera in magna vrbe vix viuitur. Illud tutius, hoc clarius malum.

92 Melius vt per te Patria, quàm tu propter patriam notus sis. Nisi verò per te fulseris, quid tibi lux patriæ præter tenebras allatura est?

93 Multos habuit claritas magnæ vrbis obscuros, quos abunde claros parui ruris obscuritas habuisset.

94 Quid si inclita sit tibi patria? illa suas sibi laudes vendicat, tuasque participat, quicquid bene gesseris prima quodam modo patriæ laus erit.

95 Plato naturæ gratias agebat,
prio

primò quód hominē eum non mutum animal, quod marem, & non fæminam, quod Græcum, & non barbarum, quod Atheniensem, & non Thebanum, denique quod Socratis ætate, non alio tempore genuisset, vt esset à quo doceri possit, & instrui.

96 Non tutò in exemplum trahitur, quicquid raris, & summis ingeniis attentatum est.

97 Multis sæpe quod vis animi nō dabat, contulit vis pudoris, & ad ignaviam profligandum, sæpe plus spectator valuit, quàm virtus.

98 Auorum merita, nepotum degenerantium notæ sunt, nec aliud magis posterorum maculas aperit, quàm maiorū splendor, ac gloria.

99 Sæpe alteri commodum virtus alterius tulit, veram laudem nisi de
C proprio

FLORES

proprio sumpseris, ab alio non expectes.

100 Quid nobilitatem antiquorū tuorum commemoras? mallet per te alii, quā tu per alios noscereris.

101 Corpus semper, & sæpe patrimonium a parentibus accipitis, claritatem & qui habet, rarò in filium transfert, & qui non habet, aliquoties in filio illam videt.

102 Pater filium amare poterit, illustrare non potest: hinc est, quod infinitam suæ lucis eclipsin sæpius patitur in filio.

103 Gentis claritas hoc præstat, ut latere nequeas si velis.

104 Stulte, claritas non nascendo quæritur, sed viuendo, sæpe etiam (quod miraberis) moriendo.

105 Tu, qui generis antiquitate gloriaris, vide ne gloriam ipsa vetustas

PETRARCHÆ. 10

tustas extinxerit, neu iam radix aruerit, cuius floribus vis ornari.

106 Omne quod in tempore oritur cum tempore occidit, nobilitas ergo hominum quia tempore incipit, tempore definit, & quam longa dies peperit, longiorque auxit, longissima subruit.

107 Verum illud Platicum videtur, Neminem regem non ex seruis, neminē seruū non ex Regibus.

108 Ne mireris si vel arator ad militiam, vel miles redeat ad aratrum, ingens rerum mortalium rota est.

109 Quid si vel aui, vel proauclari fuerint? de te agitur, & tu mihi nescio quos in tuum locum substituere niteris, qui pro se fortē aliquid, pro te nihil (nisi ipse tuis testibus causam instruxeris) responsuri sint.

FLORES

110 Hæc nominum, atque imaginum claritas, & brevis est, & quantulacunque est, certè tua non est.

111 Define tuum nomen alienis obumbrare virtutibus, ne vnoquoque suum reposcente, nudus ipse de proprio videare.

112/ Quantum sit nobilior rusticus vir fortis, quàm ignauus nobilis; scies cum libraueris, quanto sit melius nobilitatem fundare, quàm euertere.

113 Verus nobilis non nascitur, sed fit.

114 Nescio quo modo, difficilior est suorum imitatio, quàm exterorum, fortè ne videatur hæreditarium bonum virtus, non libens dico, sed res ipsa loquitur. Raro excellentis viri filius excellens fuit.

115 Magna fortuna magna est tempestas,

pestas, magna vero tempestas & consiliis magnis eget, & viribus.

116 Si in magna fortuna natus sis, aduerso fidere soluisti funem: quod si in tempestate dies acta est; cura vt mox te inueniat in portu.

117 Ne te liberum hinc duxeris, quod esse dominum tibi non vides, quod parentibus ortus ingenuis; nec in acie captus, nec venundatus sis, sunt vobis inuisibiles animorum domini peccata. Quibus nulla grauior seruitus fingi potest.

118 O cæci, nihil nisi corporeum videtis, vnde cum qui vni subest domino seruum dicitis, peccatorẽ autem qui mille immortalibus tyrannis oprimitur, liberum iudicatis.

119 Qui in gloriosa patria natus est, plus negotii habet, vt in lucem veniat. Fulgent minutiora astra per

FLORES

noctem, & Bootes ad solis radios
hebescit, & Lucifer.

120 Omnem fastum eminentiam-
que mortalium sola mors in planū
redigit.

121 Quid lautis, & multiplicibus
cibis gaudes? Afellum tuum si ni-
mis presseris, opprimes; si mollius
paueris calcitrabit, venter vero de-
positarius malæ fidei est.

122 Si conuiuia delectat accipere,
vilis tu, vilis rei debitor: at si dare,
stultus tu stultæ socitudinis seru-
uus es.

123 Ne speres gloriā à conuiujs,
falsa est enim gloria, & verus error.

124 Quid triumphas in gloria ex
conuiujs parta? vilissimæ mercis
ingens pretium, coquum fieri, vt
gulæ complaceas alienæ.

125 Veri amici in aduersis hærent,
&

& illas domos auidius frequentant,
quas fortuna deseruit.

126 Munditia mulieribus, labor vi-
ris conuenit.

127 Vestitus insignis, ac mollis, est
superbiæ vexillū, nidusq; Luxuriæ.

128 Non est, quod de vestibus e-
gregiis gloriatur aliquis : nam quæ
pura sunt nuda videri amant, mos
est fœda coloribus abdere.

129 Iam cultus hominum nec ci-
uilis, nec virilis, nec Romanus certe,
nec humanus, sed insanus; & nunc
fœmineus est, nunc diuinus, nunc
Germanicus, nūc Hispanicus, nunc
gallicus, ab omni autem parte pro-
fusus, & monstrificus.

130 Operosior ornatus fulgore suo
deformium mendas prodit, oculos-
que prætereuntiū ad spectandū in-
citāt, itaq; nulla re peius sibi cōsultat

FLORES

deformis homo, quàm dum formosus vult videri, vestisque cultusque corporis, qui ad famam quæritur, risus mouet.

131 Pone in Pheretro aureo pallidum cadauer, geminis illud, auroque circunda, quo plus ornatus, & plus erit horroris. Neu quod loquor ad injuriam trahas, origo nominis inquirenda est. Siquidem a cadēdo dicitur cadauer, cur non vt mortui, sic & viuentis recte dicitur? nempe illud cecidit, hoc casurū est, caditq; continuè.

132 Di, hominesque male oderint has beluas, humana effigie, ferino animo, lingua latina, Barbaricoue habitu, compto scēmineam ad molliem capillo, moribus ad aprinam duritiem horridis, atque incultis, hinc obscena corporum impudentissime

tissime detegentes, illinc mentium
leuitatem vano vertice volucrum
plumis extantibus, apertissimè de-
signantes.

133 Otium, & quies tumorem cor-
pori pariunt, animoque rubigi-
nem.

134 Labor est materia virtutis, &
gloriæ; hunc qui reiicit, illas reiicit.

135 Si pro leui gloria, aut lucro ex-
iguo & bellatores, & mercatores, &
nautæ totis iub noctibus peruigi-
lant, illi quidem inter hostium insi-
dias, hi (quolibet hoste peiores) in-
ter fluctus, & scopulos: tu propter
veram gloriam, lucrumque ingens,
inter Dei laudes, ac libellos tuos,
partem noctiū vigilare non potes.

136 Cuncta fere vno modo agitis
mortales, & quæ Deus ipse, vel na-
tura, vel ars aliqua vobis ad obse-
quendum

FLORES

quium dedit , in vestrum dedecus, damnumq; conuertitis: potum cibumq; ad ebrietatem & crapulā, ocium & quietē ad somnolentiam & marcorē, valetudinem ad voluptates, formā corporis ad libidinem, robur ad injurias, ingeniū ad fraudes, scientiam ad superbiam, & eloquentiam ad discrimen. Ite nunc, stupete & querimini de fortuna, & malis vestris ingemiscite, de bonis mala facitis, deq; cælestibus donis compedes vobis ac laqueos, & vincula animæ conflatis.

137 Eleganter ait, Flaccus. *Vt ingulēt homines surgunt de nocte latrones, Vt te ipsum serues non expergisceris? Pudeat semper tantum in vobis posse turpes causas, & nil posse pulcherrimas.*

138 Omne quod turpe est, quo
artifi-

artificioſius, eo fit turpius.

139 Auguſtinus de illecebra odorum ſic inquit. Non ſatago nimis, cum abſunt non requiro, cum adſūt non reſpuo, paratus eis ſemper carere. Idem fac ne quando bonis odoribus male oleas, aut gratis mūditiis odioſus ſis.

140 Qui bene viuit, bene naſcitur, bene moritur : at qui male vixerit, bene natus eſſe non poteſt.

141 Multo melius eſt, lachrimis atque ſuſpiriis delectari, quàm cantu ac fidibus : præſtat enim flendo ad gaudium, quàm gaudendo ad flendum peruenire.

142 Ex choreis nihil vnquam niſi libidinoſum, ac inane ſpectaculum honeſtis inuiſum oculis, viro indignum.

143 Corpus animū tegit, ac detegit,

FLORES

git, manuum iactatio, pes mobilis, oculus vagus, ac petulans, tale aliquid arguunt in animo esse, qui non cernitur.

144 Crede mihi cum Dauid rege, Nemo ante dominum saltabit, ne quem forte sua vxor irrideat, cum tamen nullus irrideatur ante dominam saltans, siue etiam Pandurizans.

145 Ea tibi in ludis omnibus lex erit, vt quibus carere penitus non potes, modestissime vtaris, ac clarissime.

146 Summorum virorum imitatio non omnibus tuta est, non omne pennarum animal aquilam sequi potest. Imitatorum alii contrarium faciunt, alii vero aliud, non nulli idē aliter, pauci ad plenum quod imitātur effingunt.

147 Si

PETRARCHÆ. 15

147 Si fideli consilio vti vis, vino
parcè vtere, tripudio abstine.

148 Quæcunque agas ita agito,
tanquam te hostes tui videant, atq;
obseruent.

149 Multo satius est sic viuere, vt
abstinentiam, & grauitatem tuam
inimici stupeant, quàm vt lasciuiam
amici excusent.

150 Clarior fama cui nec verū cri-
men obiicere quisquam potest, nec
falsum audet, quàm cui obiicitur,
sed purgatur.

151 Accusatorem perfecta virtus
exterret, mediocris irritat.

152 Si penitus tibi insedit illud Li-
ricum, *Nunc est bibendum, nunc pe-
de libero pulsanda tellus.* Sic vinum
bibas vt Cato, sic terram pede pul-
ses vt Scipio.

153 Sunt doctis, & magnis, viris
appe-

FLORES

appetitus quidam peregrini ac sui, quorum si vt in doctrinis, sic in moribus imitator fueris, facile labi queas: neque enim omniū qui laudantur laude digna sunt omnia.

154 Multi credo prælio vicissent, si, quam ligneis, aut eburneis impenderunt curam, veris militibus impendissent.

155 Hoc est in regno stultitiæ commune, vt quarum rerum minor est fructus, earum delectatio maior sit.

156 Taxillorum ludus, vorago ingens, & inexplebilis, patrimonio-
rum fluxus tristis & subitus, animi tempestas, & famæ nubes, scelerum stimulus, & ad desperandum via: alii vtcunque ludi sunt, hic merus est dolor.

157 Taxillorum nullus euentus
prosper,

prosper, mali omnes, & miseri. Nā
& qui perdit affligitur, & qui vin-
cit illicitur, inque insidias protrahi-
tur.

158 Quid si lusisti, ac viceris? lu-
des iterum, & perdes. Quod vicisti
autē hinc atq; hinc mille deripient,
quod perdideris nemo restituet.

159 Videbis alacriter in prælium
descensuros, in taxillorum ludo
tremere, atque orare flebiliter, &
suum numerum inuocare, quosdā
alibi magnanimos, ac tranquillos,
illic pro parua pecunia & precari,
& irasci, & in finem furere.

160 Quàm multa pro paucis nū-
mis, sæpe inter ludendum fecerunt
viri fortes, quæ pro ingenti thesau-
ro alibi non fecissent? ibi enim viti-
orum omnium, sed imprimis iræ,
atque avaritiæ regnum est.

161 Lusi,

FLORES

161 Lusi, vici, gaudeo. ludus turpis, damnosa victoria, gaudiū inane.

162 Omne de suo malo gaudium, stultum est.

163 Histriones mihi risum mouēt. Sed quid tu illis? quoties de se dominum ridentem risit histrio? quoties se mirantis amentiam admiratus finxit aliquid, quo falsò illum, verè se autem delectaret?

164 Qui Histriones habet, habet de quibus rideat, quique seipsum rideant, & rodant.

165 Profecto consequens est, vt quibus mala bene sapiunt, bona illis ignota sint, & curis nobilibus infuetos esse, qui vilibus delectantur.

166 Acies Histrionū est sicut muscarum, quæ vnctum comitantur, siccumque destituant.

167 Sunt

167 Sunt linguæ, quibus quies ac silentium pœna est, nunquam vero nisi de aliis loqui juuat, aut falso laudant, aut liuidè detrahunt: & quorum nequeunt mordere diuitias, famam mordent.

168 Qui palæstriis delectatur ludis, si spectator, vanus; si luctator, insanus.

169 Qui corpus negligit, non se ille, sed fragile, caducumque domicilium: at qui animam ille, sese verè negligit.

170 Non tu is es, quem forma ista declarat, sed mens cuiusque is est quisque, non ea figura, quæ digito demonstrari potest.

171 Multa sanè excusat ætas, & facile teneris annis ignoscitur, sed vanitatis excusatio nulla est viro.

172 Tu si contentionibus gaudeas,

FLORES

as, id tibi sume certamen in quo sēper fere superior qui melior, non de corporum viribus, aut omnino de re vlla, vbi peior idem esse possit, & victor.

173 Noli diuitiis certare cum diuite, neque factione cum factioso, neque cum strenuo virtute, cum modesto, pudore, aut, cum innocente abstinentia.

174 Circus, & theatrum bonis sēper aduersa fuere moribus, quò quisque malus ierit, redibit pessimus. nam bonis illud iter ignotum est, qui si casu aliquo ignari adeāt, contagio non carebunt.

175 Non minor est ideo error is, quo magni errant, sed maior potius, atque conspectior

176 Qui libenter ludos spectat, rem spectat, quæ nec honeste geritur,

tur, nec honeste cernitur, nec facile dictu est, an lusor infamior, an spectator: & an scæna sit turpior, an orchestra, nisi quod in illam sæpe quidem paupertas, in hanc verò semper vanitas trahit.

177 Pudicitiam spectaculis sæpe strata, semper impulsam vidimus

178 Multarum in spectaculis fama periit pudorque, multæ inde domū impudicæ, plures ambiguæ rediere, castior autem nulla.

179 Multos, quos mites natura fecerat, sæuitiam spectacula docuere, mens hominis in vitium prona non vrgenda utique sed frænanda est, si sibi linquitur ægrè stabit, si impellitur præceps ruet.

180 Multum mali auribus inuehitur, sed multo plus oculis; illis quasi

FLORES

fenestris bipatientibus in animam mors irrupit, nil potentius in memoriam descendit, quàm quod visu subit, facile audita præteruolant, conspectarum etiam imagines rerum hærent inuitis, nec se tamen nisi volentibus ingerunt, nisi perraro, atque ocius abituræ. Quò pergis igitur? quis te rapit impetus, qui ad spectacula pergis? vt ad horam gaudeas, vnde semper doleas, vt videas semel, quod vidisse millies poeniteat?

181 Sæpe quidem legere poterimus & Platonem Philosophantē, & Homerum poetantem, & Tulliū orantem, & Cæsarem triumphantem: venantem puto non legimus.

182 Qui multo famulatu, durum, ac dubium belli genus subit, pace carens, & iudiciis, vbi sub suis
signis

signis, hostilis muros habet exercitus.

183 Multi serui, multæ lites, multæque discordiæ, multa denique bella domestica, quorum vel spectator fœdus, vel laboriosus compositor sis oportet, interque reos, & accusatores medius, seruis tuis seruias, iudex factus es ex Domino.

184 Curiosum animal seruus ad inquirendum, negligentissimum ad obsequendum. Quid agas, & quid cogites nosse vult, quid jubeas ignorare.

185 Melius pauci seruiunt quàm multi, siue ideo, quod gratum obsequium turbam vitat, siue quod ubi multi sunt, alter alterius aspiciens manus, quiescit.

186 Laborem fugere, vt industriis pudor, sic inertibus gloria est.

187 Vbi serui multi, multus stre-
pitus, pauca seruitia, & secretū nul-
lū. Quot seruorū linguæ, tot præco-
nū tubæ. Quot seruorū aures, atq;
oculi, tot domorū rimulæ, quibus il-
la etia, quæ in fundo sunt dilabūtur.

188 Pertusum vas, ac futile serui-
lis animus; nihil continet; quicquid
infuderis, mox effluet.

189 Qui se in multos beneficia
contulisse gaudet, is multos ingra-
tos experiens dolebit.

190 Omnis ingratitude triplicis
(nisi fallor) causa est. Inuidiā, s. quæ
dum impensa aliis beneficia, suas
ducit injurias, in se collata non as-
picit. Superbia, quæ vel se majori-
bus dignam censet, vel præferri sibi
aliquē indignatur. Cupiditas, quæ
muneribus non lenitur sed accen-
ditur, & dum quærendis inhiat,
quæ sita non meminit.

191 Pestes animi sunt superbia, &

cupiditas, quib. ōe obsequiū contumax, nulla largitas nō angusta est.

192 Duo beneficentiæ seu venena, seu vulnera sunt : hinc exprobratio largientis, hinc recipientis obliuio, vtraq; mater ingratitudinis, ac beneficii nouerca. Illa ingratitudinē parit in altero, hæc in se; illa quoq; beneficiū in se extinguit, hæc in altero

193 Quidā paruo amicum, magno hostē beneficio quæsiere, quod & exigui debitū leue, retributio parua est, magna autem & debere pudet, & piget reddere, & nihil est tertium nisi vt desinat cui debeat, qui inuitus dedit. Ita dū debentē pudor, beneficii expertos dolor agitat, inter Scillā & Charibdim fertur cymba beneficii, effectumq; vt multos, qui parcè, atq; illiberaliter tuti vixissēt, liberalitas insignis in discrimē traxerit,

194 Inter

FLORES

194 Inter malos, impune bonum
esse non licet.

195 Durum dictū, sed dicendum
tamen: Animal ingratus homine
nullum est.

196 Mutuus nexus animorum, &
reciprocus est amor.

197 Munera sæpe necessitati, amor
verò iudicio tribuitur.

198 Serenum hybernū, aura æ-
stiva, quies maris, lunæ status est a-
mor populi: paria hæc si conferan-
tur, mobilitatis ultimo palmam do.

199 Ardenti principio sæpe me-
dium tepēs, finis algidus fuit, quod
haud crebrius vlla in re, quam in
studiis populorum cernas.

200 Stultorum laus apud doctos
infamia est.

201 Populus te colit? mirabor cer-
te, si tam iuculto cultore fructifices.

202 Qui

202 Qui Tyrannidem arripuit, abstulit libertatem aliis, securitatē sibi, requiem vtrisque.

203 Tyrannus occupat statū certi laboris, euentus ambigui, sed vt plurimum infœlicis.

204 Circumspice, & contemplare, videbis vsitatum, & communem Tyrannorum exitum, aut gladium, aut venenum.

205 Qui ferro Tyrannidem acquisiuit, ferro quæsitam ferro etiam feruaturus, & ferro forsitan amissurus est.

206 Qui Tyrannidem induit, humanitatem & Iusticiam exuit.

207 O infœlicem Tyrannum! de quo sola patria, quæ illum genuit atque aluit in ortem speret. An verò non ille sat miser est, quem miserum volunt omnes? An non ille miserimus

FLORES

ferimus, qui tam miser esse nō possit, quin sit dignus esse miserior?

208 Habet Tyrannus in arenis domum, in vepribus stratum, in prærupto sedem, in rapinis inopiam, in miseriis inuidiam.

209 Bonus Rex, seruus est publicus

210 Quo die primum Rex fuisti, tibi moriens, aliis viuere incepisti, quodque durissimum est, ingratis, & iniquis æstimatoribus laboris tui

211 Hi sunt vulgi mores, odisse præsentia, ventura cupere, præterita celebrare.

212 Qui sceptrum, ac diadema possidet, is fulgidas compedes, claramque miseriam sortitus est, quæ si plenè omnibus nota esset, crede mihi non toties de vno folio litagarent duo, sed plura essent regna, quàm Reges.

213 Non

213 Non cultus exterior, sed inter-
nus habitus, & mēs regia, regē facit

214 Imperator clarissimum nomē
obtinet, sed durissimum officium.

215 Magnus est ad imperiū ascē-
sus, magni in Imperio labores, mag-
ni quoq; cū ascēderis ex alto casus.

216 Vere, frustra principes premit
invidia, cum illis potius misratio
debeatur.

217 Sūmi Imperii potestas, excel-
lentibus, & fortunæ paribus animis
est veniæ materia, non vindiçtæ.

218 Meminisse profuerit illud Ha-
driani principis, qui vt scriptum est,
vni, quem capitalem habuerat, fa-
ctus Imperator dixit, EVASISTI.
Generosum plane verbū, ac mag-
nificum, verèque Cæsareum.

219 Hadrianus ita se Rempub: ge-
sturum dixit, vt sciret Populi rē esse
non

FLORES

non propriam

220 Ad Romanum Imperium ascendendi. Quid hinc gaudes? & in eculeum ascenditur, & in crucē. Contrà verò & in lectulum, & in sedile descenditur, & sæpius in imo quies habitat. Nonnullis opprobrium, multis supplicium, omnibus labor est scandere.

221 Blandum est sperare, & falli.

222 O cæci Cimici, parumne erat veris in metallis quæ terra fert furere, nisi vos mendacio defossa torquerent? Parumne à virtutibus aberrasse, nisi errori damnum, damno labor, & labori pudor accresceret?

223 Chimista, qui tibi aurum suū spondet, cum tuo auro improuisus aufugiet.

224 Caue Alchimiam, semper rebus

bus aliquid defuerit, dolis nihil.

225 Non doleas, quod origo tua
illicita, & incesta fuit, qui te ignarū
genuit, inuito tibi suas maculas im-
pressisse non potuit, in te sit, & ex te
prodeat necesse est, vnde obscurus,
aut clarus fias.

226 Vos, qui alieno tumescitis, &
alieno simul erubescitis, & omnino
vbique potius, quàm in vobis, &
bona, & mala vestra reponitis, quæ
alibi tamen, quam in vobis esse non
possunt,

227 Omnis parens honestus filio
videri debet, sed non vt verendus,
sic sequendus omnis filio parens: est
vbi deseruisse consilium sit.

228 De parentibus inhonestis lin-
gua filii taceat, dissimilitudo vitæ,
morum, actuum non taceat. Pul-
chra laus filii, cui à tergo dicitur, O
quan-

FLORES

quantū sene suo modestior adoles-
cens!

229 Si parentū gloriā, filiis male
viuētibus onerosa est, quanto fasce
verecundiæ filiorū laus patrū male
viuentium premit infamiam?

230 Malle debes impudici patris
honestus filius esse, & dici, quā
honesti impudicus.

231 In omni seu laude, seu vitupe-
ratione, illa præcipue æstimanda
sunt, quæ cuiusque sunt propria: de
alieno nemo iuste reprehenditur,
seu laudatur.

232 Neq; vero vt vnus gladio alter
perit, vtq; vnus flāmis res alterius
vritur, sic vnus culpa fama perit al-
terius, eo quod animi bōa solidiora
sunt, quā corporis aut fortunæ, vt
inuito nequeant possessore violari.

233 De ortu tuo alii, tu de mori-
bus tuis rationem reddes. Quid

234 Quid si inhonestis parentibus
in lucem venisti? neq; enim tibi vt
priuati patrimonii, sic publicæ vir-
tutis hæreditas interdicta est.

235 Non est quod te humilis deii-
ciat origo, vndecunque ortos virtus
extulerit, satis est gloriæ.

236 Morum candor, & claritas vi-
tæ, non maculas modo: sed memo-
riam omnē fœdæ originis delebūt.

237 Durities patris, sæpe filio salu-
bris, semper damnosa mollities.

238 Si durum patiaris patrem, co-
gita qualem ille te passus est puerū,
qualeque deinceps adolescentem.

239 Non est quod durus filius du-
rū quærat patrem: dura duris effi-
caciùs leniuntur, & sæpe medici
mollioris deformior est cicatrix.

240 Adolescentia non nisi quæ sub
oculis sunt metitur, ætas maturior
multa

FLORES

multa circumspicit.

241 Supercilium paternum, zelus, dolor, metus, ætas excusant.

242 De te iudicet, qui te genuit aluitque, tu de illo iudicium linque aliis, patremque si veræ laudis non est capax, decoro saltem silentio venerare,

243 De patre vel gloriose loquendum, vel tacendum.

244 Si durum habeas patrem, habes vbi pudorem, vbi patientiam, vbi obedientiam tuam probes. Nullum in terris imperium iustius quàm patris, nulla honestior seruitus quàm filii Nil tam suum cuique est, quàm filius patri, nihil cuique indignius eripitur.

245 Noli patris accusare duritiem, veniet tempus, quando hunc ipsum patrem suspires, nec responsurum

VOCES,

voces, & qui tibi nunc videtur sax-
is durior, plumis mollior videbitur.

246 Qui multos habet seruos, ha-
bet & multos sibilos, linguas vipe-
reas, domesticæque pacis virus ab-
ditum, multos quoque profundos
& capaces ventres, ac lubrica gut-
tura, procellam aulæ, thalamo de-
decus, pestem penu, voraginemque
perpetuam. Paucos seruos bene re-
gere difficile est, multos impossi-
bile.

247 Melius est solitudo, quàm
multi serui. Nihil est peius, quàm
dum malarum qualitatem rerum,
quantitas adiuuat, aut numerus:
pauci serui mali, multi autem pes-
simi.

248 Præter seruiendi votum, om-
nium quoque notitiam profitentur
serui, vbi ad experientiam ventum

E est;

FLORES

est; norunt paucissima, volūt nil nisi quod venter soporq; suaferit, ac libido.

249 Nil humilius, nilque abiectius feruorū ingressu, nil insolētius, nilq; infidius progressu: nil inimicitius demum, nil odiosius eorum egressu

250 Si quis à Domino discedens seruus conuitiis fortasse abstinet, nō id prioris amor domini, sed sequētis timor efficit: cui ob hoc vilis, suspectusq; fieri metuit, de se familia coniectanti.

251 Malo suo pertinaciter delectari, desperatæ dementiæ est.

252 Ob hoc vnū & optanda paupertas, & amāda est, vt cū certis opum malis nexibus, tū vel maxime te feruorū dolis ac fastidio liberaret

253 Quid hinc tumes, quod ædes ornatissimæ sint? Architecti laus est, non tua.

254 Si

254 Si ædibus amplissimis habites,
habitas vbi fures latitāt, tu vageris,
serui luxurientur, vulgus hæreat, li-
guriant parasiti, multiplicis tædii
capax locus.

255 Nō statim melius habitat, qui
latius, neq; enim quā late habites,
sed quā læte requiritur ad beatā
vitā. Sæpe vel in palatiis Regum la-
bor, dolorq; habitāt, vel in tiguriiis
inopū quies & gaudiū. quod si am-
plitudo domus, aut forma præsta-
ret, nobiliss. artiū esset architectura

256 Ad præhendenda turrium fa-
stigia, mors non eget scalis. Nullus
locus periculis inaccessus, nullum
limen morti clausum.

257 Nemini habitatio propria, aut
perpetua est in suis ædibus. Imo ve-
rò pauci tēporis incolatus: instat
dies cōmigrandi: ciuē fingis, aduena

FLORES

es, conductoque habitas: veniet qui te nudum laribus his exturbet.

258 Nullus locus est inexpugnabilis, in quem Asellus onustus auro possit ascendere.

259 Arces pestiferam multis confidentiam præbuere. Multi qui tuti sine arcibus in pace vixissent, arcium fiducia ausi sunt, vnde ipsis in arcibus periere, vt illic potissimum audacia domaretur, vnde orta erat.

260 Non sunt ad audendum irritandi animi, sed frænandi.

261 Omnis magna securitas, nisi quæ de Deo oritur, stulta est.

262 Arces scito non receptacula fortium, sed inertium esse latibula.

263 Vbi in ampla domo supellex est eximia, ibi superuacuo in spatio pondus est inutile. Illa furibus latebras dabit, hæc prædam; vtraq; periculum

riculum tibi, alimentum incendio,
atque livori.

264 Quibus multa varii generis
supellex est domi, habent bellum
non cum furibus modò, sed cū mu-
ribus, tincisque: & araneæ, & rubi-
go; fumusque, & pulvis, & imber in
vós dimicant. O diuites delicati,
quibus armis hos hostes arcebitis?

265 Avaritia nihil vsquam jejuni-
us, nihilque miserius: cuius famem
& quærenda excitant, & quæsitæ
non sapiunt.

266 Sæpius ea quæ sperata fulge-
bant, possessa sordescunt.

267 Quamuis studium variæ su-
pellectilis quærendi vnum fuit, ser-
uandi labor est multiplex: nunquā
deerit quod reuisas, quod numeres,
quod complices, quod excutias,
quod abstergas, quod oculis simul

FLORES

& mulceat, & offendat.

268 Superbia dum se attollit, nec
descensum cogitat, nec ruinam,

269 De natura quidem gemma-
rum, perfide Magi, atque impudē-
ter vt plurima, stulte credulum vol-
gus vt omnia.

270 Omne malū exemplum tunc
fit pessimū, quando illi vel Authorū
pondus adiungitur, vel annorū: vnde
decunq; ortæ consuetudinis robur
ingēs cōsenuerit, & vt bona in me-
lius, sic mala in pejus ætas prouehit

271 O vtinam qui maiores vestros,
vanis in rebus facile vincitis, eosdē
in serijs æquaretis, virtutemque cū
illis & gloriam miraremini, cū qui-
bus pietas tabulas sine fine mirāini.

272 Nihil errori detrahit errātium
magnitudo.

273 Tu, si hæc ficta, & adumbrata
fucis manibus vsq; adeo delectant,

attolle oculos ad illū, qui os humanum sensibus, animā intellectu, cœlum astris, floribus terram pinxit, spernes quos miraris artifices.

274 Fuere aliquādo statuæ insignia virtutū, nunc sunt illecebræ oculorum; ponebātur hiis qui magna gessissent, aut mortē pro repub. obiissent, ponebātur ingeniosis, ac doctis viris, nunc ponuntur diuitibus magno prætio marmora peregrina mercantibus.

275 Nisi obstet liuor, facilè quisque quod in se amat, in alio veneratur.

276 Si illum aspicias, qui solidam terram, fretū mobile, volubile cœlū fecit, quiq. non fictos sed veros, viuosque homines, quadrupedesque terræ, pisces mari, cœlo volucres dedit, puto vt Protogenem, atque Appellem, sic etiam Policletum, spernes, & Phidiam.

277 Est

FLORES

277 Est omne peccatum eo maius, quo & major qui peccat, & minor causa peccandi: nec peccantis magnitudo, atque imperium, lingua vel calami vulnus euadunt, iudiciisque hominum eximuntur, illos magis in se acuunt atque irritant.

278 Non parcit Regum maculis vulgus loquax, & si palam metuit, clam libertate utitur, in cauernis sibilat, gannit in tenebris, dubias voces in nubibus, acres versus in triuiis ferit, subscribit statuis nutu loquitur, silentio exclamat, minaturque oculis, lingua ferit.

279 Sæpe leuibus ex causis graues contrahuntur infamiae, & claris quoque nominibus obscura cognomina.

280 Ipsum iam vilescit aurum, crescente

cente superbia.

281 Sic apud nos externæ inva-
luere delitiæ, vt dum de hostibus
duces nostri, & de nobis, nostrisque
de moribus hostilia triumpharent:
atque vt sæpe numero victores bel-
lorum externorum, simul externis
vitiis victi simus.

282 Cui ingens est copia librorū,
illi ingens simul, & laboris copia, &
quietis inopia: huc, illuc, circuma-
gendum ingenium, his atque illis
prægrauanda memoria.

283 Libri quosdam ad scientiam,
quosdam ad insaniam deduxere, dū
plus hauriunt, quàm digerunt, vt
stomachis sic ingeniis nausea sæpi-
us nocuit, quàm fames.

284 Vt Ciborum, sic librorū vsus
pro vtentis qualitate limitandus
est. In rebus omnibus quod huic
parum,

FLORES

parum, illi est nimium : itaque sapiens non copiam sed sufficientiam rerum vult, illa enim sæpe pestilēs, hæc semper est utilis.

285 Quid tibi cū tot nominibus, ac librorū titulis? Pulchra certe ars, quæ de Philosopho librarium facit. Crede mihi nō est hoc nutrire scriptis ingenium, sed necare mole rerum, atq; obruere, vel fortasse mediis in vndis more Tātaleo siti animā torquere rebus attonitā, degustantē nihil, atq; omnibus inhiantē.

286 Fallit sæpe viarū multiplicitas viatorem, & qui vno calle certus ibat, hæsit in biuio, multoque magis est triuii error, aut quadriuii : sic sæpe qui librū vnū efficaciter elegisset inutiliter multos aperuit, euoluitque : multa sunt onerosa discentibus, doctis pauca sufficiunt, nimia vtrisque

vtrifq; sunt importuna, sed fortioribus humeris subuectantur agilius.

287 Multos scribere libros morbus est publicus, contagiosus, insanabilis; omnes sibi v surpāt scribēdi officiū, quod paucorū est, vnus hoc cor reptus malo, multos inficit, æmulari enim' paruū, imitari arduū : vnde indies crescit ægrotantiū numerus, simulq; vis ægritudinis ingrauescit, quotidie plures, quotidie peius scribunt, quoniā sequi facilius, quā assequi.

288 Hic certe nostri tēporis authorū fructus erit, aut inficere, aut afficere: reficere aut nūquā, aut perraro

289 Ex his, qui libros scribunt, multi vtilius ararent campū, gregē pascere, telā texerent, maria na vigarēt. Multi quos natura Mechanicos fecerat, illa inuita atque obluētate, phi-

FLORES

philosophantur. Contrà, aliquos philosophiæ aptos, natos in aruis, aut pascuis, in scæminis opificum, aut Nautarum transtris fortuna detinuit.

290 Difficile vincitur natura, si vincitur.

291 Ex antiquis Philosophis varii ita ægre ad libros scribendos trahebantur, vt scripsisse illos, nisi id alii scriberent, nesciretur.

292 Nullum opus humanum semper durat, & mortalis labor nihil efficit immortale.

293 Cui vnica est voluptas scribere, si vt obliuiscatur temporū, præteritique memoria, præsens ~~tempus~~ effugiat, excuso: si vt scribēdi morbo quidem occulto, & insanabili medeatur, misereor. Sunt namque si nescis, qui non scribunt, nisi quia neque-

nequeunt desinere, & velut ex præcipiti decurrunt, nolentesque desistere rapiuntur.

294 Melancholiæ species infinitas ferunt, alii lapides iactât, alii libros scribunt, huic scribere furoris initiû est, huic exitus.

295 Qui multa scripserit, si posteris profuturus, nihil satius; si sibi nudum nomen quæsiturus, nihil vanius.

296 Multis, ne magistri veri essent, Magistri falsum nomen obstitit: dumque de se plus omnibus, quàm sibi, dumque quod dicebantur (sed non erant) esse crediderunt, quod esse poterant, non fuerunt.

297 Sunt certè aliqui sic fallaciis assuefacti, vt longo vsu fallendi alios, ad extremum & se fallere incipiant, quodque diu sua sere aliis, aliquan-

FLORES

aliquādo persuadeant sibi, & quod falsum sciuerint, verum credant.

298 Si magistri nomen tibi digno obtigit, nihil noui : si indigno, duo hæc mala secū attulit, vt & discere pudeat, & notior ignorantia tua sit.

299 Titulis multis, ac variis ornari, fæcunda frondium est vanitas, sed inanis fructuum.

300 Qui titulis multis abundat, si veris, grāuis sarcina: sin falsis, & fæda, & pudēda. Quid opus est titulis, quibus aut labor insit, aut dedecus? virtus vno, seu potius nullo titulo contenta, ipsa sibi est titulus.

301 Vna ars vni ingenio satis est, vt ad summum æstuando, & anhelando perueniat. multas degustasse quantum cæpti necessitas exposcit, idque ipsum nosse, quam professum esse, modestius.

302 Si procurator es Regis, hostis

es populi, si procurator fisci, Reipub. inimicus es.

303 Si negotia Regis agas, rationem duro sub iudice redditurus es, nisi omnium spoliis, tuoque odio & crimine vix implendum.

304 Quo primùm die inuisum regii Procuratoris officium domus tuæ limē attigit, tibi viuere desiisti: libertas inde, & quies, & iucunditas abiere; pro his seruitus, labor, occupatio, metus, dolor, afflictio, & mordaces subiere curæ; Iam non viuis etsi spires: occupatorum enim vita mors est, qui cū miseri omnes sint, illi sunt omnium miserrimi, qui pro aliis, maximeq; pro regibus aut Tyrannis, seu quibuscunque potenti-
bus occupantur.

305 Si Iudex sis, sic iudica, quasi mox ab alio iudicandus: vnus est
omni-

FLORES

omnium Iudex, vnum tribunal incorruptum.

306 Si victoriis, ac triumphis notus sis, parasti busto titulos, vulgo fabulam, tibi nihil.

307 Si Regibus charus sis, vilis ergo tibi est anima, virtus, fama, quies, otium, securitas; Notus est mos Regum, vix diligunt, nisi qui his omnibus neglectis, & abiectis, illorum se seuitiæ, ac libidinis, & avaritiæ seruum fecit.

308 Regibus certè boni quàm mali suspectiores sunt, semper his aliena virtus formidolosa est.

309 Militia, nisi largo sanguine, magnisque periculis honestetur, non militiæ, sed militaris ignavia nomen tenet, non Regum modò iudicio sed vulgi.

310 Inter Sapientiam, & Fortunã
rara

rara est pax.

311 Si charus es Regi, melius esses incognitus, melius forsan odiosus: fugeres enim, quod nunc sequeris discrimen: peior est aibus inuitantis Aucupis modulatio blanda, quàm villici sonitus deterrentis.

312 Sunt Reges, quorum dubites periculosiore sit charitas, an odium; sed peiores serpentibus, quibus insunt veneni mixta remedia: his vero nil pestilens, ac nocivum inest, seu oderint, seu diligunt prope par malum, nisi quod odium fugat, amor detinet.

313 Regiæ amicitia, frustra sæpe multis optata, sæpe magnis emptæ quæsitæque periculis: sic est usus hominum, sic periculis emitur periculum, multis vnum, magnis maximū. Mira res, bonum ingens

F

sper-

FLORES

spernitur gratuitum, magnis malis
majus malum quæritur.

314 Mitte superuacua in rebus
omnibus, qui quod satis est habet,
amplius non requirat.

315 Amicitia, quæ in virtute fun-
dantur immortales sunt, eo quod
virtus ipsa quiddam stabile, firmū-
que sit, atque ideo quos propter
honestum dileximus, diligimus vel
extinctos.

316 Qui se fidos habere amicos
exultat, videat ne fallatur, neue ex-
periri cupiat. Nam sæpe cuius rei
fuerat dulcis opinio, amarum fuit
experimentum.

317 Generosissima res est bonus
animus: non herbis, neque carmi-
nibus magicis mouetur, non auro,
aut gemmis, non ad extremū ferro
flectitur; amando vincitur, colen-
doque,

318 Abis-

318 Abissum animi metiri, non est
hominis: nunc amicos vobis vina
conciliant, lachrimæ autem pro-
bant: & quod debuit primum esse,
nouissimum est.

319 Qui amici tui fuerint, qui for-
tunæ, illa videbitur abeunte. Te tui
sequentur, illam sui. Hæc melior, il-
la densior Caterua. Nec est, quod
mirari debeas, vase exhausto illos
abscedere, qui solam vini dulcedi-
nem sequebantur: aduersitas simul-
torem abigit, scæx potorem.

320 Nullum animal, nulla merx
difficilior cognitu quàm homo.

321 Amici vulgares, nisi epulæ de-
fuerint, non deerunt; veri autem
semper pauci, sæpe nulli. Et inter-
dum (quod iniquissimum est) amici
nomen domesticus hostis tenet, &
sub velo fictæ beneuolentiæ, fami-
liares insidiæ delitescent.

FLORES

322 Nil amico charius, nil rarius.

323 Minuit præsentia famam. Quam multi, quos absentes stupuerant homines, coram positos contempserunt? tenera res est iudicium humanum, facile flectitur.

324 Sæpe credulitas nostra nos circumuenit: libenter enim credimus, quod optamus.

325 Si amicum tibi de longinquo fecerit fama, de te aliquid mentiendo, quispiam tibi amicum dedit: de te vera loquendo, vel forsitan mentiendo itidem, tibi hunc ipsum alter eripiet. Quibus viis fiunt, crescuntque omnia, eisdem facile resolvuntur, & Natura vult, quod cito aucta cito desinant.

326 Qui sibi se amicum fidelissimum habere persuaserit, aut habet rem optimam, aut pessimum errorem.

rem,

327 Dulces fateor parentes, dulces filii, dulces fratres: possunt tamen amare scire, nec parentes ideo nec fratres quidem desierunt esse, nec filii, cum dulces esse desierint: at amicus solus (dum sit verus) dulcis, & charus esse non desinit.

328 Magnus thesaurus est amicus, sed magna seruandus cura, magno si pereat lugendus fletu.

329 Anceps & onerosa fœlicitas opes: & quæ plus inuidiæ sit habitura, quàm gaudii.

330 Qui multos habet amicos, habet rem quæ situ difficilem, custoditæ anxiam, amissu flebilem.

331 Quid si magnæ tibi sint diuitiæ? sparsæ si fuerint, decrescent: seruata, non te diuitem sed occupatum, non dominum facient sed

FLORES

custodem.

332 Diuitiæ ne non sint tuæ videas, sed tu illarum: neque illæ tibi seruiant, sed tu ipsis.

333 Qui diuitis plenus est caueat ne se rumpant, omnis enim plenitudo quærit exitum, multis mortem attulere diuitiæ, requiem fere omnibus abstulere.

334 Qui in diuitiis requiescunt, consopiti sunt in vepribus miseri: grauis sopor, qui nō sentit aculeos.

335 Aurifodinam inuenisti? quid tum? sæpe vnus leporem mouet alter capit: Inuenisti prædam, quā plurimi concupiscant, vnus capiat, & tu ille vnus forsitan non sis. Circum optabilia sit concursus, & periculum est inuenisse vnum, quod cupiant multi, nullus partiri velit.

336 Auriferam terram fodis? labor

bor certus, euentus ambiguus.
Quid si multum fodias nihil inue-
nias? Quid si multum inuenias, sed
non tibi? Quid si tibi inuenisse pe-
ius sit, & nihil inuenisse erat me-
lius?

337 Quid si aurifodinam inuene-
ris? Inter homines quæri solet,
quod inuētum mergat in Tartara :
tu apud tartarum quæris, quod te
tollat ad superos?

338 Thesaurum reperisti? Caue
dolos, & insidias fortunæ. Hamis
esca prætenditur, viscus, & laquei
blandum aliquid præ se ferunt.

339 Quæcunque fere cito cres-
cunt, cito occidunt, subitæ opes
quasi scælicitas somniantis.

340 Studes scœnori? An nulla ar-
tium erat, cui melius studeres? An
erant multæ sed huic aptius inge-
nium?

FLORES

nium? An quid rei est, vt huic vni studio animum applicares, quo nescio an aliud vsquam fœdus inuenire potueris aut vilius, aut tam miseri prorsus, & dejecti animi, tãque inertis indicium?

341 Cùm tot vndique pateant artes, tot viuendi viæ, pessimum omnium (o fœnerator) elegisti, quod quietior visa est sedere, s. & numerare dies, & velocissimi finem mēsis expectare; non intelligens tibi quoque horas, diesque, & menses, & annos currere, & vt nexis tuis, sic & tibi terminum instare: sicut inquam illis vt tibi, sic tibi vt naturæ debitum soluas, turpiter parta destituens, & incertus.

342 Stultum, & inglorium fuerit cum alio, non in tua, sed illius arte contendere, vbi toto major vertice
minor

minor appareas: & victor in maximis, multis ac paruis in rebus facile vinci queas.

343 Ager ipse est animus, cultus intentio, semen cura, messis labor: hunc si colas diligenter, vberimum fructum percipies.

344 Quid ita Armentis, & gregibus gaudes? Belluina est prosperitas, quom belluæ peperere.

345 Noli greges, ac armenta amare. amantis, & amati similitudo suspecta est.

346 O cæci mortales, amatis omnia, nisi vos inuicem ac virtutem, quæ in primis erant amanda negligitis, et quæ negligenda diligitis.

347 O miseri rerum vilium amatores, o foresque nobilium: amatis, quæ nec se amari sentiunt, nec amantibus vicem reddunt.

348 Melius

FLORES

348 Melius Picas, & psitacos domi habere, quàm vxorem: illi canerent, ista iurgabitur: illi aliquid nunciarent, hæc peraget: illos excludere liceret, hanc non licet.

349 Si claro conjugio ornatus sis, speciosa vinctus es catena, vnde te sola mors liberet.

350 Anceps vxoris electio, deformis facilè fastiditur, formosa difficilè custoditur: sed adsit formæ pudicitia, accedât & fœmineæ dotes aliæ, nobilitas, census, opulentia, fœcunditas atque facundia, famæ integritas, morum candor: scito tuum limen, his immixtam subintrasse superbiam.

351 Quid de nobili, & honesto conjugio gloriaris? parumne fœminei mores noti? disce seruire, disce pati, disce charos perdere, vni
con-

conjugio vacandum est, amicitiarum scopulus, vxor imperiosa, & viri affectuum moderatrix.

352 Vxor tibi contigit? grauis sarcina, duræ compedes, liberos humeros atque olim liberos pedes prement: durum dictu, durius cogitatu, durissimumque perpeffu, non vnus lucis, sed totius vitæ hostes, forsitanque hostis, vacuam præfidiis inuasit domum.

353 Quid? conjugem gratam duxisti? erras, illa te duxit, diu nimium fueras tuus, accessit sponsa domina, carnifex priuignis, æmula focruī, familiæ jugū, Coquinæ labor onus penui, sumptus arculæ, ornamentum aulæ, diurnū spectaculū fenestræ, lis nocturna cubiculo.

354 Contraxisti nuptias? certe cū coniuge nuptias, cū pace diuortiū.

355 Vx-

FLORES

355 Vxori placens, nil quod tibi placeat præter illam speres; totum sibi te vendicat, nec sufficiens totus: Si quò forte ire velis, fugere te, fugæque causas fingere, si quid agas, oblitum sui, si quid cogites, iratum sibi, si cibo abstineas, sordere res suas tibi, si somno cesseris, externa te venere fessum dicet: denique ut vxori placidus, tibi atque aliis inutilis esse oportet.

356 Maritalis lecti rarus, ac tenuis sopor est: hinc voluptas, hinc iurgia, quies nusquam.

357 Formosa tibi vxor obuenit? difficilem prouinciam nactus es, vigila: durum custodire, quod à multis appetitur.

358 Est forma vxoris maxima? vide ne castitas parua sit. Scitum est illud Satyricum, Rara adeo est cōcordia

cordia formæ atque pudicitia, vt
hoc constet, morum insolentiam
quis ferat, & quotidiana fastidia

359 Qui habet vxorem formosam, habet Idolum litigiosum, insolens: quod affusus colat, quod extra se raptus stupeat, quod adoret, vnde totus pendeat.

360 Qui vxorem habet formosā, habet venenum dulce, compedes aureas, & splendidam seruitutem.

361 Nil forma fugacius, & præsertim fœminea: qui vxorem propter formam diligit, cito illam ode-rit.

362 Vxor sterilis vnica tantum, at fœcunda quidem sarcina domus est multiplex: notum est illud comicum, vxorem duxi, quam non ibi miseriam vidi? nati filii, alia cura.

363 Inter mundi tædia, nihil importu-

FLORES

portunius procaci fœmina, & tacere nescia.

364 Superbiæ conjugalis duo stimuli: dos, & forma.

365 Multum dotata vxore, nihil est importunius, nihil intractabilius, nil sibi non licitum arbitratur, quæ suas opes mariti comparat egestati: quæ virum pascit, dominā se putat esse, non sociam.

366 Vnde dos ingreditur, inde libertas egreditur: & verè multis in domibus non viro vxor, sed pecunia nubit avaritiæ &, est utiq; magna dos licentia conjugis, frænū viri.

367 Planè conjugium obscœnū, vbi non spe prolis ad cubiculum viri virgo, sed ad arculam avaritiæ impulsu, dos concupita deducitur.

368 Magnam tibi dotem vxor attulit? dic verius magnum pretium libertatis tuæ, quæ si tibi chara

esset, vt decuit, nullo eam pretio
vendidisses.

369 In nuptiis solum attenditur
dos & forma: hoc est auaritia, &
libido: pronubæ matrimoniis huius
condignæ.

370 Est tibi vxor prædives? quāto
melius esset cum inopi requiescere
quā laborare cum superba? melius
esurire cum paupercula humili, quā
cum insolenti diuite litigare.

371 Si dos Conjugis sit immensa,
consequens est, vt elatio animi eius
sit immēsa, timor autē viri nullus.
Nō audebis vitia reprehēdere, dum
respicias dotē, nō præsumes humi-
liare illam, per quam te memineris
superbire, nec fastidia duntaxat, ac
tædia, sed probra, etiam & injurias
tolerabis.

372 Aurelius Antonius cum vxoris
nosceret

FLORES

nosceret adulteria, & amici, vt eam vel occideret, vel saltem dimitteret hortarentur: respondebat, Si vxorem dimittimus, reddamus & dotem, dos autem erat Imperium, vides vt ingentis viri animum dos frænabat?

373 Dos matrimonii oneribus supportandis, non auaritiæ æstibus irritandis inuenta est. Itaque quo magis illam exaggeras, magis infamas; & quæ vtrinque mole sua noceât, & hinc dantis impudentiam, hinc concupiscentiam accipientis auctura sit.

374 Non quanta sit dos, sed qualis sit vxor refert.

375 Amor est latens ignis, gratum vulnus, sapidum venenum, dulcis amaritudo, delectabilis morbus, iucundum suppliciū, blanda mors.

376 Si fidem jurejurando amato-
rio vis inesse, scriptum ab amante
Chirographū tenera in glacie, te-
stibus Austris in medium profer.

377 O insane, nihil vnquam im-
pudicæ præsertim credas fœminæ:
sexus, ardor, leuitas, consuetudò
mentiendi, fallendi studium, fruc-
tusque fallaciæ, hæc singula, mul-
toque maxime hæc omnia, quic-
quid illius ore prodierit suspectum
faciunt.

378 Quo suauius in amore arse-
ris, eo cautius ex incendio fugien-
dum consulo. Tunc sunt mala pe-
riculosissima cum delectant: sæpe
suauitatem hanc, durissimus finis
exasperat.

379 Qui quàm male sibi est non
sentit, obtorpuìt: qui malo suo gau-
det, insanit.

G

380 Apud

FLORES

380 Apud te delectabilis est amor?
melius si odiosus ac molestus, quo
& fuga mali promptior foret, &
propinquior spes salutis, nunc de-
lectatio morbum alit; sanus enim
fieri respuit, quē delectat ægrotare.

381 Vt quisque sapit, & loquitur.

382 Virtutis odium seu vitii amor,
æque damnabile.

383 Ah miser amans, quos inter
scopulos fragilem cymbam agis?

384 Miserum est peccare, miseri-
us delectari, miserrimum excusare
peccatum. Et tum demum con-
summata materia est, cum ad stu-
dium voluptatis, opinio quædam
honestatis accesserit.

385 Perge amans, lude, infano sō-
no lætare; experrectus flebis.

386 Filios genuisti? nec timere,
nec sperare, nec vota facere noue-
ras:

ras: en disces tuo periculo, disces & parêtes orbos misereri, disces & in breui vita longas curas texere: teque longiora negotia ordiri, disces his, quæ nihil ad te pertineant, torqueri: quæ visurus nunquã sis disponere, ad postremũ disces amare plus aliũ, quã te: disces ardētissime diligere, tepidissi. diligere, duras artes
 387 Si filios procreasti, seuiſti arborẽ inexhausto percolendã studio quæ te dũ viuas exerceat: cuius nullos forſitã, aut ſeros & fortaſſe poſt obitum fructus legas.

389 Si tibi ſint filii boni, ingens timor ſin mali, ſempiternus dolor: interim ſolamẽ ambiguũ, certa cura.

390 Eſt tibi infans bonæ ſpei? Caue ne ſit nullius rei: caducã ante alias ætas illa, ſæpe in ipſo flore præciditur, vtq; nil dulcius, ſic fere nil amariuſ.

FLORES

391 Caue vt nimium gaudeas de infante filio. Nemo tam stultus Agricola est, qui de flore multum gaudeat; fructus est expectandus, tunc gaudendum modice. Interim tempestates, grandines, & vredines metuendæ sunt, frænandumq; metu gaudium.

392 Pulchritudo & castitas raro cohabitant: nam nec volunt, vixque si velint liceat, cum humana omnia, tum imprimis pudicitia hodie male tuta est, præsertim vbi formæ egregiæ iuncta est.

393 Quam tu mihi formosam intentatam dabis? Casta licet obsidebitur, oppugnabitur. Quis animus muliebris corruptoribus tot resistet? Admouentur muris scalæ blâditiarum, machinæque munerum, & latentes sub terra fraudum cuniculi:

culi: si his artibus non proficitur,
manu improba vis affertur: si fidem
quæris, famosissimos raptus ad me-
moriâ refer.

394 Forma multos tentauit, ac
tentandos præbuit: quosdam stra-
uit, & vel in crimen impulit, vel in
mortem.

395 Non apud primos virgo Tha-
mar, non apud secundos Graja Pe-
nelope, non apud tertios Romana
Lucretia, non apud omnes pluri-
mæ, vel tentatæ passim, vel op-
pressæ?

396 In forma (vt in reliquis) me-
diocritas bona: si extremorum al-
terum eligendum esset, forma gra-
tior, sed gibbus est tutior.

397 Est tibi nata pulcherrima?
Circumspice insidias, vim caueto,
Iasonem putas, aut Theseum, aut

FLORES

Paridem vnum esse? mille sunt: fili-
am habere sollicitudo est laborq; :
formam adice, metus fit, quē nisi
morte, aut senectute non fugias.

398 In nullos homines plura pe-
ricula, quam in sui contemptores,
(hoc est viros fortes) congerit for-
tuna, Nec immerito: cæteri enim
se se abdunt, euitantque impetum,
illi se obiiciunt fulminanti. Recurre
memoria præteritum tempus: for-
tissimos fere omnes violenta morte
consumptos inuenies.

399 Omnibus mors vicina; viris
fortibus contigua est.

400 Si filius tuus sit vir fortissi. est
qui patriæ libertatem, forsitan stra-
gem hostibus, sibi decus, tibi fletū
aliquando, metum semper afferat.

401 Nihil tam ardentem inuaditur
quàm quod castis excubiis, & scæ-
mineo pudore vallatū est, cōcesso

calle corruptor it segnius & promissa tepētius appetūtu: multū cōcupitæ rei, difficilis solet esse custodia.

402 Cum in omnibus rara sit cōstantia, tum in scēminis nulla est.

403 Fœcunditas onerosam, sterilitas odiosam facit mulierem.

404 Patiente indisposito, frustra nititur vis agentis.

405 Si patrē adhuc habes, vtere sedulo, fugitiua iucūditas pater senex

406 Si pater sit grādæuus, non est tibi locus inertix: festina carpere fructus extremos, tanquā ex arbore ruinosā: charo lateri inhære quātū potes, cupide illū vide eēu cōfestim abiturū, cupidiusq; audi: & extremos monitus memori mente recondito, desertumque velut iter acturus, necessariis præmunito. Egebis illo consultore, quæresque cum

FLORES

nec inuenies domi.

407 Si pater sit decrepitus, pro-
pera nouissima pietatis officia in
illum congerere dum licet, si quid
nunc omiseris, dolebis semper.

408 Si pium habeas patrem, habes
qui ante te mori cupiat, post te vi-
uere metuat.

409 Qui optimum habet patrem,
habet & quem perditum suspiret.

410 Maximus patris amor, matris
vehementissimus : vterque talis,
tantusque est, vt vix eam nisi rara
pietas filii æquauerit.

411 De bonis fratribus gloriaris?
Nondum puto patrimonium diui-
sistis; tunc irrupet iniquitas, igne
aurum, auro animus probari solet.
Magna sæpe quæ videtur pax,
pauillum auri si adhibeas, lis erit.

412 Sane virginem Castitatem,
nulla

nulla arte meliùs, quàm maturo
conjugio præservabis.

413 Multa sunt, quæ habentur in-
uitis possessoribus: molestæ opes
quibus non liceat caruisse.

414 Qui se bonum habere domi-
num affirmat, is incompatibilia,
penitusque contraria asserit: Nam
si bonus, non dominus, si dominus
non bonus, præsertim si se domi-
num dici velit.

415 Boni sunt parentes, boni fra-
tres ac filii esse possunt: amici au-
tem semper boni, alioquin nec a-
mici sunt; dominum bonum dici,
blandum mendacium, atque adu-
latio bona est.

416 Augustus Cæsar licet domi-
nandi avidus, titulo tamen domi-
nationis abstinuit, atque ita se inter
ambitionem, & verecundiam me-
dium

FLORES

dium tenens, esse dominus voluit, dici autem noluit; vt qui sciret iniustū esse, quod cuperet, saltem exprobrationis injuriam vitaret.

417 Durum superbūque, & graue nomen est dominus: illic maxime, vbi amor libertatis, ac seruitii pudor est.

418 Qui iustitia regit ac regitur, ille demum verus est Rex.

419 Fortuna nil prosperum longū finit, lenit quidē mali sensū consuetudo, insueta deiiciunt, vnde optimum quidem semper prospero caruisse definiunt, quod non dicerent si prosperitas duraret.

420 Si iustum habetis, & clemētē regē, illo superstite mori optate: ne mutatam regni sortem lugeatis. Bonus enim bonum raro sequitur, malū peior, sæpe peiorē pessimus.

422 Nil iam delectabile, quod nō

identitas inamcenū reddit : nullum
efficacius remedium cōtra vitæ fa-
stidia, quam temporum locorum-
que varietas.

422 Sæpe fortunam retentare, de-
mentia est.

423 Maxima pars malorum ho-
mini, homo est.

424 Grator est libertas reddita,
quam retenta: sed non omnia, quæ
delectant profunt, & sæpe nociua
sunt dulcia, & amara salubria. Sæ-
pe non carcer modo, sed mors vti-
lis fuit, sæpe vita & libertas inutilis.

425 Carcer multis portus, multis
refugium, & arx fuit, & in libertate
perituros seruauit.

426 Noli lætari nimium, quod e
carcere erupisti: ibis per rostra tur-
bida litibus, per plateas vrbium tu-
multusque negotiorū, & tēpestatē
liber-

FLORES

libertatem putans, gratulaberis: dū
quem clavis vna concluderat, mille
stringent laquei: cum læti omnes
ē procellis portum petant, vnus tu
(nauta mirabilis) ē portu lætus in
procellas redis.

427 Vbi rebus rite compositis
tranquillus videberis, tunc maxi-
me metuendum; nescis quod res
hominum non stant? qui volubili
in rota sedet altior, is proximus est
ruinæ.

428 Raro valde inter homines, vt
multo studio quæsitis, multo fruā-
tur tempore; longus labor vsus bre-
uis.

429 Cum omnia tibi in hoc mun-
do fœliciter successerint, tunc o te
fœlicem restat vt gaudeas: hæc ni
fallor conclusio tua est, mea autem
longe alia; restat vt moriare.

430 Cathenis vinctus libertatem,
æger sanitatem somniat, sic sopi-
tus esuriens optimas dapes, sed en-
dies vltimus aderit, idque confe-
ctum, discussurus hæc somnia.

431 Profecto magna pars mor-
taliū coaceruandis vitæ admini-
culis anxia, inter ipsos apparatus
rerum moritur, nilque iam vsitati-
us, quàm vt vitæ studium mors præ-
uertat.

432 Quid? partis laboribus secu-
rus viuus? & inter viscum, ac laque-
os secunda auis volitat, piscis inter
hamos ludit, inter plagas fera. Sæ-
pe vbi periculi plus est, & pauoris
minus; ars fortunæ est, vt licentius
feriat, metum adimit.

433 Conquisiisti omnia, quibus
instructior vita sit? conguessisti fal-
lacissimæ, ac fugacissimæ spei ni-
dum,

FLORES

libertatem putans, gratulaberis: dū
quem clavis vna concluderat, mille
stringent laquei: cum læti omnes
è procellis portum petant, vnus tu
(nauta mirabilis) è portu lætus in
procellas redis.

427 Vbi rebus rite compositis
tranquillus videberis, tunc maxi-
me metuendum; nescis quod res
hominum non stant? qui volubili
in rota sedet altior, is proximus est
ruinæ.

428 Raro valde inter homines, vt
multo studio quæsitis, multo fruā-
tur tempore; longus labor vsus bre-
uis.

429 Cum omnia tibi in hoc mun-
do fœliciter sucefferint, tunc o te
fœlicem restat vt gaudeas: hæc ni
fallor conclusio tua est, mea autem
longe alia; restat vt moriari.

430 Cathenis vinctus libertatem,
æger sanitatem somniat, sic sopi-
tus esuriens optimas dapes, sed en-
dies vltimus aderit, idque confe-
ctum, discussurus hæc somnia.

431 Profecto magna pars mor-
taliū coaceruandis vitæ admini-
culis anxia, inter ipsos apparatus
rerum moritur, nilque iam vsitati-
us, quàm vt vitæ studium mors præ-
uertat.

432 Quid? partis laboribus secu-
rus viuus? & inter viscum, ac laque-
os secura auis volitat, piscis inter
hamos ludit, inter plagas fera. Sæ-
pe vbi periculi plus est, & pauoris
minus; ars fortunæ est, vt licentius
feriat, metum adimit.

433 Conquisiisti omnia, quibus
instructior vita sit? conguessisti fal-
lacissimæ, ac fugacissimæ spei ni-
dum,

FLORES

dum, quæ ubi primum adoleuerit, inæstumque ac vacuum cor relinquens, sæpe vel implumis pereat.

434 Quies ipsa, quæ longo succedit labori, adeo brevis fortassis erit, ut nulla potius esse dici possit: multorum sæpe studium amorum in momento excidit; immo cum semper fere gradarii sint progressus, raro non repentini exitus rerum sunt.

435 Non quenquam facile plane miserum videbis, qui non valde foelix habitus fuerit. Non potest ignoti hominis nota esse calamitas.

436 Vepricosi, ac lubrici sunt humanorum gradus ascensuum; tremulus vertex, præcipitiumq; horrendum; ægre conscenditur ad eminentē statū, anxie ibi consistitur, grauius inde & repente descenditur: id sic esse non singuli tantum reges, aut populi, sed maxima etiam et

stantur imperia.

437 Quid implere opibus domos
juuat, arua ligonibus, maria classi-
bus, si intus interea domestici ho-
stes animū oppugnāt, atque expug-
nant? viſ vt te potentem fatear? Il-
los domina, finibusq; tuis pelle: vince
iram, vince cupiditatē, vince libidi-
nē, vince teipſū, famæ atq; animæ
hoſtē tuæ. Quænā iſta potentia eſt,
vincere alios, animo ſuo vinci?

438 Gloria vera niſi bonis artibus
non quæritur: vnde tibi partum no-
mē vide, ſic intelliges an gloria ve-
ra ſit: famā ſi caſus dedit, eripiet.

439 Caue, ne quam gloriā veram
putas, imago falſa ſit gloriæ: in re-
bus hominū multa regnat illuſio.

440 Vt nemo pauper magnæ pe-
cuniæ famam quærit, niſi vt fallat:
ſic nemo ignauus magnæ virtutis
opi-

FLORES

opinionem; vterque tamē sibi cō-
fcius (quicquid de se alii loquātur)
quantum vel pecuniæ in arcula, vel
virtutis in animo sit.

441 Si gloria tibi surgat ex meri-
to, modeste vterc, ne superbiæ illi
notā adiicias: sin minus, tac ne diu
populum fallas.

442 In gloriū esse præstiterit, quā
mendacio gloriosum: vera etiam
gloria cum labore seruatur, quid de
falsa speres?

433 Appares gloriosus? melius
forsitan lateres, & certe tutius; hoc
grauiter dixit is, qui multa leuiter,
Bene qui latuit, bene vixit.

444 Gloriosus videris? caua nube
circundatus delitescis: si parum per
emerferis, quo plus gloriæ falsæ fu-
erit, eo plus erit infamiæ.

445 Nullæ injuriæ, nulla perfidia,
nulla

nulla crudelitas, castrenſium moribus comparandæ ſunt.

446 O cœci mercatores, vitæque quam maxime diligitis prodigi : mortem vndique quâ ſuper omnia timetis arceſſitis.

447 Virtutum nutrix optima eſt paupertas, opulencia vitiorum.

448 Multos pauidos, atque imbelles, omnes tumidos ac ſuperbos, nullum penitus virum fortem fecerunt diuitiæ.

449 Magnum tibi theſaurum aggregaſti ? tibi curas, & inuidiam, hoſtibus ſtimulos, furibus ſollicitudinem addidiſti.

450 Multi ſe eſſe credunt, quod non ſunt, experti autem, quid ſint ſciunt.

451 Eſt tibi hoſtis in manibus, quem vlcisci poſſis ? alii potentia
H fines

FLORES

fines sunt, decoris alii: non quid possis, sed quid deceat æstimandū est, ne si quantum potes velis, nil posse sit melius.

452 Nobilissimum vindictæ genus est parcere.

453 Multo est satius, multoque formosius obliuisci iniuriam, quam vlcisci: generosior nulla est obliuio quam offensæ: hanc summus orator, summo duci, summæ laudi tribuit, quod s. nil soleret nisi iniurias obliuisci.

454 Hoc inter multa præcipuum, præ cunctis opibus habent animi bona, non decrescunt sparsa nec pereunt.

455 Sine venia, & misericordia, nullus erit, aut litium, aut pœnarū finis; nec cessabūt arma, nec fulmina; parce igitur, miserere, & compesce

pesce animū: fac tu homini quod
tibi ab homine, quod a Deo fieri
vis.

456 Non infers iniuriam sed vlcisceris? quid refert primus pecces, an vltimus?

457 Vlcisci est animus? da iræ spatium, da consilio tempus, fræna impetum, differ; aut desinet, aut lætescet; brevis hora sedat iratum æquor.

458 Quid mortem hosti paras? sine tuo illi scelere præparata est; quid iuuat fati cursum properantis impellere, & morituri sanguine, morituras manus inficere? quanto tranquillius, atque honestius, vt ille integer & illæsus, tu saluus & innocens, quam vterque cruentus, & tu noxius hinc abeas?

459 Sæpe animi sæuitiam, quam

FLORES

manus non æquauerat, lingua tran-
scendit.

460 Vltus es? vinci ab hoste præ-
stabat; hostis victorem vicit ira.

461 Melior, tutiorq; est certa pax
quàm sperata victoria.

462 Esse victor speras? est qui cō-
trarium sperat: falli vel vtrumque,
vel alterutrum sit necesse.

463 In bello vicisti? Caue ne te
vincat ira, superbia, crudelitas, fu-
ror, rabies. Hi sunt enim victoriæ
comites, & victorum hostes inuisi-
biles, & horrendi, a quibus sæpe
clarissimi victores, turpissime victi
sunt: Nondum te vocat ad calcu-
lum fortuna: longa, & perplexa ra-
tionum series, creditrix violenta, &
pertinax, cum qua tibi nunc quoq;
negotii multum restat, mutuū re-
poscere solita est, magno cum fa-
nore.

nore.

464 Quid si viceris? te securum,
& sine hoste putas? stulte, dum e-
runt homines, non deerunt hostes.

465 Est tibi victoria Comes? vide
ne euolet; alata est.

466 Sperare alterius mortem, quæ
tibi possit ante contingere, vel gau-
dere id hosti euenisse, quod tibi ne-
cessario euenturum sit; stulta spes,
inane gaudium.

467 Si quam vestræ conditionis
memoriam haberetis, nunquam
homo de morte hominis gauderet.
Quando enim quæso duorum, qui
ad supplicium ducerentur, alter al-
terius de morte gaudiū cepit, sciēs
hoc sibi ipsi idem genus supplicii
instare, & non potius in illius mor-
te, suam cogitans, ingemuit?

468 Præcipites sunt affectus ve-
stri,

FLORES

stri, quicquid vultis, valde vultis, immo vero nimium vultis, nec feruens desiderium moras fert. Itaque quicquid vultis, statim vultis: hinc non modo vota impia, sed venena, sed cœdes; & quicquid homo in hominem struit, nocentissimum animal in suam speciem.

469 Melius est pacem servare, quàm sperare. Stultum enim est fastidire res certas, ambiguas spes amplecti.

470 His ipsis, quibus dulce nomen pacis, pax ipsa amara est; pacem itaque petentes paci obstant. quatuor vobiscum habitant pacis hostes, avaritia, invidia, ira, superbia: has inextremum exiliū pellite, pax æterna erit.

471 O vos pueri contumaces, ac discipuli, sine verberibus non sapitis: in pace bellum, in bello pacē

quæritis, neque vnquam nisi bello
afflicti, pacem vel noscere incipitis,
vel amare: eamq; vt perditâ fletis,
sic mox redditam, pari leuitate cõ-
temnitis.

472 Bellum ideo suscipitis, vt pax
sequatur? Nihil insanius, quàm spe
remedii, vltro vulneri sese offerre;
ægro salutem optare, naturale est,
sano ægritudinẽ spe salutis, insania

473 Solet pax vrbibus mutationẽ
rerũ afferre pestiferã, optima quidẽ
ipsa, sed pessimis circũvoluta co-
mitibus, iniquis legibus, fluxis mo-
rib. occultis odiis, aperta tyrânide.

474 Bello quolibet funestior pax
superba, & negligens. sæpe armati
inter gladios tuti, mox togati in gla-
dios inciderũt. Quot iam bello vi-
ri optimi, pace pessimi euasere, qua-
si cũ armis omnẽ penitus exuti vir-
tutem, mox

FL O R E S

mox cum toga vitia omnia induissent? Sic interior habitus, cum exterior mutatus est.

475 Non est vera pax, vbi bello domestico, vitiorum insidiosissimo & carente induciis oppugnantur animi, boni mores in exilium pelluntur, voluptates imperant, virtus opprimitur.

476 Multis lorica fœlicior quam toga, campusque securior quam thalamus, tuba quam tibiæ, sol quàm umbra: pax autem si sine vitiis veniret, & cæleste munus, & secundum nulli bonum: raro autem sine vitiis venit.

477 Sunt tibi cum hostibus induciæ? Ignauum tempus, nec pace lætum, nec bellis exercitum, sed dubiis inter vtrumque pulsū fluctibus, vbi & tumor paci obstat, & timor

mor bello, nescio an sit grauius pē-
dere, quam ruere, respirandi tem-
pus optare, fatigati est: miseri autē
& insani est, nec pacem pati posse,
nec bellum.

478 Ad pontificatum venisti? è
tempestate in portum fugi solet; tu
e portu in tempestatem sponte fu-
gis, tu mirus Nauta.

479 Pontificatum es adeptus? Pa-
rum grauis vnus animæ tibi cura
videbatur, nisi omnium curas in te
vnum, atque omnium sarcinas trās-
tulisses? fortes humeri, an foris am-
bitio, eò animos cogens, vbi male
sibi futurum sciunt?

480 Breuis est hominum vita, re-
gum breuior, pontificumque bre-
uissima: eo quod propter pondus
vastraticum curarum, ætas ipsa pō-
tificis Romani tempus angustat,
quæ

FLORES

quæ ad hoc culmen, nisi admodum
fessa, vix peruenit.

481 Finis ad alta leuatis, est ruere.

482 Fœlix es? opinione fortassis
tua, quæ quoniam falsa est fœlici-
tati nihil addiderit, sed miseriæ
multum, siquidem propriam non
nosse miseriam, miseria summa est,

483 Speras læta? sed incerta, quo-
rum studio certa negligere demen-
tia certa est: qui equidem, quod nō
habet sperat, quod habet obliuiscitur.

484 Quid ita iuuat in spe viuere?
vel, vt verius dicam, in spe mori?
Nam & futura cogitantibus præ-
sentia dilabuntur, & qui longinqua
prospiciunt, quæ sub oculis sunt nō
vident, & qui cras viuere destinant,
hodie non viuunt. Nondum enim
est, cuius initium speratur.

485 Multi

485 Multi sunt, quibus dulce est sperare, sed hanc ego dulcedinem non agnosco: nam si sperare, & optato carere etiam dulce est, quod qui dixerit haud dubie gustu caret.

486 Siperare est delectabile, tum & pendere, & affici, & res est longi supplicii longa spes: nil sic animū fatigat, nil sic senium præcipitat, itaque sapiens spem perditam lucrum vocat.

487 Multos quos suspensa diu torferat, ad exitum spes ducta pessumdedit: multi votiuis, & valde licet nō sat scriis longæ spei periere successibus.

488 Vetus prouerbium, magnus labor est expectare.

489 Argumentum leuitatis ingēs atque amentix est, passim obuias spes amplecti, & his illico certis

vt

FLORES

vt bonis passi, ad quas omnes docti, & experti rerum tardi sunt.

490 O quam inuiti spem deponitis, nunquam illam relicturi, nisi vos illa relinqueret? quin cum vos sæpe reliquerit (mirum dictu) iterū, atque iterum redeuntem cupide semper excipitis, progressique obuiam quasi obliti veterum, nouis armatam dolis inclusi toties cordis arce reponitis.

491 Vere bona spes est, quæ de vero bono rite concepta est: hanc qui habet, stringat, teneat, neque abire eam, vel in vltimis sinat, sororesque illi suas jungat, charitatem, & fidem.

492 Sæpe subtrahenda spei anchora, vel si hæreat euellenda; si ne id quidem liceat, abscindenda, rerumque sub fluctibus relinquenda est,

est, vt liberam vitæ proram, gubernaculo prudentiæ, dirigas ad salutis portum.

493 Bene sperando, & male habendo, transit vita mortalium.

494 Est ea quidem inter homines vulgaris insania, vt fere omnes non coæuis tantum, sed junioribus quoque diutius se victuros sperent. Inuiti sua de morte cogitant mortales, de aliena autem libenter: cum tamen contrarium agere esset vtilius.

495 Quid mortem patris expectas? Nemo tam senex, qui non possit annum viuere, nemo tam iuuenis qui non possit hodie mori.

496 Ea vtinam innocentia, atque ea mortalibus fides esset, vt & nunquam nisi honesta promitterent, & semper promissa sequarent: nunc
nec

FLORES

nec promittendi modus, nec promissa frangendi pudor ullus, quod in hæreditate potissimum licere sibi homines putant. Itaque voluntatem testatoris ambulatoriam leges vocant.

497 Horrenda longeq; mirabilis libido fallendi, quæ nefarias animas, nec in morte destituat.

498 Senis hæreditatem expectas? Credo: sed viuentis forsitan & victuri. Testamenta autem in vita fiunt, in morte firmantur: funus & cadauer cogitas, lupo quidem expectatione lassandus & inedia.

499 Nulla est tanta utilitas, quæ decoris impendio æstimanda sit.

500 Volubilia sunt bona mortalium, rotundam nummi præcipue formam dicunt, ut perpetuo roteatur motu.

501 Quæ-

501 Quæsiuisti hæreditatē succes-
 sorū tuo? mæstus forsitam gauisuro
 sollicitus otioso. & sperasti de alio,
 propter quod idē alii de te sperēt.
 502 Speras Alchimix prosperos
 exitus? mirum vnde id speres, quod
 nec tibi vnquā vere accidit, nec cu-
 iquam; & si accidisse non nullis fa-
 ma fuerit, ab his facta, quibus id
 credi expediret.

503 Speras Alchimix successum?
 Quem quæso præter fumum, ci-
 nerem, sudorem, suspiria, verba, do-
 los, ignominiam?

504 Magna tibi promittit Alchu-
 mista? Dic vt ea sibi præstet, quæ
 promittit aliis, primumque suam
 pellat inopiam: est enim fere mē-
 dicum genus hominū, cumq; se pau-
 peres fateātur ditare alios volunt,
 quasi aliena illis quàm propria
 mo-

FLORES

molestior sit paupertas.

505 Non maius spem est credulo,
quam metum puido inferre : con-
stantes animi neutram in partem
facile declinant.

506 Nudo verbo male creditur.

507 Miri homines mathematici,
futura sola qui nouerint, præterito-
rum, atque præsentium ignari ; &
quæ in cœlo fiunt ita nuntient, qua-
si concilio cœlestium interfuerint,
recentique nunc inde veniant me-
moriam, cum tamen interim quid in
terris, quid in patria, quid in do-
mo, quid in thalamo fiat, nesciant.

508 Quid ita credis Aurispici? fu-
rentibus credere, furor est.

509 Festiue admodum ait Cato
ille rigidus, mirari se quod non ri-
deret, auruspex aurispicem cum vi-
disset.

510 Futura

510 Futura nosse durum homini,
nec licere si expediat, nec expedi-
re si liceat.

511 Noli famæ credere, mendax
est.

512 Mos famæ vulgaris notus est,
veris falsa miscere; paucis veris
multa mendacia condiuntur om-
nia mentienti nihil creditur.

513 Lætus rumor interdum mul-
cet, vt feriat. Sæpe lætum rumo-
rem mœsta clades sequitur, creber
hic fortunæ stilus, vt profundius
vulneret, sæpe promittit, cuspidē-
que vulnificam læti cuiuspiam ru-
moris illitam dulcedine, jugulo
gaudentis infligit.

514 Quid speras tempora melio-
ra? fac vt homines boni sint, & tē-
pora bona erunt.

515 Virtute, & industria, bonarū-
I que

FLORES

que artium studiis frænari possunt tempora, non quin fugiant, sed ne pereant.

516 Infantiam, ac pueritiam in vanos ludos, adolescentiam ac iuuetam, in libidinem atque auaritiam, senectam & senium in quærelas, ac lamenta consumitis, & tamen tempora accusatis. Fluunt illa fa-teor, hæc natura est: vos illa dum datur occupare negligitis, non est natura ista, sed culpa: vos naturam culpatis, culpam excusatis: res non noua.

517 Omnis ætas de suis moribus quæsta est.

518 Multa timentur, quæ optanda; multa optantur, quæ timenda: vtramque in partē penuria iudicii multa est.

519 Fuit quando & principes imperium,

perium, & principem populi poterant sperare, nunc imperium principi labor est, princeps populi perniciēs.

520 Principis aduentum expectas? time potius: timere enim aduersa, etsi contrarium sit virtuti, cōsentaneum est naturæ: sperare autem mala, & naturæ est oppositum, & virtuti.

521 Stultissimum, & semper mali sui auidissimū animal est homo: cæteris capiendis esca opus est, homo solis formæ sibilis capitur.

522 Naturale est vt fundata debilitat, leuiterque aucta, breuiter dilabantur: vt sit fama durabilis, aut vitæ sanctitas, aut gestorum claritas, aut insignis scriptorum præstabit elegantia.

523 Credite mihi ô mortales, spes
I 2 vestræ

FLORES

vestræ magna ex parte dupliciter vanæ sunt, quod nec sperata perueniunt, nec vt proueniant afferunt quod promittunt. Fere enim plus in spe sunt humana omnia, quam in re.

524 Crede mihi, aliis quam lapideis fundamentis eget gloria, vt mansura sit.

525 Ex ædificiis gloriam speras? Certe fragilem, & caducam. omnia quæ manu hominum facta sunt vel manu hominum euertuntur, vel stando, & durando deficiunt, habet enim manus longe præualidas longa dies: è cunctis vestris operibus nullum senio resistet.

526 Est quidem amicitiarum, ac familiaritatum fere omnium causa nexusque, similitudo quædam.

527 Prima, & maxima pars virtutis,

tis, est bonum velle; quod nisi præ-
cesserit, non sequitur virtus.

528 Multa in spe multa est vani-
tas, multusque fallendi aditus for-
tunæ.

529 Spem multiplicem multa de-
stituunt. qui modicum sperat, iter
casibus arctabit, atque nihil ob-
struxit.

530 Bona valetudo quid aliud pa-
rit, quam mortalitatis obliuionem?

531 Longa vita, diuturnus carcer,
vbi multa feras, multa videas quæ
nolis.

532 Membra viuacia vincula sunt
tenacia, grata tamen vnde metuas
absolui.

533 Habes ultionis occasionem?
aditum habes sæuitiæ.

534 Est tibi agile corpus, ac vali-
dum? mancipium certe contumax

FLORES

& rebelle.

535 Multas comparasti diuitias?
grauem sarcinam, ex lappis, & tribulis.

536 E diuersis æquoribus venturas naues expectas? late dispersam sortem intra monstra maris ac scopulos, agitatum fluctibus, tractam funibus, pulsam ventis.

537 Mercator nouus est facilis ad credendum, expertus multa circūspicit.

538 Quid de magna potentia gaudes? inuidiosa est miseria, opulenta inopia, pauca superbia.

539 Regnum hominum, & imperium obtinuisti? præcipitiū & procellas, & sub stellanti diademate fuscum supercilium, cor anxium, infœlicem vitam.

540 Honores fori speras? puluerem,

rem, & strepitum.

541 Coniugium speras & natos?
litigium, & curas.

542 Vetulæ obitum vxoris, & con-
iugium junioris speras? attrito la-
queo dissolui, vt nouo & valido
vinciaris.

543 Ingenium, linguam, literas-
que iactas? incudem, malleum, &
massam, quibus tibi, atque aliis sō-
num frāgas.

544 Laudem sepulto speras? Phi-
lomenam surdo.

545 Gloriam post mortem speras?
leues auras post naufragium.

546 Nomen apud posteros speras?
Testimonium ab ignotis.

547 Pacem animi speras? pacem
sperare bellantis est, quis animo
tuo bellū infert, nisi vnus tu? Quod
ipse tibi abstuleris impudēter ab al-
tero

FLORES

tero postules, aut speres.

548 Sic pugnant spes mortalium
ac vota cum studiis, ut non unius
hominis unum pectus, sed multo-
rum, eorumque de omnibus dissi-
dentium videatur.

549 Sunt qui semper male agen-
do bonum sperant, quo nihil est
stultius.

550 Qui vnam est Theologicis vir-
tutibus habet, omnes habet. Itaque
si spem habes, charitatem simul
habeas oportet, ac fidem. Si qua
harum desit, non spes vlla, sed præ-
sumptio inconsulta est.

551 Tempora temporibus cōcer-
tant, secum singula, nobiscum om-
nia.

552 Usitatum, & commune est,
ut animalia maiora, minorum per-
nities, ac sepulchrum sint.

553 A supremo cœli vertice, vsq;
ad infimū terræ centrum, & à prin-
cipe Angelo, vsque ad minimum
& extremum vermem, iugis & im-
placabilis pugna est.

554 De concordia medicorum,
testimonium sit ægrotorum: vitam
certe quam breuem dixere, sæpe
suis litibus fecere breuissimam.

555 Iam cum voluptatibus nulla
est lis penitus: sed consensus omni
lite funestior.

556 Deformem te genuit Natu-
ra? ò quot facies extinxit, quot oc-
currit incendiis?

557 Non tibi dedit formæ gratiā
natura? Dare noluit, quod ægritu-
do corrumperet, quod senectus e-
riperet: dedit forte quod nec mors
ipsa contingere audeat.

558 Vera liberalitas mansuro mu-
nere

FLORES

nere noscitur.

559 Forma fugax, & fragile naturæ bonum, paucis ad vtilitatem, multis ad pernitiem, nulli ad salutem, veranique gloriam data est.

560 Quid de forma corporis queris? Multos forma fecit adulteros castum nullum; & multos, immo innumerabiles in discrimen, fere omnes in crimen trahit.

561 Pulchrius est, pulchrum fieri, quàm nasci: illud enim casus, hoc studii est.

562 Deformem te genuit natura? si deformem Helenam genuisset, vel vt viros loquar, si deformem Paridem, fortasse Ilion adhuc staret.

563 Pauci boni formam corporis amarunt, nullus optauit, quidam etiam proiecerunt.

564 Multis forma nocuit, cunctos
ex-

exercuit, quosdam post insultus
varios molliuit, & vinci faciles de-
dit, atque ab honestate transuersos
in culpam transtulit.

565 Quid vetat, vt in parua domo
magnum virum, sic in paruo cor-
pore magnum animum habitare?

566 Quid si exiguum corpus sit?
Quis vnquam de exigua conque-
stus est sarcina? Nullam virtus re-
spuit staturam.

567 Non staturam corporis virtus
exigit, sed animi; hæc si longa, si
recta, si ampla, si magnifica, si de-
cora est, sit illa altera qualiscunq;
nihil ad rem: non solum domi, sed
ne militiæ quidem.

568 Velles esse altior, & maior?
Assurge animo, cresce virtutibus,
major eris, atq; altior; hoc vtilius,
hoc

FLORES

hoc facilius incrementum.

569 Cupis esse formosus? stultum est amare periculum suum, stultum optare, quod nullo studio quæri potest.

570 Cum reliqua in arbitrio sint fortunæ, nec obstante illa quæri valeant, nec seruari: sola virtus fortunæ legibus libera est, atque illa oblucente clarius nitet.

571 Quid si natura te genuit imbecillum? Nam ut in putri vagina ensis ferreus: sic in fragili corpore fortis sæpe animus latet.

572 Imbecillis natus es? Nescis quod in naui robustior quisquis remum agit, at prudentior clauum regit? vita quasi nauis, rerum fluctibus & mundi pelago iactata, suos remos habet, suumque gubernaculum, a vilioribus repulsus officiis
ad

ad nobiliora conuertere.

573 Imbecillem te genuit natura? animi robur quærita, quod nec dies minuit, nec fortuna.

574 Qui ingenio fragiles, corpore præualent, hi beluis proxime accedunt, & sæpe (quod miserum est) aliis seruiunt. Sæpe autem quod miserrimum, atque ubi humana miseria summa est, animum ipsi suum seruire corpori suo cogunt, seruitute fœdissima.

575 Est tibi corpus inualidum? vera & generosa hominis vis in animo est. Corpus est quasi quædam domus animi; quàm robusta, quàm fragilis, nihil ad hospitem, paucorū præcipue dierum, modo ne corruat, tunc migrandi necessitas in aliud idque perpetuum domiciliū hinc exclusos transfert.

576 Corpus

FLORES

576 Corpus ipsum non domus est
sed carcer, nec amicus certe, sed
domesticus hostis, cuius tibi fragi-
litas sit optanda, quo tu liber ma-
turius sis, ac victor.

577 Non es robustus, ut ille coæ-
taneus tuus? neque is ut ille alius,
neque ille ut bos, utque elephas:
suus cuique virium modus est, cui
quod sat est indulgentior Natura
distribuit, parens optima, & suorum
fœtum amantior quam quisque sui.

578 Mala est valetudo corporis?
si valetudo animi bona est, pone
solicitudinem, quicquid corpori
euenerit saluus eris. Multis enim ad
salutem animæ profuit corporis ægri-
tudo.

579 Valetudo misera est? comes
inijucunda sed fidelis, quæ te crebro
vellicet, iter signet, & conditions
admoneat, atque in periculis mo-

nitor fidus.

580 Est valetudo corporis extrema? Sile & gaude, ruinoso corpore vinctū te egredi facilius ac citius

581 Ignobilis patriæ ciuis es? esto tu nobilis, nam nil vetat: nihil cum patriæ nobilitate, nobilitas tua mixtum habet.

582 Quid si parvæ vrbis Incola sis? & magnæ vrbes paruos ciues habent: immo fere ex his constat, & parvæ magnos quosdam habuere. Quin in Syluis abiectus, ac nutritus Romulus, omnium vrbium Reginam urbem Romam condidit, quam euertere voluit in maxima vrbe genitus Catilina.

583 In exigua patria natus es? inag-
nificare illā stude. Nihil æque ciuitates amplificat, vt ciuium virtus, ac gloria. Qui hoc ædificiis, aut
fer-

FLORES

fertilitate melius, atque opibus fieri putat, fallitur.

584 Parui municipii ciuis es? Intellige quod ingeniorum magnitudini, locorum angustiae non obstant.

585 Ignobilis est patria? nobilitare tu illam pro virili parte, si velis, potes, cum te illa facere non possit ignobilem. Asylum ignobile, atque opus pastorium Roma fuit, quae non ante claresceret, quam res illam gestae, & suorum ciuium virtus excellens illustrasset.

586 Obscuris parentibus natus es? Si voluptatibus obsequi, vulgique vestigiis tritum iter sequi statuis, excusabilior fiet ducibus domesticis carens error, cessabitque imperium illud accerrimum degenerantiū à parentibus claris, eo quod
nulla

nulla tibi domi sit claritas, quam
obscures.

587 Obscuris parentibus natus es?
videsne igitur, quanta tibi nouæ
laudis occasio data est, nobile per
te fieri, & nobilitatem dare, nō ac-
cipere. dabis hoc posteris tuis, vt
nobiles nascantur, quod parentes
tibi non dederunt tui, plus est mul-
to nobilitatem fundare, quàm fun-
datam ab aliis inuenisse.

588 Obscuris parentibus natus es?
si virtutis semitam raro pede sig-
natam eligis, eò clarior fies, quo
maioribus tenebris pressus ac circū
ventus emerferis: tota claritas tua
erit, rerum particeps tuarum nul-
lus occurret.

589 Ignobili primordio genitus
es? vide vt fine sis nobili: de prin-
cipiis enim labor, de fine fructus:

K

qui

FLORES

qui si immaturus carpitur, longæ-
uus esse non potest.

590 Radicem gloriæ præcidit ig-
nobilitas? non præcidit quidem,
sed infodit altius, vt validior licet
ferior surgat.

591 Sane si verum nobilem vir-
tus facit, non intelligo quid quem-
que volentem fieri nobilem impe-
diat, aut quid ita facilius sit nobili-
tare alios, quam seipsum.

592 Scitum illud Platicum: ne-
minem regem non ex seruis, nemi-
nem seruum non ex Regibus des-
cendere. sic res hominum, longa æ-
tas, ac fortuna permiscuit.

593 Per virtutem tuto conscendi-
tur ad supremos gradus: cuius calle
deserto, sciant Reges se in tremu-
lo stare, neque descensum modò
instare, sed ruinam.

594 Ob-

594 Obscura de radice prodis?
Omnis radix obscura, & squalida
est, vnde tamen & floridi, & fron-
dentes rami prodeunt: non vnde
quicquam prodierit, sed quale sit
quæritur.

595 Parentibus infimis natus es?
Cursus humanæ sortis origine non
præuertitur: vndecunque licet as-
surgere, seu fortuna manum porri-
gat, seu virtus.

596 Male natus es? Qui bene vi-
uit, bene nascitur, bene moritur: at
qui male vixerit, bene natus est nō
potest.

597 Pudet infamiam Parentum?
Pone hunc pudorem, vnus omni-
um pater Deus, vna omnium ma-
ter terra.

598 Seruus in hanc vitam intraisti?
ne doleas, liber egrediere, velis mo-
do, sicut

FLORES

sicut multi, qui ex aduerso intrarunt
liberi, serui exhibunt.

599 Seruiler natus es? liberaliter
viue, meliore tui parte liberum esse
nil prohibet. vna est peccati serui-
tus grauissima, sed quæ premere
nescit inuitos: illam excute, liber
eris.

600 Seruum fieri voluit fortuna?
potest velle contrarium: & si mo-
ribus suis vtitur, scis quid speres:
nosti monstrum illud, nosti ludos,
& præstigia, non liber modo, sed
domini tui dominus fieri potes,
quamquam quid velit aut quid no-
lit nihil ad rem, vt sit inexorabilis,
quod interdum est, nullum illa ta-
men in animum jus habet. In omni
autem aduersus illam certamine,
ab illius hoste poscendum auxili-
um. Sæpe quem fortuna seruum,
liberum

liberum virtus fecit.

601 Seruitio graui premeris? Iugum qui fert volens, leue efficit.

602 Dictum Catonis est Cicero-
ne firmatum: Solus sapiens liber
est; ea s. libertate, qua certior nul-
la.

603 Multis serua libertas, multis
est libera seruitus. non tam graue
jugum hominum, quam curarum
est: qui hoc excusserit, illud feret
æquanimis.

604 De Domino judicare seruum
non decet, sed mores eius quales-
cunque perferre. Quo enim immi-
tior Dominus, eò clarior patientia
serui.

605 Superbo domino seruis? qui
scis an ille superiori Domino ser-
uiat? forsan vxori, forsan meretri-
culæ, forsan his ipsis quibus impe-

K 3

rat:

FLORES

rat: quot suorum seruorum seruos
vndique cernimus? postremò, quæ
durissima omniū est seruitus, forsan
ipse sibi, hoc est vitiis, & passionib.
ac violentis affectibus suis seruit.
606 Multo citius, multoque facili-
us, fidelis serui, quàm iusti Regis
implentur officia.

607 Libens facito, quod oportet,
& cupias quod inque necesse est,
sic vim ipsam necessitatis illuseris:
fer fortunæ sarcinā patienter, quā
quidā etiā spōte subiere, vtq; alios
seruitio liberarent, sibi seruitium
delegere.

608 Nō id quod non habeas opta-
re, sed quod habeas bene vti sapi-
entis est. Illud omnibus contingit,
hoc paucis.

609 Plato ipse in seruitium dela-
tus, tamen vt scriptum est, quia
Philosophus, maior emente se fuit:

generosa certe professio, quæ maiorem domino seruum facit.

610 Non potest seruus militare homini, deo potest, ejusque militiæ stipendiū est regnare; Dei seruus, Rex est omnium, socius Angelorum, horror dæmonum.

611 Ne graueris quod seruus es. Si enim semper fuisti, consuetudo luctum leniat: si minus, spera posse te iterum non esse, quod quādoque non fueris.

612 Domum tuam paupertas inuasit? vltro illi vt occurras consulo, venientem bipatientibus valuis excipiens, atque amplectens; prima enim fronte rigidula, ac subtristis, nec immerito viatori, ac viro armato æquata, eò quod celer, minaxque sit aduentus ejus: at cum in familiaritatem admissa fuerit,
&

FLORES

& minimè sumptuosa, & secura, ac facilis hospes erit.

613 Foribus tuis paupertas insultat? Aperi ocyus antequam vectes vi confringat, atque ostiis vulsis a cardine victrix introeat: vt enim resistētibz permolesta, sic cedentibus perjucunda est.

614 Aduersus fures, & peiores furibus voluptates peruigil excubatrix est paupertas; aduersus vulgi morsus, atque insulsa iudicia atq; auaritiæ seu prodigalitatē infaniam, antidoton optimum.

615 Domum tuam occupat paupertas? Iam nullus tibi superbiæ locus erit, nec inuidiæ, nec damnis insignibus, nec damnorum metui, nec suspicionibus mille, nec insidiis, nec nausæ, nec podagræ diuitum hospitibus: quibus exclusis, habi-

habitura latius tecum quies, & tranquillitas, & virtus: cui eò plus loci erit, quò fortunæ minus.

616 Nihil paupertate tutius, nulla autem opes sunt, quibus non sit anteponenda securitas. Cum ad felicitatem enim omnia, quæcunque agunt, cupiuntque homines disponantur, esse illa sine opibus quidem potest, sine securitate non potest.

617 Plurimi legunt ut fabulentur ornatiùs, non ut melius viuant: nihil ad honestatem, omnia ad scientiam, atque eloquentiam referentes: quo nihil vanius.

618 Opes cunctas fortuna præripuit? Non tibi fecit iniuriam, suum tulit: sed vetus, & noua hæc ingratitudo est, dati immemores, meministis ablati, itaque raræ, ac tepentes

FLORES

pentes gratiæ, crebræ, ac feruidæ
sunt querelæ.

619 Necessaria subtrahere potest
nemo, quando quidem vere neces-
sarium nihil sine quo bene viuitur,
dico autem bene, non voluptuosè,
non insolenter ac splendide, sed
prudenter, sed sobrie, sed honestè :
in quibus nullum sibi jus esse, quã-
uis insolens fortuna fatebitur.

620 Virtuti modicum, vitio nihil
sufficit.

621 Virtus liberalior est quàm for-
tuna, nihil negat nisi quod & per-
missum noceat, & negatum profit,
nihil eripit, nisi quod habuisse dam-
nosum, amisisse vtile sit : nō differt,
non imperat, non retrahit manum,
non rugat frontem, non attollit su-
percilium, nullum despicit, nullum
destituit, nullum fallit, non sæuit,

no

non irascitur, non mutatur, vna se-
per est vbique, nisi quod magis
magisque degustata dulcior est.

622 Spoliauit te bonis omnibus
fortuna? fallit te opinio, malum
commune, mortalium: nam pro-
fecto non bonis, & vt bona permi-
serim, non tuis, sed quæ tua forsi-
tan vulgi more credideras, miror-
que si nondum intelligis, aliena.

623 Contra fortunæ impetum,
& inopiæ molestias, nullo satis ar-
tificio tutus es? Quid miraris, arti-
ficio tuum omne & arma, quibus
te tueri cogitas, in manibus hostis
sunt, illa capulum tenet, in te cul-
pis obuersa est. si consilium quæris,
hiis omiſſis age aliud, artibusque il-
lis ingeniū applica, in quibus for-
tuna ius non habet. Non diuitiis
virtus,

FLORES

virtus, sed virtute diuitiæ quæruntur, virtus vna contra fortunam omnem, contraque pauperiem ars optima.

624 Si rerum atque animi inops sis, primum te expeditum, secundum plane inopem facit & miserum.

625 Multa tibi ad vitam defunt? Cui pauca sufficiunt quomodo defint multa non video. Sed deesse vitæ dicitis, quod avaritiæ deest: ita fit, vt non multa tantum sed omnia vobis defint, & quæ habetis, & quæ cupitis; quod & illa tangere non audetis, & hæc assequi non valetis: vtroque par, vel miseria, vel egestas.

626 Quid paupertatem moleste fers? Ipse cœli dominus hic pauper fuit, vt exemplo doceret hanc inopiam

piæ viam esse, qua tamen ad veras
diuitias pergeretur. ipse inquam
per quem reges regnant, pauper
natus, pauper vixit, nudus obiit,
cui cuncta interim obsequebantur
elementa : tu homuncio domini
tui sortem fers moleste, nec ineptæ
pudet insolentiæ?

627 Vt animo inopi, ac dejecto
nullæ sufficiunt opes: sic diuiti, at-
que erecto nulla non sufficit pau-
pertas, nempe ille alieno nititur,
hic proprio fidit. ædificare in alic-
no iactura est, quæstus in proprio.

628 Solito pauperior es? Bene ha-
bet, & solito eris humilior, expe-
ditior, liberior: vacui amant ince-
dere qui arduum iter agunt. Care-
bis solitis opibus, simulque solitis
muribus, ac furibus, ac proteruis
seruis, hisque quibus solent abun-
dare

FLORES

dare diuitiæ, fictis amicitiiis, sequacibus, atque tenacibus parasitis, totoque illo grege domestico arriudentium tibi, teque ridentium, atque rodentium. denique si amissas opes cum amissis tædiis conferas, lucrum voces.

629 Qui pauperior vixit, erit lætior in morte. Nemo tam pauper vixit, vt moriens noluit vixisse pauperior.

630 AEquanimis fer gulæ illecebris caruisse, cum ad manum sint aliæ dulciores, & quæri faciliores, & seruari: habet & suas virtus illecebras. Ciceronis vtor verbo, has gustare, & ruminare cum cœperis, illas magnopere non requires.

631 An quemquam voluptati sic obnoxium opinemur, vt non illam valde oderit, si adjunctum illi dedecus

decus intueri oculis possit? sed funesta suauitas virtutū hostis acerrima, & titillatio bestialis; quam qui sequitur, homo quidem videri potest, vere autem animal brutum est
 632 O cæci mortales, & inepti, inde laudem sperantes, vnde pudor metuendus erat.

633 O paupertas amabilis, quæ continentia tibi sumis officium: vtile est cogi ad id, quod facere tua sponte debueris.

634 De lauto victu ad tenuem es redactus? Bene habet, quod modestia neglexit, implet inopia. optimum est agere tua sponte, quod debeas; proximum, vel coacte.

635 Medium vitæ, falsæ sæpe diuitiæ, at principium & finem vera paupertas tenet. nudum nasci, nudum mori, humana vere conditio

FLORES

ditio est : nam quid quæso purpureum cubile, quid funeralis lectus aureus, & quæcunque sub ipsum vitæ finem mortalis ambitio meditata est?

636 Multi, & varii viuentium sunt amictus, nuditas vna nascentium atque morientium, nisi quod illi multa reperiunt ignari, hi omnia deserunt scientes, vt exigui damni sensum debeat ipsa rerum pereuntium lenire cognitio.

637 Numeroso prole prægrauatas es? Auro etiam atque opibus imbecilles humeri premi possunt: nemo tamen id queritur, sed sic premi gaudet. inter vestræ dona felicitatis numerantur filii, his ne te igitur prægrauatum, & non potius subleuatum dicis?

638 Multos inter filios inops es? immo vero filii diuitiæ tuæ sunt:

quomodo inter diuitias sis pauper videas, id enim nisi auaris, & bonorum suorum ignaris accidit.

639 Quis tot pascet filios quæris? Is quite à iuuentute tua pascit in senium, qui non solùm homines, sed pisces, & quadrupides pascit, & volucers.

640 Quis tot natorum corpora vestiet dubitas? Is, qui non tantum animantia, sed agros herbis, & floribus, & frondibus syluas vestit: & quid scimus adhuc forsàn, an hii filii te non modo pascent, ac vestient, sed etiam tuebuntur, sed etiam honestabunt?

641 Humanarum rerum à voluptate aliæ incipiunt, in laborem, ac dolorem desinunt: sic è contra, aliæ amaro principio inceptæ, dulci fine clauduntur: qualis est fors vir-

L

tuosa-

FLORES

tuosarum omnium fere actionum,
quæ ingresfos cruciant, & progres-
sos mulcent.

642 Pauper es cū multis filiis? Nul-
li omnia contingūt: aliis vagæ mer-
ces, aliis rigēs tellus, exanguē aliis
metallū, viuæ tibi diuitiæ obtigere
filii: an vero boues, & pecudes, &
asini, Cameli, & profugæ apes, &
columbi, & pulli, & Capones, ser-
ui denique, & ancillæ in diuitiis ha-
bebuntur, soli filii excludentur?

643 O quàm multi tibi sunt filii?
O quàm plures aliis? Quinqua-
ginta fuere Priamo, triginta Orodi
Parthorum regi, centum quindecim
regi Persarum Artaxerxi, Sep-
tuaginti autem Erothinio Regi A-
rabum, quorum fiducia fines ho-
stium alternis aggressus incurfibus,
Ægyptum, Syriamque vastauit.
Et

Et est sane potentia genus quoddam, multos filios habere.

644 Appius cum suis quatuor filiis, & quinque filiabus, tametsi pauper, tamen quod multi Reges mœsti faciunt & queruli, lætus ille, & æquanimis faciebat. Non enim fortunam appetitui, sed fortunæ æquauerat appetitum.

645 Vescuntur lautius regii Iuvenes, & vestiuntur insignius, quam pauperum filii: sed non viuunt melius, nec diutius, nec lætius: & quod constat, nec securius, nec honestius, certe nec sanctius; pro his omnibus vnum habent, quo excellant, pomposius, hoc est stultius viuunt.

646 Suus cuique viuendi modus, sua est mensura, nec idcirco melior, quo maior: vnde fit vt

FLORES

in tugurio sæpe lætos videas, mœstos in Regia. Non est omnium vana Capacitas, sed vnus est fons gratiæ : vnus ille cui dicitur, Aperis manum tuam, & imples omne animal benedictione. Quid ad rem, vasorum seu magnitudo, seu paruitas, vbi par est omnium plenitudo?

647 Multa putas deesse pauperibus? Quanto plura desunt Regibus? cum sit illud Flacci verissimum, expertumque, quod multa petentibus desunt multa.

648 Quid sub cœlum mihi non laboriosum dabis præter vnam (vt creditur) voluptatem, qua tamen nihil est in fine laboriosius, nihil quod tot in animis linquat aculeos?

649 Filiis multis 'premeris? Sic dicis,

dicis, quasi fœlicitate deprimaris
tua, & vota prima mortalium tibi
cumulatiùs obuénisse fers grauitèr:
mirum genus impatientiæ.

650 Rogas, quis tot dotes expediet
filiabus? vnus est, & fœminarum
deus & marium; is & filios tibi
pascit, & filias. Vtque illis ingenium,
& viuendi artes, sic is suas
dotes dabit. Itaque sic scriptum
est, spera in eo, & ipse faciet; quod
in te est optimum genus dotis fuerit,
sic filias firmare, vt vel absque
dote recto iudicio placere valeant,
atque amari.

651 Non facit faustum coniugiũ
dos, sed virtus fac si potes, vt tuarum
non pecunia optabilis sit, sed
pudor, sed integritas, sed modestia,
patientia, fides, humilitas: hiis
ornatæ gemmis filiæ tuæ, hoc onu-

FLORES

stæ auro, his ancillis comitatæ limen adeant conjugum, non diuitum, sed proborum, vbi tutior sapius pudicitia, vitæque dulcior, quàm in thalamis, atque atriis regū fuit.

652 Pecuniam amisisti? & cum illa curas multas, periculumque perpetuum.

653 Perdidisti pecuniam? & laborem custodiæ, & perdendi metum perdidisti. Sic perdendo pecuniā, duo bona, vnumquodque & præstantius amisso, securitatem, & requiem inuenisti.

654 Pecuniam perdidisti? Bene si te illa non perdidit, quod jam multis possessoribus suis fecit. Noxia enim pecuniæ forma est, venenosus fulgor ac pestifer; itaque velut serpens squamis aureis placens, mulcendo oculos, animam ferit. pro-

inde

inde si hinc saluus es, gaude tibi
ablatum vnde infici posses, teque
illæsum inter pericula transiisse,
lætus stupensque recogita. Sin
infectus, extirpatū mali causā scito,
quo facilius ad salutem reditus sit.

655 Aurum atque argentum ami-
fisti? Quid cœlesti animo cum ter-
restribus purgamentis? Qui virili-
us philosophantur, argentum atq;
aurum inter bona non numerant:
qui mollius, bona dicunt, sed non
animi: horum quicquid elegeris,
siue non bonum, siue non tuum fu-
it, æque nulla tibi est materia que-
relarum. Nam vt omnino bonum
dici velis, quod multi, magnique
negant viri, nō tuū certè, sed fortu-
næ bonū, vel inuitus dices. Ita nec
tu de tuo aliquid, nec de suo illa
quidē perdidit, sed transtulit.

656 Ami-

FLORES

656 Amisisti pecuniam? vt non amiffes si tua eſſet, ſic ſi tua non erat amittere nequiuiſti; vere autem non tua, ſed illius erat, quem ſecuta eſt. Immo ne illius quidem ſed fortunæ, vt dixi, quæ eam cui viſum fuerit; breuem ad vſum, magno ſub fœnore mutuât, diſce iam tandem, a propriis aliena ſecernere.

657 Vt nullum iniquius, ſic nullū ardentius votum, quàm pecuniæ eſt: vt ex qua pendere omnia, quæ optantur, perſuaſum ſit. Clamant ab aduerſo doctiſſimorum voces hominum, clamat experientia & virtus; clamat vetus & recens exemplorum turba, magnam pecuniam nulli vtilem, multis fuiſſe peſtiferam, cum peccato, & labore querendam, cum ſollicitudine, ac pauore ſeruandam, cum querelis,

ac

ac in cœrore perdendam; dicant pecuniarum amatores, quid vel in his verbis falsi, vel in suis opibus boni sit.

658 Nonne pecuniam peregrinos mores intulisse, & molles diuitias, turpi luxu, sæcula prius integerrima fregisse? Nonne ipsas quoque diuitias, auaritiam & abundantes voluptates, desiderium per luxum atque libidinem pereundi perdendiq; omnia inuexisse, & scriptum, & re ipsa sæpe compertum est?

659 Magnus ille est, inquit *An-
neus*, qui fictilibus sic utitur, quæadmodum argento: nec ille minor est, qui sic argento utitur, quæadmodum fictilibus, ut intelligas seu vitium, seu virtutem non in rebus esse, sed in animis: nec amatorem pecuniarum, nec osorem, sed
absentis

FLORES

absentis contemptorē, præsentis-
que dispensatorem egregiū, mag-
num putes.

660 Apud multos otiosa pecunia
est, nihilque agit aliud, nisi quod
locum occupat atq; animum, apud
plures male atq; improbe operosa,
apud paucos demū fructuosa est.

661 Plures multo propter opes,
quàm propter inopiam periere.

662 Vadem pro amico dedisti te?
Da posthac amicis egentibus aurū,
argentum, vinum, oleum, frumen-
tum, vestes, domos, prædia, consi-
lia, solatium, cum amicis demum,
omnia partire, vnā tibi habe, nulli-
q; vnquā tuam dederis libertatem.

663 Despondisti pro amico? Cer-
te vos rerum auarissimi estis, & pro
digi promissorum, quasi vero res
ipsas, promissa illa non exigant.

664 Te-

664 Teipsū sponte obligans errasti? Error hic purgatorio igne post obitum non egebit, vbi admissus est purgabitur, de illorum enim genere est, quæ suū supplicium secum ferunt.

665 Promissione te obstrinxisti? Solutione te libera, & quæ lingua vinculis innexuit, manus soluat; proderit victū fuisse, cum euaseris, laqueos semper horrebis.

666 Nolenti pecunia, volenti autem tempus eripitur.

667 Diuitias, honorem, potentiā, clientelas, imperia, & quæ sunt huiusmodi, suo jure dat, atque eripit fortuna, tempus inuito non eripitur, sed ipsum per se sensim defluit, nō vtēti paulatim consumitur. Nec ante perpenditis, quā cōsumptū est, tū querelæ sonāt seræ & inutiles fletur

FLORES

fietur temporis amissio, sed filetur culpa.

668 Non ignoro homines, quicquid præter avaritiæ studium agitur, vulgo tempus perditum vocare, cum id demum maxime vereque sit perditum, quod illi studio tribuitur.

669 Si tempus Deo tuo non dicam donas, sed restituas, (quod sine vera non geritur pietate) ingens, atque inestimabile lucrum scito. Pro paruo enim temporis impendio æternitatem quæris: quis unquam mercator permutatione tam prospera usus est?

670 Quocunque te verteris, in te unum amissi temporis culpa reflectitur. At vos ex more naturam accusantes, quæ volubile tempus fecit, cum hic non esset æternitas:

in

in omnibus vosinet ipsos absoluitis, cum rei omnium soli sitis.

671 Ludo exhaustus es ? Crede mihi nunc potius gaudendum, quàm dum falso gaudio exultabas. Melior est acris castigatio, quàm blanda fallacia. Illud te lucellum ad ludi voraginem vocabat : hoc te damnum inde retrahet. Satius est turpi fræno rectum iter agere, quàm habenis aureis præceps in deuium agi.

672 Sponsam in Iudicio amisisti ? In campo alii : tutius est jure congregi quàm bello, legibus decertare quàm gladiis. Legisti apud virgilium inter illos Lauiniæ competitores, quanta lis, & quis bellifinis? victorem sponsa sequitur, victum Mors : tibi sponsa perdita, salua est vita.

673 Iudex

FLORES

673 Iudex te priuauit sponsa? Adulter aut raptor forsitan te priuasset. Leuius est sponsam amisisse, quam coniugem. In illa enim spes perditur, in hac res: Minor est autē speratæ, quam possessæ rei, siue ut aliter dicam, leuior spei iactura, quam rei.

674 Amisisti sponsam in iudicio? nō amisisti, sed tuā nō esse didicisti.

675 Non sēper placitura, sed profutura dant superi.

676 Duobus de vna muliere certantibus, qui mulierē habet is perdidit, qui vicit is est victus; qui vincitur, is est victor ac liber.

677 O præposterum ingenium, stupendumque hominem, qui vxoris in funere lugeat, saltet in nuptiis.

678 Vxorem perdidisti? sic dicis
perdidi,

perdidi, quasi qui febrem perdidit, aut scabiem: interdū lucris species est perdere.

679 Vxorem perdidisti? nunquā tibi fortassis opimiorē quæstum vna lux attulit: quantis compedibus clapsus es, quanto naufragio enautasti?

680 Perdidisti vxorem? Non respondebo cum Seneca, posse te aliam bonam, vel si feceras facere, vel si inueneras inuenire, muto sententiam: Nolo te sæpius rem periculosa[m] retentare, quod etsi semel bene cesserit, stultè repetitur. Citius centum sui similes mulier mala, quā vnā bonā reperiet. Quāobrem qui malā habuit, similē timeat: at qui bonā, similē ne speret: sed vterq; pariter ille aduersitatem cumulare, hic prosperitatem suam deformare, caueat.

681 For-

FLORES

681 Fortuna vt sit bonam reperi-
re fœminam, constanem vbi quæ-
rimus?

682 Vxorem bonam, aut iuuenili
æuo floridam amisisti? Parumne
igitur noti fœminei mores sunt?
Quàm multas pudicissimas ado-
lescentulas, impudicas ac lasciuas
anus vidimus? Ardor enim libidinis
quoties vetulæ ossibus incubuit,
quasi ignis in ligno arido violenti-
us æstuat.

683 Amissa dulci conjuge solus
es? Inuidiosa certe solitudo est ma-
lis caruisse comitibus: vacuo nihil
est mollius cubili, nihil durius oc-
cupato.

684 Perdidisti vxorem? inuenisti
libertatem, cælibatum, pacem,
somnia, requiem. Iam tranquil-
lam sine litigio noctem ages.

685 Sine

685 Sine vxore es? Et sine aduersario. Iam tui, rerumque dominus tuarum esse incipies. Ante lucem lectulo matutinus domo egredi, vespertinus regredi, solus aut cum quibus voles totos dies agere, nullo rationum exactore permitteris.

686 Vxorem bonam, ac decoram perdidisti? Stulti est compedes suas, quamuis aureas amare.

687 Molestissimam habes vxorē? Habes vnde patientiæ laudē quæras, vnde discas requiem optare, vnde peregrinari ames, reditumque oderis, vbi vocem exerceas, ac bacillum.

688 Rapta est conjunx? si incommodum corporis curanti præmiū debetur, quid non leuanti animi angores, & molestias debeatut? Si quis tibi medicus tertianam fe-

M

brim

FLORES

brim abstulisset, & gratiam illi haberes, & pretium dares, quid nunc facies continuam auferenti?

689 Rapta vxor abiit? Si coacta iuit, ignoscito: at si volens, vno actu duplex tibi quæritur vindicta. Nam & adultera suum ad raptorem abiit: & ille tuum virus suam transtulit in domum.

690 Si ante flagitium cogitarent homines, non eousque præcípites ad peccandū essent: nunc feruidos appetitus fera damnat poenitentia. Nil nisi post factum cernitis, à tergo oculos habetis, cæca frons est.

691 Rapta est vxor tibi? Hoc genus injuriæ nec reges euadere potuerunt: Et Siphaci Masanissa, & Philippo Herodes suam abstulit. Et quod semel tibi, bis accidit Menelao.

692 Impudica est tibi vxor? Pudi-

citia insignis imperiosas efficit matronas. Nihil metuit, quæ sibi nihil est conscia. Huic malo igitur hoc saltem boni inest, esse iam molestia minus incipiet, minusque insolens. Læta enim conscientia scemineum premit animi tumorem, & sæpe obsequetior in reliquis viro est, quæ se meminit impudicâ.

693 Lasciua est vxor? Non mirandum si formosa, non curandum si deformis.

694 Coniugalis tibi fides frangitur? vide ne tu hanc aliis non maritis tantum, sed vxori tuæ fregeris? Nā sunt qui ab vxore exigūt quod non præstant. Qui lasciuiam suam titulo vrbauitatis excusent, alienā vt grauissimū scelus seuerissime puniētes, qui cuncta sibi cū permiserint, cuncta aliis negent. Iniquissimi

FLORES

Iudices, qui de pudicitia judicent
impudici.

695 Persæpe vxori dux, atque exemplum lasciuia vir fuit; & inde mali processit initium, vnde remedium debebatur.

696 Habet haud spernendam consolationis efficaciam similitudo conspecta miseriae ac paritas ærunarum, non quod alieno quisquam nisi maleuolus delectetur malo, sed quod humilioris fortunæ hominē indignanter pati, quæ toties mundi dominos passos nouit, vel non ferenda mollities, vel superbia videatur.

697 Turpitudine vxoris infamaris? Ex alieno peccato damnū, dolorque nasci potest, non infamia: sicut ex aliena virtute gaudium, nō gloria: tua te virtus aut vitium gloriosum

riofum faciet, aut infamem.

698 Conjugis vreris infamia? vel
file, vel fuge, vel vlcifcere.

699 Sterilis vxor eft tibi? vnum
conjugalis incommodi remedium
fterilitas, obfcquiofas facit, atque
humiles. Quæ plurimos parit, jam
non vxorem fe credit efle, fed do-
minam: fterilis autem flet, & ta-
cet.

700 Sterilis eft vxor? Quid fcis
qualem tibi filium pareret, fi fœcū-
da eflet? Quarundam partus fœ-
cunditatem odiofam, & fterilita-
tem fecit optabilem. Non tuliffēt
imperium Romanum portenta illa
feralia Caium Caligulam, Nero-
nem, Comodum, Baffianum, fi
Germanicus, fi Domitius, fi Mar-
cus Antonius, fi Septimius Seue-
rus, aut nullas vxores, aut fteriles

M 3

habu-

FLORES

habuissent.

701 Sterilis vxor est? vide ne quod multi faciunt, vitium tuum alteri obicias. Multæ vni viro nuptæ visæ steriles, nuptæ pōst aliis peperere.

702 Lasciuire incipit filia? Lautas dapes, & vestes illi molles ac fulgidas, anulique & armillas detrahe, & quicquid est aliud, quo & ipsa sibi placeat, & placere aliis studet obice illi domesticas curas, pēsa, acus & colos, & si quid est operis quod suaves, & molles manus in callum duret. Seduc eam à spectaculis, a concursu populi. Festis etiam diebus illam domi contine: nullum vagis, aut discolis cogitationibus tempus liaque.

703 Amicorum infamia tangi pi-um, sterni miserum.

704 Infamia

704 Infamia premeris graui? Si
iusta, non infamiam sed infamiæ
causam desle. Sin iniusta, errores
hominum alto animo proculcans,
tua te conscientia solare.

705 Delicatissima res est fama ho-
minis, & quæ sæpe rubiginem le-
uibus contrahit ex causis. Et ad sū-
mam; vt nil clarius fama est, sic nil
obscurari prouius, nilque peregri-
narum (vt sic dixerim) capacius
impressionum.

706 Male de te vulgus loquitur?
Vulgaris aura cæcis ignorantia
pulsa turbinibus summa rerum ca-
cumina verberat, sed nō quatit, vel
si quatit, non euertit. Excellentia
tibi cuiuspiam signum sit, in vulgi
linguas, quasi scopulos incidisse.
Humilia enim, & circa terram
depressa nomina, nec prælaræ
laudis

FLORES

laudis lumen excipiunt, nec magnæ infamiæ tempestatem : sæpe quod spernitur, & quiescit.

707 Notum te vulgus faciet, clarum virtus, conscientia securum.

708 Quamuis indignum laudare malum fatear, vituperare tamen immeritum multo est pejus.

709 Laudasti indignum? Si id sciens, reprehensibilis : at si ignorans, excusabilis: minus est malum falli quam fallere; falli enim alienum, fallere autem proprium fallentis est crimen.

710 Ad laudandum tardus, ad vituperandum tardior veni : cum uterque enim malus error sit, peior est ultimus.

711 Pauci sunt, qui ad rectum iter nisi per devia multa cœpitando perueniant: multosque ideo volupta-
tis

tis seruos in Iuuentute vidimus,
qui virtutis amici in senio euase-
runt.

712 Sæpe vitii odium, calcar ad
virtutem fuit.

713 Odiosi ciues, odiosi socii, o-
diosi cognati, odiosi conjuges, o-
diosi fratres, odiosus demum patri
filius, & filio pater. Et ad summā,
nulla necessitudo est, quæ non odi-
is esse possit infecta. Sola quidem
amicitia sincera mali huius ignara
est. Interque hanc, & reliquas hoc
interesse definiunt, quod illæ om-
nes adjuncto odio durant, nomen-
que suum retinent: huic vni non
modo si odium accesserit, sed si a-
mor abcesserit amicitia jam non
est, neque vero magis odiosus a-
micus esse potest, quàm amor eti-
am odiosus.

714 Perfi-

FLORES

habuissent.

701 Sterilis vxor est? vide ne quod multi faciunt, vitium tuum alteri obiicias. Multæ vni viro nuptæ visæ steriles, nuptæ pòst aliis peperere.

702 Lascivire incipit filia? Lautas dapes, & vestes illi molles ac fulgidas, anulosque & armillas detrahe, & quicquid est aliud, quo & ipsa sibi placeat, & placere aliis studet obice illi domesticas curas, pensa, acus & colos, & si quid est operis quod suaves, & molles manus in callum duret. Seduc eam à spectaculis, à concursu populi. Festis etiam diebus illam domi contine: nullum vagis, aut discolis cogitationibus tempus haeque.

703 Amicorum infamia tangi pi-um, sterni miserum.

704 Infamia

704 Infamia premeris graui? Si
iusta, non infamiam sed infamiæ
causam deffe. Sin iniusta, errores
hominum alto animo proculcans,
tua te conscientia solare.

705 Delicatissima res est fama ho-
minis, & quæ sæpe rubiginem le-
uibus contrahit ex causis. Et ad sū-
mam, vt nil clarius fama est, sic nil
obscurari pronius, nilque peregri-
narum (vt sic dixerim) capacius
impressionum.

706 Male de te vulgus loquitur?
Vulgaris aura cæcis ignorantia
pulsa turbinibus summa rerum ca-
cumina verberat, sed nō quatit, vel
si quatit, non euertit. Excellentia
tibi cuiuspiam signum sit, in vulgi
linguas, quasi scopulos incidisse.
Humilia enim, & circa terram
depressa nomina, nec prælaræ
laudis

FLORES

laudis lumen excipiunt, nec magnæ infamiæ tempestatem : sæpe quod spernitur, & quiescit.

707 Notum te vulgus faciet, clarum virtus, conscientia securum.

708 Quamvis indignum laudare malum fatear, vituperare tamen immeritum multo est pejus.

709 Laudasti indignum? Si id sciens, reprehensibilis : at si ignorans, excusabilis : minus est malum falli quam fallere; falli enim alienum, fallere autem proprium fallentis est crimen.

710 Ad laudandum tardus, ad vituperandum tardior veni : cum vterque enim malus error sit, peior est ultimus.

711 Pauci sunt, qui ad rectum iter nisi per devia multa cœpitando perueniant : multosque ideo volupta-
tis

tis seruos in Iuuentute vidimus,
qui virtutis amici in senio euase-
runt.

712 Sæpe vitii odium, calcar ad
virtutem fuit.

713 Odiosi ciues, odiosi focii, o-
diosi cognati, odiosi conjuges, o-
diosi fratres, odiosus demum patri
filius, & filio pater. Et ad summā,
nulla necessitudo est, quæ non odi-
is esse possit infecta. Sola quidem
amicitia sincera mali huius ignara
est. Interque hanc, & reliquas hoc
interesse definiunt, quod illæ om-
nes adjuncto odio durant, nomen-
que suum retinent: huic vni non
modo si odium accesserit, sed si a-
mor abcesserit amicitia jam non
est, neque yero magis odiosus a-
micus esse potest, quàm amor eti-
am odiosus.

714 Perfi-

FLORES

714 Perfidos pateris amicos? si quid spei reliquum, perfer, dum in fidem redeant, & ardenter ama: Multi enim tepido amore amicitias extinxerunt, aut parum fidendo perfidiam docuere.

715 Amicitias, quæ non placent, sensim diffuendas censuit Cato, nō subito descindendas, ne geminum graue damnum, simulque & amici perditū videantur, & quæsitī hostes.

716 Plato cum cœlibem, castamque vitam diu tenuisset, ad extremum sacrificasse legitur naturæ, ut sibi illam placaret, quam sic viuendo violasse, & in quam grauiter peccasse videretur.

717 Sunt qui fidem frangere, non fallere dicant esse; sed plus scire, & esse ingenii melioris.

718 Nulla

718 Nulla virtus tam laudata,
quin vituperatorem inueniat. gra-
titudinem nulla barbaries genti-
um, nulla morum immanitas non
laudabit, nemo vsquam non vitu-
perabit ingratitudinem; sit fur, sit
licarius, sit proditor, sit ingratus,
vitium suum excusare non aude-
bit, sed negare. Quæ quamuis ita
sint, nihilominus tamen innume-
rabiles sunt ingrati. Nec est fere
vitium aliud quod tam multis ver-
bo damnatum, tam multi rebus ip-
sis amplectantur & teneant.

719 Ingratum quempiam inue-
nisti? Perfer, & gaude potius ingra-
tum ferre, quàm ingratus fieri.

720 Ingratos multos inuenisti?
Vide ne quid in te culpæ sit. Mul-
ti enim dum benefici dici volunt,
iactatores sunt atque expro-
bra-

FLORES

bratores : onerosum genus, quorum beneficia plus offensæ præferunt quàm gratiæ. idque nihil est aliud, quàm pretio odium parere: inercimonium insanum.

721 Tibi multi sunt ingrati? An tu multis idem fueris, recordare. vna enim ingratitudo aliam punit, sicut in reliquis, vnius sæpe peccatum alterius pœna est.

722 Multis ingratiss profuisti? multis indignis profuisse satius, quàm vni digno defuisse.

723 Non est vera virtus, cui conscientia præmium non sufficit.

724 Profuisse multis infœliciter cessit? Caue ne vnius crimen oblit alteri, quodque est grauius, tibi: experire alios, cedit forte fœlicius.

Quidam præterea diu ingrati, urgente animum pudore, tandem
fuere

fuere gratissimi; magnoque cum
foenore spes amissa rediit. Ad hæc,
sæpe quod requisitus debitor nega-
uit, ultro non debitor tulit, nullum
bonum opus vnquam periit. Qui
bene agit, ante alios se cogitet.

725 Projecisti beneficia in ingra-
tos? Atqui gratis dare nec avarus
metuat; eo autē liberalitas major,
quo spes præmii minor est.

726 Malis seruis obsideris? Recte
ais obsideor, olim tibi circumful-
tus videbare, sed obsessus eras, non
familiari modo exercitu, sed ho-
stili.

727 Si indomitos habeas seruos,
tuæ acies contra te militant, in sua-
ue negotium; eosque qui te obsi-
dēt pascere cogeris, in amcena ne-
cessitas.

728 Seruis obsideor pessimis, vo-
racibus,

FLORES

racibus, furibus, mendacibus, impudicis. Quid seruorum epithetis affluere opus est? seruos dic, omnia dixeris.

729 Seruis obsideor, quid consulis? Quid consulam, seu quid dicā, nisi Terentianum illud? Quæ res in se neque modum, neque consilium habet vllum, eam consilio regere non potes.

730 Amicum (vt placet Senecæ) fidelem, si credideris, facies; seruos non item: Credo quia ex optimo genere hominum amici solent esse, serui ex pessimo. Equidem non si mille annis lupum agnum credideris, agnus fiet.

731 Seruus nihil censet honestius, quàm nihil agere, cuncta pollicitus.

732 Serui te reliquerunt? Serui ne
igitur

igitur tui sine te esse cupiunt, tu sine illis esse non potes? Vide ne hoc ipso seruis tuis inferior sis.

733 Vicinos malos habes? multi suam culpam proximis imputant. Acutius aliena cernuntur, discutuntur exactius, seuerius judicantur; suarum rerum nemo non & mitis arbiter, & pius est iudex.

734 Sic se res habet, ut ubi maior est locorum vicinitas, ibi videas maiorem distantiam animorum, rara sine iurgiis ac rancore vicinia est. Nemo vestrum (nisi fallor) Arabum, aut Iudæorum regibus inuidet; lippus est lior, longinqua non aspicit.

735 Inimicos habes? Et cautior eris, & notior. Multos inimicitiae lustrarunt, qui obscuri mansissent,
si

FLORES

si hostibus caruissent.

736 Bias sic amicos diligi iubet, ut inimicos fieri posse memineris: quod dictum quamuis ab aliis laudatum, nec mihi certe, nec Tullio probatur. Est enim verum amicitiae venenum. In odio ergo cogitandus amor, non odium in amore: longeq; Aristotelicum illud in Rhetoricis, Bianteo consilio praeferendum; non oportet ut aiunt amare tanquam oditurum, sed magis odisse tanquam amaturum.

737 Neceffe est, ut occasionem ultionis omittas? Certe pulcherrimum vindictae genus est nolle ulcisci, pulcherrima est necessitas non fini: ultro virtutem amplecti optimum, proximum est compelli.

738 Quidam ad quae coactive veniunt, velle incipiunt & amare: &
de

de necessitate consensus oritur, dū-
que voluntas fieri incipit, desinit
esse necessitas.

739 Vlcisci non potes? Non pos-
se malum agere potentia magna
est, nempe quæ omnipotentis est
propria.

740 Iustam iram exequi non po-
tes? Iustam iram vix inuenias, cum
sit scriptum, Ira viri iustitiam Dei
non operatur. Et rursus ab altero,
Ira furor brevis est. optimum igi-
tur non irasci, proximum non vl-
cisci, tertium est, vlcisci non posse
etiam si velis.

741 Populus te odit immerito?
Miraris, quod sine causa odit, qui
sine discretionē dilexerat? conse-
quens hoc illius, vnde modestia
exulat, ibi regnare impetum est
necesse.

N

742 Odit

FLORES

742 Odit te populus? Hæc bellua injuriæ prompta est, segnis officio. vulgi amor levis, odium graue.

743 Spornor. *Ra* Circa hoc verbū vnum quatuor bona esse dixere aliqui. spernere mundum, spernere nullum, spernare sese, se sperni: hoc tibi vltimo opus est.

744 In hoc præclare noster Cicerō, si præclarum aliquid sub Deorum nomine dici posset: minime inquit conuenit, cum ipsi inter nos viles neglectique simus, postulare, vt Diis immortalibus chari simus, & ab his diligamur.

745 Et si nemo sperni velit, multi cupiant timeri, multo tamen est sperni securius, quàm metui; Itaque quod ait *Anneus* in epistola quadam, Non minus contemni quàm

quàm suspici nocet, non admitto.
 Illud ab eodem alibi rectius dici
 æstimo: Periculosius timeri esse,
 quàm despici.

746 Si mihi credideris, multa pro
 mittentibus nihil credes.

747 Repulsam pateris, vnde non
 credidisti? Credulitas incerta est,
 certa autem res non posse quod
 petitur negare, non est liberi, sed
 serui: non posse repulsam pati, non
 est ciuis, sed Tyranni.

748 Male agentibus, nihil pejus
 quam securitas ac libertas: qui
 nihil metuit, proximus est rui-
 na.

749 Timet plebs Tyrannum, &
 Tyrannus plebem, sic reciproco
 fauore se cruciant: hoc refert
 quod miseria plebis apparet, &

FLORES

Tyranni latet; non minus tamen affligit purpureo velamine tectum vulnus, neque minus aureæ grauant compedes, quàm ferreæ: est & sua in lautitiis, & splendore miseria.

750 Aurea quidem Tyranni vestis extrinsecus: obuerte illam, ardentibus intus aculeis plena est.

751 Nouerca tibi impia, atque importuna est? Esto illi pius ac patiens; pietatem patri debes, patientiam fœminæ, reuerentiam nouercæ.

752 Nouercam ferre non potes? at fer patrem: si hunc valde diligis, facile illam feres.

753 Insolens est Nouerca? noli pati vt potentior sit illius insolentia, quàm pietas tua: Nihil durum, nihil arduum est pietati, hæc ad

Deum

Deum homines erigit, Deumque
ad homines inclinat. quotiens no-
uerca sæuierit, non tu illam, sed pa-
trem cogita.

754 Injuriosa est nouerca? mulie-
bres injuriæ contemptu melius,
quàm ultione plectuntur.

755 Odit te Nouerca? ipsam ama:
Nam & inimicos diligere diuinū
est præceptum, & amare vt ame-
ris, Philosophicum est consilium.

756 Nouerca te odit? Si patrem
tuum amat satis est tibi, odisse pa-
tris amatricem filio non licet: sin
& illum odit, quem non oderit?
Nam & si alterum plusquam virū
amat, tu ille non fueris.

757 Odit te nouerca? Certe odi-
um, quod vlcisci nefas, leniendum,
aut fugiendum, aut ferendum est,
nihil est quartum: quærelæ sæpe

FLORES

odium exaggerant.

758 Habes filium contumacem? æquum est vt qui patrem ferre nō poteras, filium feras, vtique sarcinam grauiorem: magis animum premit, pungitque acrius superbi filii verbum vnum irreuerentiū prolatum, quā seueri Patris quæcunque durities.

759 Habes ignaum atque incertum filium? tu in filio etsi non virtutem, ama quod filius: si ne id quidem, at quod homo est; postremo si nihil est quod ames, miserere. proprium Patris vt seueritas, sic misericordia est.

760 Patrem amisisti? Iustum est, vt quem præsentem querebaris, absentem quæras nec inuenias; nihil æquius, quā fastidita imperia frustra optari.

761 Pa-

761 Pater te moriens destituit? fer naturæ ordinem, prior exiit qui pri or intrauerat, nec te ille destituit, sed præcessit.

762 Amisisti filium? Melius dic præmissi, secuturus cito quidem, & fortasse hodie, & quid scimus an hac ipsa hora? Nulla fides vitæ est, cum tanta sit fides morti: secutu- rus dixi? sequens dicere debui, cō- tinuè sequeris; nusquam in vita fi- gere permissum homini, vno sem- per gradu iter ad mortem: mirum dictu, seu ille vinctus, seu solutus, seu stans, seu ambulans, seu sedens, seu sanus, seu æger, seu vigilans, seu sopitus, ad metam fertur; atque il- lorum more, qui vehuntur nauibus vel quiescens properat.

763 Amisisti filii desiderio excruci- or? Compesce animū, quoniā quē cupis

FL O R E S

cupis inuenies, nulla est mora: non posse pati desiderium parui temporis, puerile seu foemineum est: viro enim nihil breue difficile.

764 Eleganter quidem, & fortiter Spartana ille mulier, apud scriptores innominata, sed non pariter illaudata; quæ audito quod filius in prælio occidisset, Ideo ait, illū genui, vt esset qui mori pro patria nō timeret.

765 Amisisti filium? amisisti simul & metus multos, infinitamque materiam sollicitudinū & curarum; quibus vt careres, vel tibi, vel filio moriendum fuit. Securum patrem sola mors facit.

766 Filium amisisti? si pium, nil est quod metuas, in tuto est: at si impium, tuorum numeratorem annorum, tuæ stimulum senectutis extulisti.

tulisti.

767 Filium perdidisti? si virtute præditum, gaude quod habueris: at si vitio perditum, gaude saltem quod amiseris: utrobique naturæ beneficium agnosce, seu quod talē dedit, seu quod talem abstulit.

768 Ante tempus tibi filium mors rapuit? Non fit ante tempus, quod in omni tempore fieri potest. In omnem ætatem multi sunt aditus morti, in adolescentia infiniti.

769 Si hæredem amiseris, jam nō erit, cui noctes insomnes, cui sollicitos dies agas, cui spes longas, atque inextricabiles ordiare; qui canos tuos, rugasque consideret, hæreditatem æstimet, sumptus arguat, moram mortis incuset.

770 Cum in multis inordinata vita hominum sit, in morte nullus ordo.

FLORES

do. Nam & senes decrepiti cūctā-
tur, & festinant iuvenes, & præci-
pitant pueri, & infantes: primo vi-
tæ de lumine retrahuntur, hic tar-
dius licet, ille ocyus; hic maturus,
ille acerbus, nemo non moritur:
hæc summa est, vbicunq; vero hoc
qualibet ætatis parte quis obierit,
etsi acerbus fuerat, morte matu-
ruit.

771 Cur extinctum luges filium?
Si fleturus eras morientem, & nas-
centem flectes; tunc mori cœperat,
nunc desit.

772 Magnum fateor ac dulce so-
latium patri filius bonus, sed solli-
citem & graue: & sæpe dulcissima
offendūt, & charissima impediunt,
& preciosissima rerum premunt:
& fortassis hic filius obstabit altio-

ra animo volenti. Iam mæstior
licet, at liberior assurge; bona de
malis elicere sapientis est.

773 Infantis filii casum misera-
bilem defles? Humanum nihil flē-
dum homini, præmeditata omnia
esse debent, si non sunt: non ca-
sum filii, sed inscitiam tuam defle,
& conditionis obliuionem.

774 Quid si infans tuus præcipi-
tio periit? Qualiter quis pereat,
quid refert, modo ne turpiter pere-
at; & perire turpiter non potest, qui
sine peccatis periit.

775 Periit tuus infans? periit in-
nocens infans tuus, qui fortasse si
vixisset nocentissimus periisset.
Noli illum in tuto positum defle-
re, fortunæ minas omnes euasit,
& præoccupauit mortem, quæ
illum

FLORES

illum dilata præoccupasset.

776 Suum filium pauisse Natura docet, alienum charitas suadet.

777 Fratre impio nullus hostis infestior.

778 AEque boni, maliq; pereunt: quin & vulgo imbecilles bonos, & viuaces malos cernimus, immortalem nullum.

779 Bonum, & gloriosum fratrem perdidisti? si frater perijt, superstes est gloria, virtus, anima; præter quas humana omnia pari mors turbine propellit, ac dissipat: Has tui igitur, seu totidem filios fratris amplectere, atque his bonis immortalibus mortalia damna compensa: quod si filii supersunt alii, vera illos pietas filios facit.

780 Amisisti germanum optimū? Auide illo uti debueras; id si lenti-

us egisti, non mortis injuria sed seg-
nities tua est: illa jus suum exercuit,
tu tuum neglexisti.

781 Non putabas tam cito mori-
tuum fratrem? omnia quæ nolen-
tibus accidunt, cito fieri videntur;
quæ optantibus autem, sero.

782 Vix vnquam mori creditis
mortales, cum & contingens mori
semper, & aliquando etiam sit ne-
cesse: imo vero cum non mori nun-
quam, mori autem semper vestræ
lex sit immobilis naturæ.

783 Quid fles mortuum? aut quid
illi, quid tibi, quidue alii tuus hic
fletus prodest? vt sit malum mors,
quod docti negant; quod nemo ne-
gauit, mali irreparabilis, est fle-
tus inutilis.

784 Quid te solum amisso fratre
quereris? Non est solus cum quo
virtus,

FLORES

virtus, & honestas habitant, inter quas affixam præcordiis fratris imaginem esse, nec mors ipsa vetuerit: sic neque frater tuus perditus, nec tu solus.

785 Amicum tibi mors eripuit? amici corpus eripere mors potest, non amicitiam, nec amicum.

786 Rara est quidem sine præcipatione cupiditas; quicquid enim vult, confestim vult, morasque omnes, & illarum comites sumptus odit; ea brevis in exitiū via, & crebri prima naufragii causa est.

787 Naufragium passus es? De naufragio non queritur nisi qui euasit: gaude igitur saluus, & doctior. Transacti periculi grata solet esse memoria, sicut è diuerso finitæ prosperitatis amara recordatio.

788 Passus es triste naufragium?
fi

si primum, caue ne secundum ade-
as; si secundum, file. Scitum est il-
lud Publii immographi: Improbe
Neptunum accusat, qui iterum
naufragium facit.

789. Terribili naufragio vix euasi-
sti? nescio quid terribilius adeo sit
in aquis mori, vel in terris, quando-
quidem in alterutro moriendum
est: seu quid optabilius vermium
cibus esse, quam piscium: postquā
tamen enatasti, cura ne iterum fra-
cto vitam remo, aut laceræ credas
tabellæ. Disce terrenum animal
terram pati, & cœlum potius am-
bire, quā pelagus.

790. Nulla non virtus in excelso
habitat, haud facile adundo.

791. Labor area est virtutum, re-
quies voluptatum: nil sine labore
laudabile, nil excelsum.

792. Ignauo

FLORES

792 Ignauo labor omnis est nimis, nullus industrio.

793 Multi te cruciant labores? nō te cruciant si vires, sed acuunt, & exercent: vis autem nosse quid inter laborem & divitias interfit? Sardanapalum confer cum Alcide, Sergium Oratam cum Attilio Regulo, Apicium cum Caio Mario.

794 Multis pro remedio labor fuit, & quos quies infecerat, defecavit deterfitque: nam curare illum animos constat, & orientibus vitiis obſtare, & radicata conuellere. quare optabiles corporum molestiæ, quæ medentur molestiis animorum.

795 Quisquis nascitur, ad laborem nascitur, nec Regum filios excipio. Labor & virtus vestræ artes sunt, non otium & voluptas; quibus qui
se

se applicant, hii demum à natura hominum degenerant, atque in pecudem se transformant.

796 Multos quidem labor extulit, multos industria, sopor nullum.

797 Durumne tibi iter pedestre videtur? An vero in hunc mundum intrasti eques, an exhibis? quid, per mundum ire nisi eques doles? O principium humile, & O finis humilior; quàm superba inter vtrumque sunt media, & in breui cursu quanta prorsus obliuio terminorū? nec vnde certe, ne quo pergitis meministis.

798 Vis non cogi? fac sponte quod cogeris, vis vt iter longum breue fiat? volens ito.

799 Rustici terram bobus ac rastro; cœlum votis ac precibus fatigant,

O 8co Quid

FLORES

800 Quid ita equitare desideras?
An insanix parum est vnum ob qua-
drupedem, cuius vsum neicis qua-
diu tibi fortuna concesserit, naturæ
numerum obliuisci?

801 Si pedestris es, ibis pro libito,
nemo transuehet, nemo morabi-
tur, nemo concutiet, nemo deiici-
et, nemo aget in præceps, vnus ti-
bi labor viæ, vnum opus ire, nã ti-
bi tuo cum vectore negotii: non co-
geris enim equum frænare, non
pungere, non adaquare, non sub-
sternere, non circumducere, non
fricare, non pascere.

802 Pedibus longum iter agis?
Calceatus forsitan. Sancti autē pa-
tres nudis pedibus dilerta lustra-
bant; nuntii Dei Omnipotentis A-
postoli mundi climata circuibant,
hic ad orientem, ille ad occiden-
tem,

tem, hic ad Arcton, ille ad Meridiem, nauigantes interdum, raro id certe, neque aliter, quàm cogente locorum situ: sed quem precor equitem legis, præter vnum ex omnibus Iohannem? neque id amplius quàm semel, idque perexiguo viæ spatio, dum ad recuperandum perditæ adolescentis animam, pia illum festinatio pungeret. Quomodo autem equitarent, quorum dominus pedes ibat? vix Asellum semel quidem ille mox in crucem ascendens, ascendit.

803 Fefellit ager tuam spem? Nō te ager fallit, sed improbitas cupiditasque animi: cuncta vobis ad nutum successura promittitis insolentes, vestro digni iudicio quibus ipsa rerū pereat natura, quæ si suū seruire ausa, profundam semel

FLORES

avaritiæ vestræ, prærapramque voraginem, (cui nihil est satis) inexpectam liquerit; insolens vobis, & auara, atque iniuriosa videbitur.

804 Fructum sperasti vberimum? non sunt hæ quidem iustæ nec modestæ spes, sed immodici figmenta desiderii: ea quidem fingitis euentura, quæ cupitis: siquid deest damnum dicitur; tuus ager suum morem tenuit, & tu tuum tenes. Terræ enim vbertas & sterilitas alterna, sed cupiditas vestra perpetua est.

805 Ager te fefellit? ventorum spiritus, opportunitas inibrium, germinum decor, agri species, pulvis hibernus, lutum vernum, æstiuæ soles, maturitas autumnalis, omnia cupidos in spem trahunt: ut arenam stupam flamma, omnis incendit.

dit, vt inanem puluerem flatus omnis impellit ; sic auarum animum lucrum omne suspendit atque erigit, omnisque non rei modo, sed vel tenuis spei iactura confundit atque deiicit.

806 Non aliunde fertilitas, quàm a Deo est : Illum mortales agere finite, & videte quid agitur & laudate.

807 Modestix quantulumcunq; sat est : auaritia lucro crescit, eoq; fit pauperior, quo plus habet.

808 Quid mirum si temperata fastidiunt, qui superuacuis assueuere, quā , nulla major procella modestix est.

809 Quid agrorum sterilitatē doleres? te quem copia mollebat, dureret inopia : sobrietatem te doceat ager tuus, & quod libri vberes ne-

FLORES

quiuere, glebæ faciunt aridulæ. Ne
mo despiciendus est magister dis-
ciplinæ utilis : disce bene viuere,
disce vel senex, disce vel nolens, di-
sce denique vel indignans.

810 Villicum insolentem pateris?
Insolentem tantum, & non furem:
bene tecum agitur.

811 Villicus tibi malus est? Malū
fer æquanimis, villicus nisi pessi-
mus bonus est.

812 Rusticum importunum ferre
nescis? at qui vel feras villicum, vel
ipse villicus sis oportet, vel incul-
tum rus elige: dura sunt omnia.

813 Est tibi villicus asperrimus?
vbi veritas dixit quod terra homi-
ni spinas & tribulos germinaret,
subintelligendum fuit & rusticos,
tribulis cunctis asperiores.

814 Villicus est tibi nequissimus?

AUG

• Aut villici nequitiam tolerare con-
disce, aut famem perpeti : Mutare
enim villicum non proderit : ad v-
num modum fere omnes facti sūt,
nisi quod semper peior est ultimus
815 Ita furtis addicti sunt villici,
vt eis aliquanto sit dulcius id mo-
dicum quod furantur, quàm quic-
quid ex omni iusto labore percipi-
unt: & hoc ipsum tandem est ferē-
dum: nec queri vnus debet, quod
omnibus est commune.

816 Sunt qui nihil custodiant, &
accusent fures; cum vetus sit pro-
uerbium, quod occasio furem fa-
cit.

817 Limentium fures obsident?
Claude ostium, obde seram, aperi
oculos, atque intende; si negligis,
temetipsum culpa, raro fur inten-
tis obfuit.

818 Non

FLORES

818 Non est aliud beneficium latronum, quam quod Cicero ait in Philippicis; commemorare possunt his se vitam dedisse, quibus non ademerunt.

819 Non tanto studio, neque tot laqueis, venatores atque aucupes feras & volucres captant, quot versuti homines alios quosque simpliciores: Quod si unquam verum fuit, nostra ætate verissimum est. visne igitur non decipi? aut morere, aut fuge hominum consortia.

820 Site quis circumvenerit, cogita: an tu quenquam aliquando fefelleris; Estis enim fere omnes ad fallendum proni: feres autem facilius ab altero tibi fieri alteri quod feceris: Sed vos, & quæ facitis aliis non sentitis, & quæ ab a iis fiunt vobis pati non potestis, rerum omnium

nium inæquissimi Iudices.

821 Quid ab amico deceptum
quereris? Nullus in amicitia dolus
est. Sed in hoc etiam vulgo erra-
tis, amicos creditis qui non sunt,
amicitiamque rem inextimabilem
atque sanctissimam facili probatis
experimento, vsque adeo rerum vi-
lium curiosi : leui comestatione
atque breui confabulatione quæ-
ritis amicum, nec citius quæritis
quàm perditis; si tamen quod non
habetur perdi potest. postea ab a-
micis vos deceptos dicitis, & hanc
infamiam amicitiae inuritis inno-
centi.

822 Domus lutea cœlestem ani-
mum non angustat; sæpe parua do-
mus magnæ gloriæ capax fuit, cū
magna interim multæ infamiæ ple-
na esset : non format domus ani-
mum,

FLORES

num, sed ab illo formam accipit. ut lata igitur atque honesta pauperum tuguria esse possunt, sic infames incestæque regum arces, diuitumque pallatia: Nulla tam parua domus, quam non amplificet magnanimus habitator, magnoq; hospiti præstet idoneam.

823 Parua Euandri regia magnum cepit Alcidem: modicis ædibus futurus mundi dominus, natus est Cæsar: pastorali casa Romulus & Remus tam magnæ vrbs authores educati: non amplis atriis habitauit Cato: volubili dolio Diogenes: angusto tugurio Hilarion: imis terræ specubus sancti viri: in exiguis hortulis magni Philosophi: sub diuo modicisque sub tentoriis summi duces: in stupendis pallatiis Caius, & Nero: tu cum quibus habitare

bitare malles, elige.

824 Nullum virtus spernit habitaculum nisi vitiis occupatum,

825 Visne tibi domus omnis amplissima videatur? sepulchrum cogita.

826 Melior est indignus carcer, quam indigna libertas; multoque satius immeritum pro justitia mala pati, quam per scelus bonis affluere: quamvis nec mala illa dici debeant, neque hæc bona: sed loquor ut vulgus, quod dolorem malum ingens, voluptatem summum bonum iudicat.

827 Turpi atque angusto carcere clauderis? Nullus carcer turpior, & angustior nullus, quam iste corporeus, quo usque adco delectaris, atque unde tantopere solui times.

828 Miseram in carcere vitam degis?

FLORES

gis? Quidam libros in carcere texuerunt, tu querelas texit inutiles : quidam literas in carcere didicere, tu patientiam dediscis.

829 Carcerali custodia vinctus teneris? Plerique cauernis atq; spelūcis, alii se murorū angustis carcerē includere spontaneum, vel Dei amore, vel mundi odio vulgiq; fastidio eligentes : tu si hoc animo non es, tuique carceris finem cupis, expecta : aut te hinc homo eruet aut mors, quæ clauem carceris alteram habet.

830 Vnus quidem introitus in carcerē, exitus multi sunt; alium misericordia, alium ius eruit, alius innocentia sua, alius custodum negligentia euasit, alius precio, alius ingenio, & vel subterraneis cuniculis, vel per tenebras amicæ noctis

ctis elapsus est, quibusdam patrum
memoria terræ motus & ruina car
ceris viam fecit; ad postremū quos
nihil emisit, mors absoluit.

831 Quosdam carcer ad insignē
gloriam, alios ad eximiam fortu
nam, multos ad cœlum misit; ad se
pulchrum omnes : nullum cepit
quem non redderet.

832 Iniuste torqueris? Quid nunc
diceres si iuste? nullum nempe tor
mentum conscientia majus est : il
la incolumi, hæc externa despici
to, intra te est consolator tuus.

833 Torqueris indigne? Tortoris
miserere tui, ille te grauius torque
bitur: quamuis enim mundus ob
strepit, minus mali est pati injuri
am, quàm inferre.

834 Torqueris? Nouum mali ve
teris lamentum: nunquid enim nō
antea

FLORES

antea torquebaris? inter tormenta natus, inter tormenta vixisti, inter tormenta moriturus: quid nunc noui accidit? mutantur tormentorum species, tormenta non desinunt. excute totum tempus ætatis; quem sine tormentis diem egeris, recordare; aliqua falsis forsan adumbrata gaudiis reperiēs, veris autem plena tormentis, quibus, (si acriter æstimes) nullam vitæ partem vacare fateberis.

835 Quibusdam omnis vita supplicium visa est.

836 Eculeum times? quid refert in eculeum, an in lectulum ascenderis? Te carnificis nodus premet, at hūc febris, hūc podagra, hūc vxor hūc filius, hūc amica, hūc diuitiæ, hunc paupertas, hūc medici manus, hunc magistri ferula, hunc nequam

quam seruus, hunc dominus inso-
lens, hunc infinita cupiditas spesq;
anhelat, hunc tortore quolibet pe-
ior metus. perquire mortalium sta-
tus, vix vllum inuenies non in ecu-
leo pendentem: sed cum mille sint
eculei, nisi ligneum non timetis.

837. In eculeum tolleris? Si im-
meritus, habes vnde ex alto sæuiti-
am alienam despicias: At si meri-
tus, vnde a terra diuulsum ipse tuū
clarius aspicias crimen, quodque
commissum doles, non doleas ple-
cti.

838 Quid si torquearis? aut ten-
tatur virtus, aut punitur vitium: al-
terum sæpe vtile, alterum semper
expediens. Bona exercitatio iusti
est, pessima nocentis impunitas.

839 Torqueris? disce iter ad pati-
entiam,

FLORES

entiam & ad mortem.

840 Mens in solido fundata & bene sibi conscia, humeros habet inexpugnabiles: super impone quantumlibet damni infamiæ supplicii, nullo falce curuabitur: & viribus suis, & multo maxime cælesti ope consistit.

841 Nullius belluæ morsus est acrior, quàm conscientiæ.

842 Et regum plerumque sententiæ, non iustitiæ, sed vindictæ sunt: quisquis liberius verbum contra licentias regias omiserit, cuicumque in interitu libertatis frons obductior fuerit, is læsæ reus erit maiestatis.

843 Exilio pelleris injusto? habes injusti exilii solatium comitem iustitiam, quæ iniustos ciues destituens te secuta, tecum exulat.

844 Multos

844 Multos exilium honestauit,
multos acrior aliqua fortunæ vis
atque injuria notos reddidit & illu-
stres: quid te vetat illis inseri, qui
quasi ignem de filice claram famā
ē collisionibus quæsiere?

845 In exilium ageris? habes in
historiis magnos rei huius socios,
quorum speciosissimus comitatus,
non sensum modo doloris immin-
uat, sed obliuionē afferat.

846 Valde angustus est animus
qui sic ad vnum terræ angulum se
applicat, vt quicquid extra sit, exi-
lium putet: multum abest exilij de-
plorator ab illa animi magnitudi-
ne, cui totus orbis carcer exiguus
videtur. Interrogatus Socrates cu-
ias esset, mundanus inquit sum. ve-
re Socraticum responsum: Atheni-
ensem se alius respondisset.

P 847 Dum

FLORES

847 Dum hic viuitur, terra omnis patria nostra est; intra quam qui se exulem facit, non tam rei, quàm animi vitio laborat.

848 In exilium te iturum quere-
ris? I sponte, peregrinatio erit, non
exilium; sunt quibus nunquam pe-
ius quàm in patria sua sit.

849 In exilium cogeris? Cupien-
do quod cogeris, efficies ne coga-
ris; omne violentum patientia vin-
citur, & desinit violentum esse, quod
volenti fit.

850 Obsideris? Quis oro non ob-
sidentur? Hos peccata obsident, illos
morbi; hos inimicitia, illos cura;
hos negocia, illos ocia; illos diuiti-
a, hos paupertas; illos infamia, hos
laboriosa celebritas.

851 Bello vinci metuis? pacem
quære.

quære.

852 Timor modestus cautionem,
vehemens verò desperationem pa-
rit: quarum altera nihil in bello
melius, altera peius nihil in rebus
omnibus.

853 Pessimus in dubiis Augur, ti-
mor.

854 In bello vinci metuis? vide ne
non rei natura, vel virium defectus,
sed præsagium sibi fingat ignavia;
cui nil vsquam non formidolosum,
ac difficile est.

855 Instantis pugnæ casum me-
tuis? Si virtutem pavor exuperat,
campo abstine: vix bene geritur
quod pauide geritur. Sic affectus
in aciem si descendas, tecum erit
qui contra te dimicet; tui enim ip-
sius aduersus te melior pars rebel-
lat: malus sēper hospes animi, pesti-

FLORES

mus in bellum comes metus.

856 Est tibi collega præceps, & inconstans? esto tu constans & modestus: nusquam virtus clarius eminet, quàm suo admota contrario. Cur nõ tu potius illum regas, quàm te ille præcipitet?

857 Habet hoc virtus excellens; possessoribus suis authoritatem, miratoribus reuerentiam ac pudorem confert.

858 Plebeius quidam ad magistratum electus, superbo calumniatori sic respondit: Quid vos egeritis nullus ignorat, si per omnia contrarium agimus, aberrare non possumus. O verbum dignum docti hominis ex ingenio prodijisse.

859 Vt sæpe multis militibus obfuit vnus ducis ignauia, sic interdum vnus viri virtus & exercitum seruauit,

uauit, & ducem.

860 Magno prælio victus es? Tā-
tum ne animo victus sis vide: nem-
pe ille si cecidit, actum est.

861 Prælio victus es? victus hodie,
cras pugnabis cautius. Ducis artem
infausta prælia quasi tristes fidi que
edocent magistri, atque vbi sit er-
ratum plagis admonent. sic Agri-
colam sterilitas, Architectum lap-
sus ædium, equitem casus crebri,
nautam graues accuunt procellæ.
errando discitur.

862 Non est victus nisi qui se vi-
ctum credit, cuius spes obruta, &
extincta est, cuius animus amara
deposuit.

863 Quid te bello victum quere-
ris? oportet virtute animi fortunæ
duritiem mollire, vt illam in pudo-
rem sui, & amorem tui cogas.

FLORES

864 Multos docet experientia quos schola non docuit, & Præceptoribus surdum caput hausit oculis quod auribus non valebat. Nulla rerum humanarum certior magistra quàm aduersitas; nulla discutiendis erroribus aptior.

865 Magno fortunæ vulnere corruisti? surge, ne iaceas: nusquàm clarius, quam inter fortunæ vulnera prominet animi magnitudo. Nunc nosce te ipsum, quantarumque sis virium valde ictus intellige.

866 Patriam euersam doles? An vsque adeo te fefellit amor vt vrbe vnā, quod tu ibi natus esses, fingeres immortalē, cum sit mundus ipse mortalis? Cœlū ruet ac terra, montes & maria mouebuntur, & creata de nihilo in nihilum redigetur: tu ruissē tuā patriā aut miraris, aut quereris? sunt vt hominibus sic

urbibus mortes suæ, non tã crebræ illæ quidem, quod & pauciores vrbes, & diuturnioris æui sunt, morti tamē obnoxia: nō sūt enim soli homines sed (præter animos) humana cuncta mortalia.

867 Eversa est patria? Resurget forsitan: nam & aliquæ surrexiūt: & quibusdam cecidisse, materia fuit foelicius resurgendi.

868 Cecidit patria? Caue tu succubuisse fortunæ. Peior est enim animorū deiectio quàm murorum. Tua enim ruina nil reip. collatura est: quin te ipsum, & si quæ sunt civium reliquiæ, ad foeliciora tempora reseruare satage.

873 Bello victus libertatē retinet ac vitam: vitio autem victus utrâque amittit. quisquis igitur illi succumbit, vere vincitur.

874 Bello

FLORES

874 Bello quatinini ciuili? Nomen hoc à ciuibus tractū, & tu vnus es ciuiū: vide ergo ne tu vnus sis huic malo fomenta præbentiū. Multi enim faciunt vnde mox querantur, & quasi ab altero inflictum, vulnus suis manibus factum lugent.

875 Stultè de se sperat vrbs aliqua, quod assequi regina vrbium Roma nequiuert.

776 Multi prius ex hac vita abeunt, quàm quid velint sciant.

877 Ambiguus status est tibi? At non ambiguus Deo. Id sat est. Illi teipsum fidens crede, & dic ei, In manibus tuis sortes meæ. Id cū piè feceris, pone metum, pone ambiguitatem, pone sollicitudinem.

878 Vulneribus cruciaris? O si animæ tuæ vulnus aspicias, quàm tibi

tibi leuia hæc videantur?

879 Hostilis mucro loricam penetrat, non animum. Ille, nisi ultro suis se armis spoliaret, inuiolabilis ferro est.

880 Nullum vulnus grauius esse potest, quàm ad mortem: talia verò vno in corpore multa esse non possunt. si vnum, ergo grauissimū, reliqua omnia leuia sint oportet. Cæsar tribus & viginti vulneribus confixus, vnum non amplius lethale habuit.

881 Bonum vulnus & vtile, quod plurium ac maiorum vulnerū medicina est.

882 Virtute armatus, etiam sine manibus fortis erit.

883 Si causa vulnerum pulchra, non cicatrices aut vulnera, sed virtutis vestigia dicenda sunt, & præcluris

FLORES

claris affixa frontibus signa meritorum.

884 Si regnum habes, non filium successorem: non habebis tuorum actuum euersorem, sed habebis populum tui nominis amatorem, & cultorem, tui memorem, libertatis tibi per sæcula debitorem.

885 Sæpe amor filiorum ab amore virtutis animum deflexit.

886 Regno excidisti? utilis casus. In præcipiti sedebas, & saluus in plano depositus, periculosam altitudinem post terga respiciens, videbis te regni folio descendentem ad priuatæ vitæ requiẽ ascendisse.

887 Nulla sine securitate iucunditas, nulla foelicitas.

888 Depulsus regno? Depulsus unde abeundum obtandum non tendendum Ibidem.

889 Quis

889 Quis adeò auarus, vt non auro visum redimat, eligatque inopē magis integritatem nobilissimi sensus, quàm diuitem cœcitatē?

890 Regnum simul ac potentiam regiasque opes perdidisti? gaudendum perditis, quæ te seruata perdere potuissent.

891 Antiochus rex Syriæ omni quæ cis Taurum est Asia priuatus, senatui populoque Romano gratias agebat, quod eum magna nimis sollicitudine liberatum ad mediocria redeuissent.

892 Quæ fortuna donare potuit, cur auferre & transferre non potuit?

893 Proditus es ab iis quibus fidebas? vix fallitur qui non fideat. Quo quisque maior
cō

FLORES

eo minus potest tutè fidere; eoque plus fidere ac pluribus est necesse.

894 Proditor te fefellit? Plus ille sibi nocuit quàm tibi: te prodidit, se perdidit: te pupugit, se confodit; te dum spoliât, se perimit: tibi regnum fortè vel opes, sibi animâ eripuit.

895 Multi sæpe paruis damnis admoniti, magnis occurrere didicerunt.

896 Iampridem mos iste percrebuit, vt qui fecit iniuriam queratur, qui passus est, silcat.

897 Melior coacta iustitia, quàm voluntaria iniustitia.

898 Discite iustitiam admoniti, discite iustitiam vel coacti.

899 Quantum doleret iustæ possessionis amissionem, qui dolet in iustæ? quantum re propria spoliatus,

tus. qui sic dolet aliena?

900 Indignatur homines illi sub-
iici, qui avaritiæ sit subiectus, at-
que illum alienum in corpus ius
habere, quod suum non habeat in
metallum.

901 Avaritia & luxuria omnia
magna imperia euerterunt.

902 Honestius & tutius inter ci-
ues bonos, quàm super omnes ci-
ues viuitur.

903 Homo priuatus tutus viuere
siccusque mori poterit, nec sangui-
ne madidus nec veneno.

904 Si vis tutò viuere, bene viue :
nihil virtute securius.

905 Necesse est multos timeat,
quem multi timent, periculosius
est vni multos metuere quàm mul-
tis vnum.

906 Quis non omnes metuit qui
metui

FLORES

metui cæperit? sed illos imprimis, a quibus ipse metuitur?

907 Tutius in domo humili viuitur, quàm in arce.

908 Cunctis animantibus lustra sufficiunt ac nidi: solus homuncio arces quærit, ad suam simul alienaque molestiam; vt neque ipse vnquam quiescat, & instar arenearum muscas captantium, prætereuntibus insultet.

909 Senescis? Est vnde gaudeas, si non inter vitia senescas.

910 Vitæ cursus nunc brevis, nunc breuissimus, longus nunquam, durus semper & ambiguus.

911 Senex non habet vnde queratur. Amens enim viator est, qui labore viæ exhaustus velit ad initium remeare.

912 Voluptates animæ nunquam fugiunt

fugiant ni sicum anima: & corpore-
æ voluptates venientes culpam fe-
runt, abeuntes pœnitentiam, pu-
dorisque & doloris materiam re-
linquunt.

913 Boni senis verenda canities
plus habet, non modò authorita-
tis, sed honestæ etiam voluptatis,
quàm fœdæ omnes Iuenum ille-
cebræ.

914 Quis, si transformandus sit,
non malit cygno similis esse, quàm
coruo?

915 Stultus nihil pene amat nisi
quod perdidit.

916 Pauper diuitias optare potest,
libertatem seruus, speciem defor-
mis, sanitatem æger, fessus requiē,
exul reditum: at iuventam optare
verus senex nequit: puerile potius
votum est.

917 Vanum

FLORES

917 Vanum est optare quod haberi nequit, nocuitque habitum, & si redeat nociturum sit.

918 Senes fieri volunt omnes, senex esse vult nemo, imò vero senex esse ad miseriam, senes dici ad iniuriam trahunt, quasi sit probrum senuisse, quod nullis videri debet, nisi quibus dedecus sit vixisse.

919 Respondit quidam compati-
tienti quod iam senesceret, Noli
mihi compati quod sim senex, sed
compatere quod Iuuenis fui.

920 Quid magis naturale est homini nato, quam viuentem senescere, senem mori?

921 Imminutæ sunt vires corporis? Si auctæ sint vires animi, bene est, fœliciter permutasti: sin minus, nutiliter vixisti; tuum crimen, non ætatis.

922 In

922 In senectute, forma, valetudo,
velocitas, vires fugiunt : virtus ma-
net nec cessura senio nec morti.

923 Nec frustra nascitur qui bene
moritur, nec inutiliter vixit qui fœ-
liciter desit.

924 Nemo tam iuuenis qui non
possit hodie mori, nemo tam se-
nex qui non possit annum vivere.

925 Senex factus es? maturuisti.
an hoc defles? an poma cū matu-
ruerint querantur.

926 Podagra cruciaris? Inutilis ea
factus es ad saltum vel cursum, ad
choreas, ad palæstram, ad quæ non
natus es: ad altiora officia natus es,
quæ si caput non ægrotat, exequi
nihil prohibet.

927 Podagra debilitatus, si cum
hostibus forte pugnare nequeat, at
cum vitiis saltem valet: quod ne-

Q

que

FLORES

que facilius & crebrius est bellum.
928 Patientia in aduersis efficacissimum atque optimum, & sæpe vnicum remedii genus est.

929 Scabie premeris graui & importuna? Quo fœdior morbus est, eò pulchrior patientia.

930 Solito minus dormis? solito igitur magis viuis: si somnum morbus expulit, sanitas reducet: si metus extinxit, securitas suscitabit: si senectus eripuit, mors vicina restituet.

931 Somniis inquietaris? satius est somniis inquietari, quam mulceri, & amara somniare quàm dulcia. mœsti enim somnii fallacia læta est, læti autem mœsta.

932 Magnus labor est magnæ custodia famæ: qui autem sine labo-

re magnum aliquid sperat, nimis
aut delicatus est, aut segnis.

933 Nec rure vnquam, nec in syl-
uis quidem desinet clarus esse, qui
in vrbibus clarus fuit.

934 Qui se nimis celebrem que-
ritur, nihil aliud agit, quàm in mag-
nis pelagi tempestatibus immobi-
lis esse optat: & superbi est, obse-
quentium amicorum voces pati
non posse æquo animo, cùm sint
hostium patienda conuitia.

935 Quid ad te quibus moribus
alii sint pertinet, modò tu sis bo-
nus?

936 Alii vt libet induantur, tu vt
licet: aliena fœditas tuo adiiciet de-
cori.

937 Si aliorum insolentiis, fraude,
gula offenderis: eos tu suis mori-
bus linque, tuos reformare stude &

FLORES

cum mundum nequeas, id quod
potes & debes, te ipsum corrige.

938 Qui vulgi latratus ferre didi-
cit, nullos horrebit canes.

939 Terrena omnia hominis ad
obsequium facta sunt: Pars vt pas-
cat, pars vt vestiāt, pars vt vehat,
alia vt defendāt, alia vt exerceant
doceantque & conditionis admo-
neant, quædam vt delectent, fes-
sumque rebus animum leuēt, quæ-
dam vt delectationem noxiā fræ-
nent.

940 Opinio rem quocunque vult
trahit, non vt verum mutet, sed vt
iudicium regat & sensibus mode-
retur.

941 Sinas suum bestias agere ne-
gotium, tu tuum age.

942 Frigore cruciaris? Raro quis-
quam frigore vincitur, nisi victus
inertia.

inertia. Arcent frigus tectum, vestis, cibus, labor, exercitium. Piget ignem inter remedia numerare, magnum mortalis ignaviæ argumentum.

943 Natura nihil agit sine æternis consiliis, & si non singulorum libidini, at omnium saluti consulit.

944 Deus hominem nisi amaret non minaretur: feriret potius, cum multæ & graues nunquam desint feriendi causæ.

945 Quid prodesse potest timor, ubi nullum est remedium formidatæ rei?

946 Deus ideo tonat in cœlis, ut tu in terris bene viuas; quodque amore debueras, saltem metu facias.

947 Tu si litibus vis carere, litium contemne materiam. Avaritia lites

FLORES

tes parit, & partas alit.

948 Si terræ motibus moueris, potes à terra omnem spem atque omne desiderium remouere: Hoc fac, vt securas viuas, eaque vel tremente vel ruente consistas.

949 Pestem horres? quid minus viri est, quàm horrere communia? Dic quod verius est, mori times.

950 Huius vitæ miseria mœstus es? Fœlicitas te lætificet alterius vitæ: neque enim tam hæc misera, quàm illa est fœlix.

951 Nisi peccati iugum sponte homines subiissent, omnium quæ sub cœlo sunt dominium haberent.

952 Non natura mœstos, sed culpa mœstos et querulos facit.

953 Animalia quædam robustio-

ra sunt hominē, quædam velociora, quædam sensibus vegetiora, nullum dignitate præstantius, nullum cuius par cura Creatori fuerit.

954 Non est tibi bouis robur, at tibi bos arat: non equi celeritas, tibi tamen equus ambulat: non herodii volatus, sed herodius tibi volat: non elephantis aut cameli moles, sed ille tibi turrim vehit, hic sarcinam: non cerui corium, non agni pellis aut vulpeculæ, sed illi hæc tuo nomine possident.

955 Non hæc homo habet, sed habentibus imperat.

956 Dentibus exarmatus es? minus comedes, parcius ridebis, lentius mordebis alienam famam.

957 Si dentes senectus non rapuit,

FLORES

puir, raptura mors est.

958 Nimis corpus amatis ac mēbra mortalia, nimis animum immortalem ac virtutem spernitis: O cæci semper & iniqui rerum æstimatores.

959 Si sine dentibus sis, cō tibi iter instare cogita ubi nil editur.

960 Mors sola est, quæ possit mortale corpusculum ab omni ægritudine liberare.

961 Oculos perdidisti? frontis fortasse, non pectoris. O quot simul vitæ fastidia perdidisti? quot scēda spectaculorum ludibria non videbis?

962 Si oculis carens cœlum terræque non aspicias, at cæli terræque dominum spectandi facultas non eripitur: multum illa clarior est visio.

963 Visum perdidisti? gaude igitur, clausæ vnde mors intrabat sunt fenestræ, multisque vitiis obstructum iter.

964 Culpis tu careres plurimis, si oculis perpetuo caruisses.

965 Amisos oculos quereris? Si vsurus male, gaudendum potius prærepta tibi nequitiae instrumenta. Sin bene, nec est quod doleas, rem docoram visu, sed pietati minimè necessariam amisisti.

966 Auditum perdidisti? Adu-
lantium iam susurros atque obtre-
ctantium iurgia euasisti.

967 Iurgiis medicamentum ali-
quando, blanditiis venenum sem-
per inest. Illud sæpe mordendo sa-
nat, hoc mulcendo inquinat.

968 Si auditu cares, multiplicibus
creptus es fraudibus. Nulla re cre-
brius

FLORES

brius falluntur homines quàm ver-
bis: nihil hinc periculi est furdo.

969 Si audire homines non po-
tes, scriptos ab hominibus libros
lege, & legendos ab hominibus li-
bros scribe.

970 Melius est bonum fieri quàm
doctum.

971 Quid quereris, seu quid qua-
ris auditu elanguescente? Si homi-
num cantus aut volucrum non per-
cipis, cantibus cor intende cœle-
stibus, internamque aurem Deo
applica.

972 Mole corporea demergeris?
Agilitate mentis emerge, & illam
extenuare ac discutere laborando
stude, circumeundo res multas, &
difficiles agendo, exercitio mentis
& corporis.

973 Nil tam graue quod non le-
uet

uet, nil tam durum quod non leniat, nil tam obtusum quod non acuat, nil tam pigrum quod non urgeat, nil tam defossum atque obstrusum quod non eruat, tam sopitum quod non excitet intentio.

974 Malim ingenium tardum ac modestum quàm velox & præruptum: nam vt inde non insignis gloriæ nec spes operum magnorū, ita hinc errorum grauium & turpis ignominia metus est.

975 Tolerabilius multo est fieri inglorium, quàm infamem.

976 Qui literis non potest, virtuti studeat. maius enim tutiusque est virtute, quàm literis clarum fieri.

977 Infida memoria est? noli illi fidere: quicquid ei credideris confestim exige, & quod cras facturus fueras, nunc facito.

978 Si

FLORES

978 Si eloquentiæ tibi nihil est, cura ut sapientiæ sit aliquid, ut innocentiae, ut virtutis. Illa enim paucorum, hæc sunt omnium.

979 Si verborum inops sis, rebus intende animum. In verbis enim flatus, & labor & eloquium, in rebus quies, virtus & felicitas.

980 Non est minus artificium tacere quam loqui, cum sit tutius atque facilius.

981 Qui linguam ac loquelam perdidit, securitatem & requiem inuenit, quam multos manu innoxios lingua pestifundedit?

982 Quod necessitas iubet, volens facito.

983 Nulla pars corporis ad nocendum promptior, ad frænandum diffici-
licior quam lingua: plures enim sunt lingua quam factis infames.

984 Lingua

984 Lingua in quibusdam paucis
nobile & argutum membrum est,
in magna autem parte hominum
nocens atque pestiferum, & quo
multis caruisse sit melius.

985 Magnæ diuitiæ sunt esse ino-
pem malorum.

986 Si amisisti linguam qua pla-
ceres hominibus, serua cor quo pla-
ceas Deo: cui si lingua non potes,
corde loquere.

987 Deus non minus tacitos quàm
clamantes audit. Sicut autem qui
Deum audit surdus non est: sic què
Deus audit non est mutus.

988 Virtutis inopia verum dām-
num & iustus dolor est. aliæ omnes
inopiæ naturales, aut fortuitæ, aut
violentiæ esse possunt; hæc vna vo-
luntaria est.

989 Virtutis inopiam non patitur
nisi

FLORES

nisi qui vult, quoniam prima & maxima pars virtutis est, velle.

990 Vos mala vestra feruentissime cupitis, bona vultis tepidissime: vnde fit vt diuites multi sint, boni autem paucissimi.

991 Si minima rerum non habentur gratis, quid de virtute speres, qua nil in rebus hominum maius est, nil altius.

992 Intensa voluntatis indicium perleuerantia est.

993 Quærendarum opum cupiditates stimuli quidam, & quæ sitæ opes spinæ sunt.

994 Qui inuidia cruciatur, simul & peccat & plectitur.

995 Inuidi homines nihil aliud sunt, quam tormenta seu tortores sui.

996 Irasceris? quis te cogit? si offensus ten

sensus irasceris, is fortasse qui offendisse te arguitur, se offensum absque te queritur.

997 Ira furor brevis; sed à plerisque mala consuetudine & impatentia fit furor longus.

998 Superbia est ægritudo miserrorum ac stultorum.

999 Fœlix incendium breue quod æterni refrigerii causa est.

1000 Ad extrema gaudia venisse principium est doloris: sic extremitas doloris principium gaudii sit oportet.

1001 Ultima & exacta raritas nullitati proxima est.

1002 Prope nullus esse malim quam ex multis vnus: nescio enim an non esse, an stultum esse sit melius.

1003 Ingenio ac studio veritas quærenda, est non sensibus,

FLORES

1004 Inter asperitates rerum flere muliebre est: consultare autem, niti, obstare, implorare consilium atque auxilium, id vtile est, & ad vincendum efficax.

1005 Patientia non modò animi vim auget, sed asperitatem ipsam doloris imminuit & pene ad nihilum redigit. atque hinc est, ut accerrimo in dolore recti quidam & immoti, alii etiam læti sint.

1006 Animorum sanitas corporeum dolorem aut extinguit aut mitigat.

1007 Multos strauit luxuria, multos oppressit crapula, multos somnus, multos ebrietas sepeliuit, multorum vitæ feruor atque impetus & furibunda licentia verum abiit in furorem.

1008 Innocens si furere cœperis, cu

aut

aut innocens resipiscēs aut inno-
cens morieris.

1009 Nulla ætas, nulla sanctitas,
nulla custodia sic innocentiam cō-
seruat vt furor; qualem inuenit, ta-
lem reddit.

1010 Magnis periculis magna ob-
stat intentio, nihil non turbat in-
cautum.

1011 Paupertas tuta est, quamuis
amariuscula, atque horrendula :
comprimit animi tumores, liuores
diluit, bilem purgat, curat hydro-
pifim, causasque periculorum om-
nium à radice conuellit.

1012 Opes plenæ insidiarum ple-
næque formidinum sunt : non mi-
nus cyathos metuunt quàm gladi-
os, nec minus paropfides quàm sa-
gittas : non mensa, non domus, non
cubiculum periculis suis vacat.

R 1013 Mors

FLORES

1013 Mors vitam vel comitatur
assidue, vel necessario sequitur.

1014 Inopiā rationis metum mor-
tis induxit.

1015 Si quid in morte mali est,
idipsum metus mortis exasperat. at
si nihil, magnum ipse metus malū
est: stultitia est malum suum vel
augere vel facere.

1016 Infirmitas mortalium nomē
mortis infame fecit.

1017 Somnū alii consanguineū,
alii vero mortis imaginem dixere.

1018 Sunt quædam nomine & o-
pinione hominum maiora quā
re: multa horrore minus fuerant,
quæ vicina sunt risui.

1019 Si animus mortem timens
sibi timet, superuacuis timor est,
est enim ipse immortalis: si corpori,
sui hostis curam gerere pietas in-
debita

debita est: sin dissolui metuit, ni-
mius carcerem & compedes suas a-
mat stultus amor.

1020 Cum cunctis in rebus pro-
videntia sit necessaria, sit tum in
his maxime quæ amplius quàm se-
mel fieri nequeunt, in quibus error
vnus sufficit, vbicunque pes lapsus
fuerit, actum est.

1021 Nomen mortis exhorre-
re quid aliud est, quàm naturam pro-
priam horrere, atque id odisse ad
quod natus sis?

1022 Passio mortis facilius seque-
retur, si cogitatio præcederet.

1023 Vitæ & mortis multa sunt
genera, necessitas vna moriendi.

1024 Qui mortem cupit excute-
re, facit, vt qui contra hostilis fer-
ri acie oculos claudūt, quasi pericu-
lum quod non vident nec sensuri

FLORES

sint, Feriemini, moriemini, sentietis : an cæci autem, an videntes, id in vestra manu est.

1025 Deus in hanc vitam vltro non vocatus homines intulit, egressus non nisi vocatus & rogatus manum dabit.

1026 Vis mortis metu perpetuo liber esse? bene viue : vita laudabilis mortem spernit.

1027 Sapientibus omnis vita iucunda est : lætam libenter, tristem ferunt patienter.

1028 Dolor molestus esse poterit utilis : si intolerabilis sit, longus esse non potest.

1029 Fixa est cuique mortis dies, quam nec anticipare fas est, nec differre possibile.

1030 Ita mortem fient mortales quasi magnum aliquid vita esset, quod

quod si esset magnum aliquid, mus-
cæ haberent, & aranæ, & formi-
cæ.

1031 Si (quod magni sæpe dixe-
runt viri) nostra quæ dicitur vita
mors est; illud est consequens, ut
eius finis quæ mors dicitur, vita sit.

1032 Mortem formidabilem er-
ror facit hominum, non natura rei
prouidæ.

1033 Si diu viuere delectat, vitam
illam quærite ubi semper uiuitur,
quæ etsi hic non sit, tamen hic
quæritur.

1034 Inuictæ sorti qui non spon-
te paruerit, vi parebit.

1035 Satius est sub iniusto hoste
procumbere, quàm sub iusto rege:
illic enim occisoris est crimen, hic,
occisi.

1036 Non ubi, sed qualiter quis-
que

FLORES

que moriatur, ad rem pertinet, ubique bene mori licet, ubique male: non in loco, sed in animo est quod felicem mortem facit aut miseram.

1037 Mortem ignominiosam facit non genus aut qualitas, sed causa supplicii.

1038 Improuisa mors illi non est, cuius fuit vita prouida.

1039 Extra patriam ægrotas? Si extra vnā, intra aliam: extra omnem nec ægrotare, nec sanus esse quisquam potest.

1040 Vbi morietur quispiam, illa demum verior patria est quam ubi natus fuit, illa diutius illum possidebit, nec vagari finet.

1041 Qui moestus extra patriam moritur, nihilo lætius in ea ipsa quam suam dicit moreretur.

1042 Vbi-

PETRARCHÆ. 124

1042 Ubicunque moriaris, nusquam durius iaceas quam domi.

1043 Hoc omnibus horis commune est, ut eant semper, nunquam redeant.

1044 Peius, est nunquam quam ad vesperam expergisci & omnino quicquid male differtur, peius omittitur.

1045 In peccato feruidi estis, post peccatum gelidi; peccando quidem exultatis, memorando autem desperatis.

1046 Quamuis pigra dilatio excusatione careat, tamen laude non caret emendatio sera.

1047 Opes unde venerunt reuertentur, id est, ad fortunæ manus: inde rursus ad alios & alios abituræ, apud neminem diu mansuræ.

1048 Id de opibus tuis fiet quando
tua

FLORES

tux esse desierint, quod erat antequam tux esse inciperent.

1049 Talis post exilium fama est, quales ante exitum vita.

1050 Filiorum euentibus imminuitur paterna felicitas.

1051 Mortuus inhumatus, si telus eum nō presierit, illam premet: & nisi terra eum contexerit, coelū teget. facilis iactura sepulchri.

1052 De patria desperas? at tu cū Biante bona tua tecum portans, quamuis nudus, patriæ ruentis muros egredere, & ad illam patriam aspira, cuius regni non erit finis: quò cum tādē conscenderis, nec obsidionem metuas, nec ruinam.

1053 Bello vinci metuis? pacem quære.

1054 Euentum pugnae horres? Pessimus in dubiis augur timor. si

virtu-

PETRARCHÆ. 125

virtutem pavor exuperat, campo
abstine. Vix bene geritur quod pa
uide geritur. Sic affectus in aciem
si descendas, tecum erit qui contra
te dimicet; tui enim ipsius aduer
sus te melior pars rebellat. Malus
semper hospes animi, pessimus in
bellum comes metus.

1055 Nusquam virtus clarior e
minet, quàm suo admota contra
rio.

FINIS.

in
2
&
on
au
su
ef
qu
ha
ne

*Sententia aliquot selectiores, è
sacris Patrum scriptis excerptæ, ad
mores hominum formandos fi-
demque stabiliendam in pri-
mis necessaria.*

1 EVS tibi totū est,
si esuris, panis tibi
est; si sitis, aqua ti-
bi est; si in tene-
bris es, lumen tibi
est : si nudus es,

immortalitate tibi vestis est. *Aug.*

2 Deus vera & summa vita, in quo,
& à quo, & per quem, bona sunt
omnia quæ beata sunt : Deus, a quo
auerti, cadere ; in quē conuerti, re-
surgere; in quo manere, consistere
est. Deus, a quo exire, mori ; & in
quem redire, reuiuiscere; & in quo
habitare, viuere est : Deus, quem
nemo amittit nisi deceptus, quem
nemo

FLORES

nemo quærit nisi admonitus: quæ
nemo inuenit nisi purgatus.

3 Quicquid præter Deum est, dulce non est, quicquid vult mihi dominus dare meus, auferat totum & se mihi det.

4 Non est quo fugias à Deo irato, nisi ad Deum placatum.

5 Deus totus oculus est quia omnia videt; totus manus est quia omnia operatur, totus pes est quia vbiq; est. *Aug.*

6 Nunquam deest, & tamē ab inimicorum cogitationibus lōge est: nec tamen ibi deest vbi longe est, quoniam vbi non est per gratiā, adest per vindictam. Deus vbiq; præsens est, & vix inueniri potest, stantem sequimur & apprehendere non valemus. *Greg.*

7 Sicut nullum est momentū, quo
homo

homo non vtatur vel fruatur Dei bonitate & misericordia : sic nullū debet esse momentum, quo eum præsentem non habeat in memoria; omne tempus in quo de Deo non cogitas, hoc te computa perdidisse. *Aug.*

8 Quid prodest tenuari corpus abſtinentia, ſi animus intumeſcit ſuperbia? quid virtutis habet vinū non bibere; & ira, & odio inebriari? *Hier.*

9 Abſit Domine, vt in tabernaculo tuo præ pauperibus accipiantur perſonæ diuitum; aut præ ignobilibus nobiles; quando potius infirma mundi elegiſti, vt fortia confunderes. *Aug.*

10 Multa nos facere cogit affectus; dum propinquitatem reſpicimus corporum, & corporum & animæ

FLORES

nimæ offendimus Creatorem:

11 Personam hominis accipere, est hominem non quia homo, sed propter aliquid quod circa ipsum est honorare. *Greg.*

12 Magis optabo a quolibet reprehendi, quam ab adulate laudari: nullus enim reprehensor, formidandus amatori veritatis. Laudator vero errat, & confirmat errorem. *Aug.*

13 Nihil est, quod tam facile corrumpat mentes hominum sicut adulatio; plus enim nocet lingua adulatoris, quàm gladius persecutoris. *Hier.*

14 Ambitio futile malū, secretū virus, pestis occulta, doli artifex, mater hypocrisis, liuoris parēs, vitiorū origo, tinea fāctitatis, ex cœcatrix cordiū, ex remediis morbos creās, ex medicina languorē generans.

15 Potestatis ambitio, Angelum
fœlicitate Angelica priuauit; scien-
tiæ appetitus, hominem immorta-
litis gloria spoliauit.

16 Non Euā cibus deflexerat, non
mandatorū destituerat obliuio; sed
promissi honoris ābitio illā decepit

17 Ambitio est quædā Simia chari-
tatis: charitas enim patiens est pro
æternis, ambitio patitur omnia pro
caducis: Charitas benigna est pau-
peribus, ambitio diuitibus: Chari-
tas omnia suffert pro veritate, am-
bitio pro vanitate: vtraq; omnia cre-
dit, omnia sperat, sed longe dissi-
mili modo. *Pet. Rauē.*

18 Sine dolore non pereunt, quæ
cum amore possessa sunt.

19 Duas ciuitat. duo faciunt amo-
res: Ierusalē facit amor dei, Babylo-
niam facit amor sæculi: Interroget
igitur

FLORES

igitur se vnusquisque quid amet, & inueniet vnde sit Ciuis.

20 Nullo modo sunt onerosi labores amantium, sed ipsi delectantur sicut venantium, aucupantium, piscantium: in eò enim quod amatur, aut non laboratur, aut labor amatur.

21 Ille beatus est, qui omnia quæ vult habet; nec aliquid habet, quod non decet.

22 Non quæritur pax vt bellum exerceatur: sed bellum geritur, vt pax acquiratur: esto ergo bellando pacificus, vt eos quos expugnas ad pacis vtilitatem vincendo perducas.

23 Si bona fuerit causa pugnantis pugna exitus malus esse non potest. *Bern.*

24 Non minus peccant, qui blasphemant

phemant Christum regnantem in
coelis, quàm qui crucifixerunt am-
bulantem in terris.

25 Radix omnium bonorum est
charitas, & radix omnium malorū
est cupiditas, & simul ambæ esse
non possunt, quia nisi vna radici-
tus euulsa fuerit, alia plantari non
potest.

26 Ille vere Christianus est, qui
omnibus misericordiam facit, qui
nulla omnino mouetur injuria, qui
alienum dolorem tanquam propri-
um sentit: cuius mensam nullus
pauper ignorat, qui coram homi-
nibus inglorius habetur vt coram
Deo & Angelis gloriatur, qui ter-
rena contemnit vt possit habere
coelestia, qui opprimi pauperem se
praesente non patitur, qui ad fletū
fletibus prouocatur alienis, quod
S bene

FLORES

bene faciebat Paulus; Quis infirmatur, & ego non infirmor?

27 Christiani nomen ille frustra fortitur, qui Christum minime imitatur: quid enim tibi prodest vocari, quod non es, & nomen usurpare alienum?

28 Ipse est Christianus, qui & in domo sua peregrinum se esse cognoscit. Patria nostra sursum est, ibi hospites non erimus.

29 Ambulare vis? ait Christus, ego sum via; talli non vis? ego sum veritas: mori non vis? ego sum vita. *Aug.*

30 Ut multi arboris rami ex vna radice prodeunt, sic multæ virtutes, ex vna charitate generantur: nec habet aliquid viriditatis ramus boni operis, si non manet in radice charitatis. *Greg.*

31 Non

31 Non dicatis vos habere animos pudicos, si habeatis oculos impudicos: quia impudicus oculus impudici cordis est nuntius.

32 Inter omnia certamina christianorum, duriora sunt praelia castitatis; nam ibi continua pugna & rarior victoria: Rara enim concordia formæ, atque pudicitia: Rara avis in terris, nigroque similima cygno.

33 Confessio est salus animarum, dissipatrix vitiorum, oppugnatrice demonum. Quid plura? obstruit os inferni, portas aperit Paradisi.

34 Conscientia munda est, quæ nec de præterito iuste accusatur, nec de præsentini iniuste delectatur.

Aug.

35 Numisma Cæsaris aurum est, numisma Dei homo: in solidis Cæsar

FLOR ES

tur, in hominibus autem Deus agnoscitur: ideo diuitias vestras Cæsari date; Deo autem conscientia vestra solam memoriam referuate
Chry.

36 Magis cogitare debetis, quid vobis desit, quam quid vobis adsit. Quod habes caue ne perdas: quod nondum habes, supplica vt habeas. In quantis sis minor est considerandum, non in quantis sis maior; si enim cogitas quantum præcessisti, time tumorem: si verò cogitas quantum tibi deest, ingemificis, curuaris: si humilis eris, tutior ambulabis, non præcipitaberis, nō labêris.

37 Supra te Deus, infra te pecora: agnosce eum qui supra te est; vt agnoscant te quæ infra te sunt: idemque dum Daniel agnouisset su-

pra

pra se Deum, agnouerunt supra se
Leones.

38 O homo si confideres quid per
os, quid per nares, cœterosq; me-
atus egrediatur; nunquam vilius
sterquilinium inuenisti. *Aug.*

39 Dare stulto consilium, chari-
tatis est; dare sapienti, ostentatio-
nis; dare vero tempore peruersita-
tis, sapientia. *Greg.*

40 Quidam de sapientibus dixit,
Bene consuetos pudebit disuēscere:
& iterum: bona loquamur,
transiet sermo in affectum, iuxta il-
lud: Qui non asuēscit virtuti dum
iuuenescit, a vitiis nescit discedere,
quando senescit. *Basil.*

41 Non discordet cor tuum à fa-
cie tua; non habeas faciem sursum,
& cor deorsum: Cor paruum est, &
magna cupit: vix ad vnius milui

FLORES

refectionem sufficere potest, & totus mundus ei non sufficit. *Bern:*

42 Quæ peccantur coram omnibus, corripienda sunt, vt omnes timeant. *Aug.*

43 Impunitas incuriæ soboles, insolentiæ mater, radix impudiciæ, transgressionum nutrix est.

Isid.

44 Radix malorum est cupiditas; hæc sacrilegia committit & furti; rapinas exercet & prædas, bella gerit & homicidia; simoniace vendit & emit; Inique petit & recipit, iniuste negotiatur & fœneratur. Instat dolis, & imminet fraudibus: dissolvit pactum & violat iuramentum; corrumpit testimonium, & pervertit iudicium.

45 Tria maxime solent homines affectare: opes, voluptates, & honores.

nones : de opibus parua, de voluptatibus turpia, de honoribus vana procedunt: Nam opes generant cupiditatem & auaritiam; voluptates pariunt gulam & luxuriam: honores nutriunt superbiam & iactantiam. *Innocent.*

46 Latro agnouit: Petrus negauit: In Petro demonstratur quempiam iustum non de se præsumere: in latrone nullum impium debere diffidere conuersum: Timeat ergo bonus ne pereat per superbiam, & malus ne desperet per multam malitiam. *Aug.*

47 Nemo diffidat, nemo veterum confcius peccatorum præmia diuina desperet: nouit Dominus mutare sententiam, si tu noueris emendare delictum. *Amb.*

48 Illius æternæ ciuitatis ianuam nobis

FLORES

nobis desperatio claudit, spes aperit, fiducia latum præbet ingressum
Chry.

49 Nil tam facile, quàm otiosum, & dormientem, de aliorum labore & vigiliis disputare. *Hier.*

50 Non solum ille reus est qui falsum de alio profert: sed & is, qui cito aurem criminibus præbet.

Isid.

51 Non putrescit cor si tenetur ad Deum; frumentum tuum si haberes in inferioribus, ne putresceret leuares illud ad superiora: frumento tuo quæris mutare locum, & cor permittis in terra putrescere; frumentum leuares ad superiora, cor leua in cælum: Et vnde inquis possum? qui funes, quæ machinæ, quæ scalæ opus sunt? gradus affectus est, iter tuum voluntas est tua, amando

do ascēdis, negligendo descendis,
stans in terra, in cœlo es si Deum
diligis.

52 Diabolus plerunque vult no-
cere, & non potest, quia potestas
ista est sub potestate: nam si tantū
posset nocere Diabolus quantum
vult, aliquis iustorum non remane-
ret. *Aug.*

53 Dæmonum est male suggere-
re, nostrum est non consentire: quo-
ties eis resistimus, toties eos supe-
ramus, angelos glorificamus, deū
honoramus; qui visitat vt pugne-
mus, adiuuat vt vincamus, conso-
lidat ne deficiamus. *Bern.*

54 Miser ego quantum deberem
diligere Deum meum, qui me fe-
cit cum non eram, redemit cum pe-
rieram? Non enim eram, & de ni-
hilo me fecit; non lapidem, nō ar-
borem,

FLORES

borem, non aliquid de animalibus, sed hominem me voluit esse: dedit mihi viuere, sentire, discernere: reduxit me de exilio, redemit de seruitio, vocauit me nomine suo: vt memoriale suum semper esset apud me.

55 Vnxit me oleo lætitiæ Christus quo ipse erat vnctus: vt ab vncto essem vnctus, & a Christo dicerer Christianus. *Aug.*

56 Ad discendum quod opus est nulla ætas sera videri potest: quod etsi senes magis decet docere quàm discere, magis tamen decet discere, quàm ignorare. *Aug.*

57 Optabile est, & mihi præclarum vsque ad vltimam discere senectutem: quoniam nulla ætas ad perdiscendum sufficere possit. *Gre.*

58 Sūmopere iurgia fuge, nam cō

tra parem contendere anceps est,
cum superiore furiosum, cum infe-
riore sordidum, maxime autem cō-
tra fatuum contentionem inire: nā
absentē lædit qui cum ebrio litigat
59 Plerumque virtus cum indis-
crete tenetur, amittitur: cum dis-
crete intermittitur, plus tenetur.

Greg.

60 Quicquid boni cum discretio-
ne feceris, virtus est: quicquid sine
discretionē gesseris, vitiū est: vir-
tus enim indiscreta pro vitio de-
putatur. *Isid.*

61 Cunctam disciplinam regula-
ris ordinis moderetur æqualitas
discretionis, ne vel nimia remissio
nutritiua sit criminum, vel impia
discretio patricida virtutū. *Pet. Ra.*

62 Diuitiæ seculares si desunt,
non per mala opera quarantur
in mun-

FLORES

in mundo; si autem adfunt, per bona opera seruentur in cœlo.

63 Animum virilem & christianū nec debent diuitiæ (si accedant) extollere, nec debent frangere, si cedant.

64 Aurum est materia laborum, periculum possidentium, aurum enervatio virtutum, aurum malus dominus, proditor seruus.

65 Ideo rogans diues non exauditur in tormentis, quia rogātem pauperem non exaudiuit in terris.

Aug.

66 Terrena substantia æternæ felicitati comparata, pondus est non subsidium; Temporalis vita æternæ vitæ comparata, mors est potius dicenda, quàm vita.

67 Res suas cum moreretur diues, secum tolleret, si ad petentis vo-

cent

cem cum viueret, tulisset: nam terrena omnia quæ seruando amittimus, largiendo seruamus. *Greg.* 68 Aurum & argentum, & huiusmodi quantum ad animi bonum spectat, nec bona sunt nec mala: vsus tamen horum bonus, abusus mala, sollicitudo peior, quæstus turrior.

69 Si artem vsunque dissocias, utilior est vsus expers artis, quam ars quæ sui vsu non habet: Ars infœcunda est sine vsu, & vsus temerarius sine Arte.

70 Doctrinam accipiamus nõ mores, apibus herbæ non sunt necessariae sed flores, sic & vos flores doctrinæ colligite, & conuersationē relinquite.

71 Fidem prædicant Doctores, & infideliter agunt: pacem aliis dant, &

FLORES

& sibi non habent: veritatem laudant, & mendacia diligunt.

72 Ebrietas est flagitiorum omnium mater, culparumque materia, radix criminum, origo vitiorum, turbatio capitis, subuersio sensus, tempestas linguæ, procella corporis, naufragium castitatis, amissio temporis, insania voluntaria, ignominiosus languor, turpitudine morum, dedecus vitæ, honestatis infamia, animæ corruptela.

73 Ebrietas est blandus Dæmon, dulce venenum, suaue peccatum: quam qui habet, seipsum non habet: quam qui facit, peccatum non facit, sed ipse totus est peccatum.

74 Ebriosus cum absorbet vinum, absorbetur a vino, abominatur à Deo, despicitur ab Angelis: deridetur ab hominibus, destituitur à virtute.

virtutibus, confunditur à dæmoni-
bus, conculcatur ab hominibus.

75 Ebriosus confundit naturam,
amittit gratiam, perdit gloriam,
incurrit damnationem æternam.

Aug.

76 Noah ad vnius horæ ebrietatē,
nudauit scemoralia sua, quæ per sex
centos annos contexerat.

Hier.

76 Hoc habet proprium ecclesia,
dum persequitur floret, dum op-
primitur crescit, dum contemnitur
proficit: dum cæditur vincit, dum
arguitur intelligit, tunc stat, cum
superari videtur. *Hilar.*

77 Si potes dare, da: si non poteris,
affabilem te fac, coronat Deus
intus bonitatem, vbi non inuenit
facultatem: Nemo dicat non
habeo.

FLORES

habeo, charitas de sacculo non erogatur.

78 Si vis esse mercator optimus, fecerator egregius, da quod non potes retinere, vt recipias quod nō poteris amittere; da modicum vt recipias centuplum; da temporale possessionem, vt consequaris hereditatem æternam. *Aug.*

79 Qui collocat Thesauros in terra, non habet quod speret in cœlo. *Chry.*

80 Manus pauperis est gazophiliacium Christi, & quicquid pauper accipit Christus acceptat: Da ergo pauperi terram vt accipias regnū: da micam vt accipias totum: da pauperi vt detur tibi; quia quicquid pauperi dederis tu habebis; quod pauperi non dederis habebit alter. *Petrus Rauen.*

81 Magnum scelus est rem pati-

perum præstare diuitibus, & de sumptibus inopum acquirere fauores potentum: Ardenti terræ aquā tollere, & flumina quæ non indigent, irrigare. *Isid.*

82 Interrogo te vtrum credas: dicis, credo, fac quod dicis, & fides est.

83 Ille apud Deū plus habet loci, qui plus attulit nō argenti sed fidii.

84 Noli intelligere vt credas, sed crede vt intelligas: intellectus merces fidei est. *Aug.*

85 Aufer argumenta vbi fides quaeritur; in ipsis gymnasiis suis iam dialectica taceat, piscatoribus creditur non dialecticis. *Amb.*

86 Magna est ejus gloria, quæ nullius laudibus crescit; & nullius vituperatione imminuitur. *Cass.*

87 Inanis gloria huius sæculi fallax

lax est suauitas, & infructuosus labor, & perpetuus timor, & periculosa sublimitas; initium sine prouidentia, finis cum poenitentia.

88 Non est tanti gaudii excelsa tenere, quanti mœroris est de excelsis corruere; nec tanta gloria sequitur post victoriam, quanta ignominia post ruinam.

89 Diuitiæ si diliguntur, ibi seruentur vbi perire non possunt; honor si diligitur, ibi habeatur vbi nemo indignus honoratur: salus si diligitur, ibi adipiscenda desideretur vbi adepta nihil timetur: vita si diligitur, ibi acquiratur vbi nulla morte finitur.

90 Si gratiam ideo tibi dedit Deus, quia dedit gratis, gratis amare: noli ad præmiū diligere Deū, ipse sit præmium tuum.

91 Dei gratia cur ad istum veniat, ad illum non veniat, occulta causa

esse potest; iniusta non potest. *Aug.*

92 Plus longe nocet falsus Catholicus, quam si verus appareat Hæreticus. *Bern.*

93 Perit omne quod agitur, si non in humilitate custoditur. *Greg.*

94 Humilitas est virtus, qua homo verissima sui cognitione sibi metipsum vilescit. *Bern.*

95 Illud ieiunium Deus approbat, ut hoc quod tibi subtrahis, alteri largiaris ut unde tua caro affligitur, inde egentis proximi caro reparetur.

96 Ieiunium scimus esse Dei arcam, Christi castrum, murum Spiritus sancti, vexillum fidei, castitatis signum, sanctitatis trophæum.

97 Ieiunium quamuis auferat vitiorum morbos, carnis amputet passiones, criminum causas propellat, tamen sine misericordia vngueto, sine

FLORES

pietatis riuo, sine eleemosynæ sumptu, perfectam salutem mentibus non reponit. Ieiunium sanat vulnera peccatorum, sed cicatrices vulnerum sine misericordia non emendat. *Pet. Rauen.*

98 Non fatigare nos debet, incerta eorum pulchritudo, quorum erit certa, & sempiterna damnatio.

Aug.

99 Prius benedicti vocabuntur ad regnum, quam maledicti ad caminum ignis deiciantur æterni: quo videlicet acrius doleant videntes quid amiserint, & iusti videbunt & lætabuntur, considerantes quid euaserint. *Bern.*

100 In propriis iniuriis patientem esse laudabile est: iniurias autem Dei dissimulare impium est. *Chry.*

101 Inuidia est filia superbix: sed
ista

Ista mater superbia nescit esse sterilis: ubi fuerit, continuo parit, suffoca matrem, & non erit filia. *Aug.*

102 Non dolere quia peccaueris, magis indignari atque irasci facit Deum, quàm idipsum quod ante peccaueras. *Chry.*

103 Ignorantia Iudicis, plerumq; est calamitas innocentis.

104 Dico vobis, non iurate omnino, ne scilicet jurando ad facilitatem jurandi veniatur, de facilitate ad consuetudinem, de consuetudine in periurium decidatur. *Aug.*

105 Sicut fructus non inuenitur in arbore, in qua flos prius non apparuerit: sic in senectute honorem legitimum consequi non poterit, qui in adolescentia disciplinæ aliquius exercitatione non laborarit.

Cyp.

FLORES

106 Non illa perfecta est liberalitas, si illa iactantiae causa magis quam misericordiae largiaris: affectus tuus ponit nomen operi tuo.

Amb.

107 Sine libidine non est parentum concubitus: ob hoc ex eorum carne nascentium non potest sine peccato esse conceptus. *Isid.*

108 Quamplurimos vidi loquendo in peccatum incidisse, vix quēpiam tacendo: ideoque tacere nosse quā loqui, difficilius est. *Amb.*

109 O Ignis infernalis luxuria, cuius materia gula, cuius flamma superbia, cuius scintillae prava colloquia, cuius fumus infamia, cuius cinis immunditia, cuius finis gehenna. *Hier.*

110 O extrema libidinis turpitudine, quae non solum mentem effeminat,

minat, sed corpus eneruat; non solum maculat animam, sed fœdat personam; omne nāque peccatum quodcunque fecerit homo, extra corpus suū est: qui autem fornicatur, in corpus suū peccat: Semper illam præcedunt ardor, & petulantia, semper comitatur fœdor, & immunditiæ, semper sequitur dolor & pœnitentia.

111 Magna est virtus, si non lædas à quo læsus es: magna est fortitudo, si etiam læsus remittas: magna est gloria, si cui potuisti nocere, parcas. *Isid.*

112 Militare non est delictum, sed propter prædam militare peccatum est. *Aug.*

113 Rationem de occulto Dei cōsilio quærere, nihil aliud est, quàm cōtra eius Consiliū superbire. *Greg*

114 Non

FLORES

114 Non memini me legisse mala morte mortuum, qui libenter opera charitatis exercuit: habet enim multos intercessores, & impossibile est multorum preces non exaudiri. *Hier.*

115 Habitus noster, quod & dolens dico, qui humilitatis solet esse insigne, a monachis nostri temporis gestatur superbè. Miles & Monachus ex eodem panno, partiuntur sibi cucullā & chlamydem. *Bern.*

116 Vocantur ante tempus boni, ne diutius vexentur a noxiis: mali vero & improbi tolluntur, ne diutius bonos persequantur.

117 In quo quemque inuenit nouissimus dies, in hoc cum comprehendet mundi nouissimus dies: quoniam qualis in die isto moritur, talis in die illo iudicabitur.

118 Non

118 Non potest male mori qui bene vixerit; & vix bene moritur, qui male vixerit. *Aug.*

119 Nouissima sunt mors, iudicium, gehenna, gloria: Quid horribilius morte? Quid terribilius iudicio? Quid intollerabilius gehenna? quid iucundius gloria? *Ber.*

120 Percutitur hac animaduersione peccator, vt moriendo obliuiscatur sui, qui viuens oblitus est Dei *Cesarinus.*

121 Vxorem pauperem alere difficile est, diuitem ferre tormentum est. Quid prodest diligens custodia, cum vxor seruari impudica nō possit, pudica non debeat? infida enim custos castitatis est necessitas & illa vera pudica dicenda est, cui licuit peccare, sed noluit. *Hier.*

122 Si dimittere vxorem peccatū est,

FLORES

tenere autem vere tormentum est: necesse est, vt aut dimittentes adulterium faciamus, aut tenētes, quotidianas pugnas habeamus. *Chry.*

123 Vincula huius mundi asperitatem habent veram, iucunditatem falsam: certum dolorem, incertam voluptatem: durum laborem, timidam quietem, rem plenam miseriæ, spē beatitudinis inanem. *Aug.*

124 Mundus clamat, ego deficiā: Caro clamat, ego inficiam: Diabolus clamat, ego decipiā. Christus vero dicit, ego reficiam. *Bern.*

125 Quis non erubescat dicere, Quid mihi dabis vt tibi iustitiam faciam? Nonne simile est, ac si dicatur: quid mihi vultis dare vt me ipsum abnegem, officium perdam, Deum vendam? *Chry.*

126 Sola apud Deum libertas est,
non

non seruire peccatis. Summa apud Deum nobilitas est, clarum esse virtutibus. *Hier.*

127 Oratio tua locutio est ad Deum; quando legis, Deus tibi loquitur, quando oras; cum Deo loqueris.

128 Oratio si pura est, si casta fuerit, cælos penetrans, vana non redibit.

129 Oratio oranti est subsidium, Deo sacrificium, dæmonibus autē est flagellum.

130 Plus placet Deo latratus Canum, mugitus boum, grunnitus porcorum, quàm cantus Clericorum luxuriantium. *Aug.*

131 Non voce clamosa pulsandus est Deus, sed conscientia recta placandus, quia non est vocis, sed cordis auditor.

132 Sæpe

FLORES

132 Sæpe multos Deus non exaudit ad voluntatem, vt exaudiat ad salutem. *Chry.*

133 Si vir vel mulier se ornauerit, & vultus hominum ad se prouocauerit: etsi nullum inde sequatur damnum, iudicium tamen patietur æternum; quia venenum attulit, si fuisset qui biberet. *Hier.*

134 Amandus est generator; sed præponendus Creator. *Aug.*

135 Hæc est in omnibus sola perfectio, suæ imperfectionis cognitio. *Hier.*

136 Quia impunitum non debet esse peccatum, puniatur a te, ne tu pro illo puniaris: peccatum tuum iudicem te habeat, non patronum.

137 Inanis est pœnitentiâ quam sequens culpa coinquinat: nihil prosunt lamenta si replicentur peccata.

cata. Nihil valet a malis veniam
poscere, & mala de nouo iterare.

Aug.

138 *V*sus rectæ conuersationis
est, vt præesse non audeat, qui sub-
esse non didicit; nec obedientiam
subiectis imperet, quam prælatis
non nouit exhibere.

139 Tanto debet populi actionē
actio transcendere præsulis; quan-
to distare solet à grege vita Pasto-
ris. *Greg.*

140 Quicumque desiderauit pri-
matum in terra, inueniet confusio-
nem in cælo.

141 Si in ignem mittitur, qui non
dedit rem propriam; vbi putas
mittendus erit, qui inuasit alienā?
si cum Diabolo ardet, qui nudum
non vestiuit, vbi putas arsurus est,
qui expoliauit?

142 Si

FLORES

142 Si pœnale est clanculo auferre, multo maioris pœnæ est violenter eripere.

143 Remota iustitia, quid sunt regna nisi magna latrocinia? quia latrocinia quid sunt, nisi parua regna?

144 Quid recipiet qui aliena tulit, si semper ardebit, qui sua non dedit? *Rab.*

145 Quod inuenisti, & non reddidisti, rapuisti; quantum potuisti fecisti: quia non plus potuisti ideo non plus fecisti: Qui alienum negat, si potuit, tollit.

146 Non remittitur peccatum, nisi restituatur ablatum, scilicet cum restitui potest. *Aug.*

147 Nos qui ex oblationibus fidelium viuimus, quas illi pro suis peccatis obtulerunt, si comedimus & tacemus, eorum proculdubio pec-

cata manducamus.

148 Pensate fratres, quantæ damnationis est, sine labore, percipere mercedem laboris : quanti criminis prætia peccatorū accipere & nihil contra peccata prædicando dicere. *Greg.*

149 Quicquid præter necessarium victum, & simplicem vestitum de altari retines, tuum non est, rapina est, sacrilegium est. *Ber.*

150 Per sacerdotes Christū induimus, per ipsos Dei filio coniungimur : per ipsos mēbra beati ipsius capitis efficimur. Quomodo ergo nobis isti non solum reuerendi magis quàm reges aut Iudices ? sed etiam magis erunt honorabiles quàm parentes ? *Chry.*

151 Qui se dicit scire, quod nescit, temerarius est : Qui se negat scire, quod

FLORES

quod scit, ingratus est.

152 Oportet senilis sermo, nō modo sit grauis, sed etiam breuis.

Aug.

153 Senex nuntios mortis audit, & credere non vult eis. Tres sunt enim nuntii mortis: casus, infirmitas, senectus. casus dubia, infirmitas graua, senectus certa nuntiat: casus nuntiat mortem latentem, infirmitas apparentem, senectus præsentem. Ex incertitudine mortis timor, ex infirmitatis grauitate dolor, ex certitudine senectutis, nō obstinatio, sed afflictio & humilitas sequi deberet. *Hugo.*

154 Silendi patientia, opportunitas loquendi, & contemptus diuitiarum sunt maxima fundamenta virtutum. *Amb.*

155 Sicut Episcopum non decet,
manum

manum quam imponit, vendere :
ita minister, vel notarius, non de-
bet in ordinatione sui, vocem, vel
calamum venundare. *Greg.*

156 Vbi Episcopus per pecuniam
acquisiuit indebitum ordinem, &
apud Deum perdidit interiorem
hominem : caro suscepit dignita-
tem, & anima perdidit honestatē.
Amb.

157 Tanto quisque intus ampli-
us stultior sit, quanto conatur ex-
terius sapiens videri. *Greg.*

158 Si vix toleratur diues super-
bus, pauperem superbum quis fe-
rat? *Aug.*

159 Superbia, de superis cœlesti-
bus ad ima præcipitat: humilitas,
ab imis ad alta leuat : Angelus in
cœlo ad tartara corruit, homo in
mundo ad cœlum ascendit. *Bern.*

V 160 Super-

FLORES

quod scit, ingratus est.

152 Oportet senilis sermo, nō modo sit grauis, sed etiam breuis.

Aug.

153 Senex nuntios mortis audit, & credere non vult eis. Tres sunt enim nuntii mortis: casus, infirmitas, senectus. casus dubia, infirmitas graua, senectus certa nuntiat: casus nuntiat mortem latentem, infirmitas apparentem, senectus præsentem. Ex incertitudine mortis timor, ex infirmitatis grauitate dolor, ex certitudine senectutis, nō obstinatio, sed afflictio & humilitas sequi deberet. *Hugo.*

154 Silendi patientia, opportunitas loquendi, & contemptus diuitiarum sunt maxima fundamenta virtutum. *Amb.*

155 Sicut Episcopum non decet, manum

manum quam imponit, vendere :
ita minister, vel notarius, non de-
bet in ordinatione sui, vocem, vel
calamum venundare. *Greg.*

156 Vbi Episcopus per pecuniam
acquirit indebitum ordinem, &
apud Deum perdidit interiorem
hominem : caro suscepit dignita-
tem, & anima perdidit honestatē.

Amb.

157 Tanto quisque intus ampli-
us stultior sit, quanto conatur ex-
terius sapiens videri. *Greg.*

158 Si vix toleratur diues super-
bus, pauperem superbum quis fe-
rat? *Aug.*

159 Superbia, de superis cœlesti-
bus ad ima præcipitat: humilitas,
ab imis ad alta leuat : Angelus in
cœlo ad tartara corruit, homo in
mundo ad cœlum ascendit. *Bern.*

V

160 Super-

FLORES

160 Superbia in cœlo nata est, sed velut inmemor, qua via inde cecidit, illuc postea redire non potuit.

Hugo.

161 Omnis fere vitiosus diligit sibi similem, solus superbus odit elatum; vnde inter superbos semper sunt jurgia. *Inno.*

162 Timor præsens securitatem generat sempiternam: Time Deum qui super omnes est, & hominem non formidabis.

163 Intelligat Homo medicum esse Deum, & tribulationem medicamentum esse ad salutem, non poenam ad damnationem.

164 In fornace ardet palea, & purgatur aurum: illa in cinerem vertitur, & illud sordibus exurit: fornax mundus, aurum iusti, ignis tribulatio, artifex deus: Quod vult
ergo

ergo artifex facio, vbi ponit me artifex, tolero : Iubeor ego tolerare, nouit ille purgare. Ardeat licet palea ad incendendum me & ad consumendum me; illa quasi in cinerē vertitur, vt ego sordibus caream.

165 Dicit Dominus dimitte, & dimittetur tibi : Si ergo prior dimisi, dimitte illis postea. nam si non dimiseris, reuocabo te, & quicquid dimiseram, replicabo tibi.

166 Ne dicas in lingua ignosco, & corde differas : nouit enim cum dicas, vocem tuam audit homo, conscientiam tuam Deus inspicit, melius est enim dum non clamas ore, & dimittis in corde, quam blā-
dus ore crudelis in corde. *Aug.*

167 Tantæ pietatis est Dominus Iesus, vt ipse Iudæ donaret veniā, si christi expectasset misericordi-

FLORES

am. *Amb.*

168 Homo sine peccato esse non potes, & si vis semper tibi dimitti totum, dimitte semper: quantum vis dimitti tibi, tantum dimitte. Quoties vis demitti tibi; toties tu dimitte, immo quia vis totum dimitti tibi, totum dimitte; homo intellige, quod remittendo alii, veniam tibi tu ipse dedisti. *Chry.*

169 Veritas dulcis est, & amara; quando dulcis est, parcat, & quando amara, curat. *Aug.*

170 Non meretur audire veritatem, qui fraudulentè interrogat. *Hier.*

171 Quid prodest integra caro, mente corrupta? melius est humile coniugium, quàm superba virginitas.

172 Quæ est virginitas mentis?
integra

integra fides, solida spes, sincera
charitas. *Aug.*

173 Supergrèditur virginitas cō-
ditionem humanæ naturæ, per quā
homines angelis assimulantur: ma-
ior tamen est victoria virginum
quàm angelorum: Angeli enim si-
ne carne viuunt, virgines vero in
carne triumphant. *Amb.*

174 Virginitas est soror angelorū,
victoria libidinum, regina virtutū,
possessio omnium bonorum. *Cyp.*

175 Virtus eo pluris æstimanda
est, quod plura contemnit; magnæ
virtutis est, cum fœlicitate luctari,
magnæ fœlicitatis est, à fœlicitate
non vinci.

176 Mens non potest habere reg-
num virtutum, nisi prius excusserit
iugum vitiorum. *Aug.*

177 Qui deficit sibi, vt virtuti ad-
hæreat,

FLORES

hæreat, amittit quod suum est, accipit quod æternum est. *Amb.*

178 Non est ad virtutem vlla talis exhortatio, qualis est peccatorum recordatio. *Chry.*

179 Nemo inuitus bene agit, etiam si bonum est quod facit.

180 Quicquid vis & non potes, factum Deus computat. *Aug.*

181 Si propterea non facis furtum quia times ne videaris; intus in corde fecisti, furti reus teneris, etsi nihil tulisti. *Bern.*

182 Quum vult non potest, quia quando potuit noluit, ideo per malum velle, perdidit bonum esse.

Aug.

183 Apud Deum cui nota sunt omnia antequam fiant, voluntas perfecta faciendi, pro opere reputatur facti.

184 In vouendo fuit stultus, qui discretionem non adhibuit, & in reddendo impius. *Hier.*

185 In malis promissis rescinde fidem, in turpi voto muta decretum.

186 Quod incaute vouisti non facias: impia est promissio, quæ scelere adimpletur. *Isid.*

187 Iuste exigitur ad soluendum, qui non cogitur ad vouendum.

Bern.

188 Non solum auarus est, qui rapit aliena: sed ille auarus est qui cupide seruat.

189 Auarus antequam lucretur, seipsum perdit: & ante aliquid capiat, capitur.

190 Auarus velut infernus omnia deuorans, vellet nullum hominem esse, vt omnia possideret. *Aug.*

191 Non minoris est criminis habenti

FLORES

benti tollere, quam cum possis, & habere, gentibus denegare: Esurientium panis est quem tu detines, nudorum indumentum quod tu includis, miserorum redemptio & absolutio pecunia, quam tu in terra fodis: tantorum scias te inuadere bona, quantis possis præstare, & nolis. Non sunt bona hominis, quæ secum ferre non potest; Sola misericordia comes est defunctorum.

Amb.

192 Omnis auarus ex potu fitini multiplicat: quia cum ea quæ appetit adeptus fuerit, ad appetenda alia amplius anhelat, *Gre.*

193 Auris bona est quæ libenter audit vtilia, prudenter discernit audita, obedienter operatur intellecta. *Bern.*

194 Væ vniuersæ nostræ iustitiæ, si remota

remota misericordia iudicetur.

195 Cum Deus coronat merita tua, nihil coronat nisi dona sua.

192 In mercede tu nihil agis, in opere non solus agis: Corona tibi est ab ipso (s. Deo) opus autem abs te, sed non nisi ipso adiuuante.

Aug.

193 Sic merita nostra omnia dona Dei sunt, vt homo magis propter ipsa debitor sit Deo, quàm Deus homini. *Ber.*

194 Multa facit Deus in homine bona, quæ non facit homo: nulla verò facit homo, quæ non facit Deus, vt faciat homo. *Aug.*

195 Meritum & gratia inter se sic pugnant, vt non sit quò gratia intret, vbi iam meritum occupauit.

Bern.

196 Illam orationem Deus nō audit,

FLORES

dit, ad quam iste qui orat nō intendit. *Amb.*

197 Nunquam desinit orare, qui nunquam desinit esse iustus. *Greg.*

198 Quocunque die passionem Domini recolo, saluus ero:

199 Scio quod etiam quem Christi passio non concutit, nulla virtus, nullumque meritum saluabit. *Aug.*

200 Qui paupertatem in terris meruit, æternæ refectiōis abundantiam sibi abstulit. *Greg.*

201 Nullus in hac vita diues, nisi qui nihil præter Deum appetit possidere: & ille pauper Christi est, qui nihil amat in transitoriis. *Aug.*

202 Inter 30 millia hominum, ex hiis, qui pœnitentiam differunt in finem, vix vnus vere pœnitebit.

203 Raro est quod in morte incipiat vera pœnitentia. *Pet. Raven.*

204 Sati

204 Satis alienus est à fide, qui ad
agendam pœnitentiam, tempore
senectutis expectat. *Greg.*

205 Irrisor est, & non pœnitens,
qui adhuc agit quod pœniteat.

206 Qui admissa plangit, nec ta-
mē definit, pœnæ grauiori se subii-
cit. *Aug.*

207 Reuolue ab Adam vsque ad
nouissimum hominem iustum; nec
reperies aliquem saluatum nisi per
vias duras. *Bern.*

208 Illos tentare negliget Diabo-
lus, quos se quieto iure possidere
sentit.

209 Debet pœnitentia non esse
fera, non coacta, non ficta, neque
desperata.

210 Inanis est pœnitentia, quam
sequens inquinat culpa.

211 In sano homine pœnitentia
est

FLORES

est sana, in infirmo infirma, in mortuo mortua. *Aug.*

212 Reuera natura sic se habet, vt quoties bona malo coniungit, non ex bono malus meliorctur, sed ex malo bonus contaminetur. *Chry.*

213 A malis semper corde distinguimini, ad tempus autem cautè copulamini.

214 Vinum sacramenti non tollit vitia Ministri.

215 Mallem sustinere pœnam Caiphæ, Herodis, & Pilati; quàm pœnam sacerdotis indigne celebrantis. *Aug.*

216 Qui veritatem tacet, & qui mendacium dicit, vterque reus est apud Deum: ille, quia prodesse nō vult; iste, quia nocere desiderat.

Hier.

217 Si de veritate scandalum oritur
atur

atur, rectius oriri permittitur, quā
veritas relinquatur. *Greg.*

218 Quantum intendis, tantū fa-
cis. *Aug.*

219 Si bonum facio, bona inten-
tione, licet malum inde proueniat,
non imputabitur mihi pro pecca-
to. *Amb.*

220 Non est proprie misericordia,
dare ubi non est miseria.

221 Minime pro certo bonus est,
qui melior esse non vult: quia ubi
incipit nolle fieri melior, desinit ef-
se bonus. *Bern.*

222 Qui cito agnoscit peccatum,
cito inueniet deum propitium; qui
autem peccatum diutius retinet,
tanto magis auget contemptum.

Aug.

223 Peccatum quod per pœnitē-
tiam citius non diluitur, mox suo
pondere

FLORES

pondere ad alia trahit. *Gre.*

224 Nemo est insanabiliōr eo, qui sanus videtur. *Aug.*

225 Stare, & non cadere in peccata, angelicum est; cadere, & resurgere, humanum est; cadere, & non resurgere, diabolicū est. *Helmand.*

226 Nihil est infœlicius fœlicitate peccantium. *Aug.*

227 Difficile surgit, quem moles malæ consuetudinis premit. *Greg.*

228 Diabolus non cogendo, sed suadendo nocet. *Hug.*

229 Peccatum cui non consentitur, non est peccatum, sed materia exercendæ virtutis. *Greg.*

230 Sæculi lætitia, est impunita nequitia. *Aug.*

231 Qui iniuste tollit, iuste nunquam tribuit. *Isid.*

232 Quid est pulchritudo Carnis,
nisi

nisi velamen turpitudinis? *Bern.*

233 Qui de virtutibus superbit,
non gladio, sed medicamine se in-
terficat.

234 Qui sæpe volens cadit in cul-
pam, aliquando nolens, cadit in
pœnam. *Greg.*

235 Deus nunquam deserit homi-
nem, quousque homo deserat De-
um. *Hier.*

236 Monstruosa res est, gradus
summus & animus infimus; sedes
prima & vita ima: lingua magni-
loqua & manus otiosa; sermo mul-
tus & fructus nullus; vultus grauis
& actus levis; ingens authoritas &
minuta stabilitas. *Bern.*

237 Semper aliquid boni operis
facito, vt semper diabolus te inue-
niat occupatum. *Hier.*

238 Si quis argentum auro præ-
ponit,

FLORES

ponit, dementissimus iudicatur; si vero aurum Deo præponit, à nullo reprehenditur.

239 Qui creauit te sine te, non iustificabit te sine te?

240 Inutiliter terram occupat, qui locum quem tenet, operibus non exercet. *Aug.*

241 Nemo inuitus bene agit, etiam si bonum est, quod agit. *Hug.*

242 Differt Dominus dare quod petitur, vt dilatum petatur ardentius.

243 Ne feceris, quod factum nolis. *Greg.*

244 Iustitia sine misericordia, non est iustitia sed crudelitas; sic misericordia sine iustitia, non est misericordia sed fatuitas. *Chry.*

FINIS.

fi
o
-
ui
n
-
d
-
o-
n
-
-